

AL STER

Juni 1994
DAS ISLAMISCHES
NUMMER 4

INHOUDSOPGAVE

- 1 Zeestromen en gezinsinvloeden,
president Spencer W. Kimball
- 8 Zichzelf een rechtvaardig beeld inprenten,
Sherrie Johnson
- 15 Vraag en antwoord:
Petrus liep op het water, *F. David Lee*
De benaming „mormoons”, *Dean B. Cleverly*
Oorlogsverslagen uit het Boek van Mormon,
R. Douglas Phillip
- 24 En wij maakten alle schriftuur toepasselijk
op ons huwelijk, *Spencer J. Condie*
- 30 Eenden zijn anders, *Ann N. Madsen*
- 35 Reddingslijn, *Elizabeth Swilley*
- 39 Oordeel niet, *Carol Lynn Pearson*
- 44 Steve's overwinning, *Carol Ann Prince*
- 46 Het dateren van de herstelling van het
Melchizedekse priesterschap, *Larry Porter*
- 57 Belangrijke veranderingen
bekendgemaakt op de algemene conferentie
- 61 Mormoonse humor

KINDERSTER

- 1 Van vriend tot vriend:
ouderling Neal A. Maxwell, *Janet Peterson*
- 5 Het zwijgende vrendinnetje,
Jeanne W. Pittman
- 8 Voor de grap

Omslag: *De rotskoepelmoskee te Jeruzalem*
(Foto van Wm. Floyd Holdman)

Jaarabonnement:

Fl. 21,60 storten op Citibank Amsterdam, rekeningnummer 266041434,
De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.
Bfr. 406 storten op Citibank Antwerpen, rekeningnummer 570-0157-600-33,
De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.
USA en Canada (niet per luchtpost): \$ 10.00

© 1984 by the Corporation of the President of The Church
of Jesus Christ of Latter-day Saints. All rights reserved.

Verlag Kirche Jesu Christi der Heiligen der Letzten Tage, Porthstraße 5-7,
D-6000 Frankfurt am Main 50.

Erste Presidium

Spencer W. Kimball
Marion G. Romney
Gordon B. Hinckley

Raad der Twaalf

Ezra Taft Benson
Howard W. Hunter
Thomas S. Monson
Boyd K. Packer
Marvin J. Ashton
Bruce R. McConkie
L. Tom Perry
David B. Haight
James E. Faust
Neal A. Maxwell
Russell M. Nelson
Dallin H. Oaks

Adviseurs

M. Russell Ballard
Loren C. Dunn
Rex D. Pinegar
Charles Didier
George P. Lee

Redacteur

M. Russell Ballard

International Magazines

Zakelijk redacteur
Larry A. Hiller

Adjunct-redacteur
David Mitchell

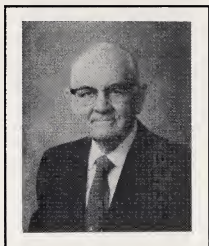
Kinderster
Lois Richardson

Vormgeving
J. Scott Knudsen

Vertaling en nieuwsredactie De Ster

Henri J. A. Tenthof
van Noorden
Kerkelijk Vertaalbureau
Parkstraat 38
NL-3581 PL Utrecht

ZEESTROMEN EN GEZINSINVLOEDEN

President Spencer W. Kimball

Deze belangwekkende toespraak is door president Kimball gehouden op de algemene conferentie van oktober 1974 en op zijn aanwijzing opnieuw gedrukt ten behoeve van hernieuwde persoonlijke en gezinsstudie.

Ik herinner me nog levendig de eerste keer dat ik een ijsberg zag. 't Was in 1937 dat zuster Kimball en ik voor het eerst per schip de Atlantische Oceaan overstaken. Wij stapten aan boord in Montreal, voeren de St. Lawrence af en zo de Noordatlantische Oceaan op.

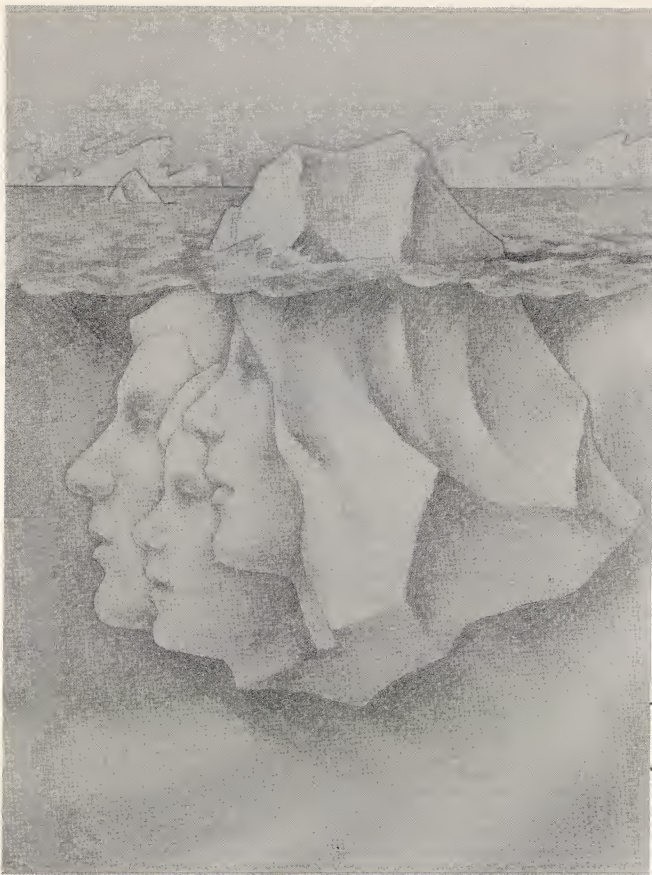
Op zekere dag, we waren toen reeds ver op zee, ontstond er grote opwinding aan boord. Er was een ijsberg gesignaleerd. De meeste passagiers haastten zich aan dek om hem te zien. Daar lag hij, in de verte, een groot wit voorwerp tegen

de achtergrond van een donkere zee en azuurblauwe hemel.

Hij dreef rustig, net de spitse top van een hoge berg, een schitterend gezicht. Ik had er mijn leven lang over gehoord, en nu, voor het eerst, zag ik er een — een spitse bergtop helemaal van ijs.

Dit bracht de tragische ondergang van de *Titanic* in onze herinnering, het stoomschip van de White Star Line, dat destijds zijn eerste reis over de oceaan maakte. Het grote nieuwe schip kwam op de late avond van de 14e april 1912 in botsing met een reusachtige ijsberg. 1503 mensen, onder wie veel vooraanstaande Engelsen en Amerikanen, verdronken. Slechts 703 mensen konden er worden gered.

Aan het begin van de jaren zeventig,

*Als wij in ons gezin een sterke,
gestadige stroom kunnen creëren in
de richting van ons doel, een
rechtvaardig leven, kunnen wij en onze
kinderen ondanks de tegenwind
worden voortgestuwd.*

toen we met het vliegtuig van Engeland naar de Verenigde Staten reisden, zagen we in de buurt van Groenland opnieuw ijsbergen. Een groot gedeelte van het traject hadden we boven het wolkendek gevlogen, maar boven Groenland was de hemel onbewolkt. De zon scheen helder. Mensenogen zullen zelden zo'n pracht en grootsheid aanschouwen. Over het grote, bergachtige eiland strek zich een metersdikke ijslaag uit. Wij zagen hoe de geweldige gletsjers zich langzaam door de dalen in de richting van de zee bewogen, waar zij afkalven en ijsbergen worden. De fjorden waren vol ijsbergen op weg naar de oceaan. Hier ontstonden talloze ijsbergen zoals degenen die wij meer dan dertig jaar geleden hadden gezien.

De ijsbergen die in Groenland ontstaan, volgen een volkomen voorspelbare koers. De Labradorstroom, die onophoudelijk door de Baffinbaai en de Straat Davis naar het zuiden stroomt, neemt deze reusachtige ijsbergen mee, zelfs tegen wind, golven en getijden in. Zeestromen oefenen veel meer invloed uit op hun koers dan de wind.

Wij vergeleken deze strijd van de aardse krachten met ons eigen leven, waar de

stroom, die in het leven van ons gezin wordt bepaald en ontwikkeld door het rechtvaardige onderricht van de ouders, vaak uitmaakt in welke richting de kinderen zullen gaan, niettegenstaande de golven en de wind van de talrijke ongunstige invloeden die van een dwalende wereld uitgaan.

Onder de golven van de oceaan, voor ons onzichtbaar, bevinden zich geweldige krachten waar we rekening mee hebben te houden. Ook in ons leven komen zulke krachten voor.

Vergeleken met de grote zeestromen is de machtigste rivier niet meer dan een beekje. Een van de meest opzienbarende daarvan is de Labradorstroom. Daarop volgt de Golfstroom, die warm water vanuit de Golf van Mexico langs de oostkust van de Verenigde Staten en over de Atlantische Oceaan voert om de Europese kust te verwarmen. Hoewel zijn traject niet zo lang is, voert de Labradorstroom jaar na jaar, getrouw en gestaag, duizenden ijsbergen naar het zuiden vanuit hun geboorteplaats in Groenland, totdat zij uiteenvallen en smelten in het warmere water van de Golfstroom. Het is hier, waar de Labradorstroom en de

Golfstroom elkaar ontmoeten, dat de *Titanic* door het noodlot werd getroffen.

Het is waar dat onze koers, net als die van de ijsberg, in belangrijke mate bepaald wordt door krachten die wij slechts ten dele onderkennen. Maar het is ook waar, dat wij meer op schepen lijken dan op ijsbergen. Wij beschikken over een eigen voortstuwingskracht en als we ons bewust zijn van de verschillende stromen, kunnen we er ons voordeel mee doen.

Als wij dus in ons gezin een sterke, gestadige stroom kunnen creëren in de richting van ons doel, een rechtvaardig leven, kunnen wij en onze kinderen voorwaarts worden gestuwd, ondanks de tegenwind van ontbering, teleurstelling, verleiding en heersende mode.

Jong en oud worden aan zoveel wervelingen blootgesteld, dat we ons soms afvragen of ze het wel kunnen overleven. De wind van de mode stuwt degenen die onzeker zijn en door de massa geaccepteerd willen worden, in alle richtingen. De wind van de seksuele verleiding drijft sommigen ertoe hun huwelijk te doen stranden, goede vooruitzichten te verspelen of zichzelf te onteren. Slecht gezelschap, drugs, de arrogantie van godslastering, de vuiligheid van pornografie — al deze zaken en nog meer zijn invloeden die ons doen afdrijven als wij niet voortgestuwd worden door een sterke, gestage stroom in de richting van een rechtvaardig leven. Onze levensstroom moet worden bepaald en sterk gemaakt door ons leven als ouders en ons gezinsleven.

In ieder van ons ligt de mogelijkheid besloten om een god te worden — zuiver, heilig, waarachtig, invloedrijk, machtig, vrij van aardse machten. Wij leren uit de Schriften dat ons bestaan eeuwig is, dat

wij in den beginne bij God waren (zie Abraham 3:22). Deze kennis geeft ons een uniek besef van de grote waardigheid van de mens.

Ik heb gezien dat kinderen uit een goed gezin opstandig werden, zich verzetten, afdaalden, zondigden en uiteindelijk zelfs God bestreden. Hiermee doen zij hun ouders veel verdriet, die hun best hebben gedaan om een rechtvaardige stroom in beweging te zetten en hen door voorschrift en voorbeeld te onderwijzen. Maar ik heb ook herhaaldelijk gezien hoe een aantal van deze kinderen, na jarenlang te hebben rondgedwaald, volwassen wordt, beseft wat zij al die tijd heeft gemist, zich bekeert en nadien veel bijdraagt aan het geestelijk leven van de leefgemeenschap. Waarom ik geloof dat dit zo kan gebeuren, is omdat deze mensen, ondanks alle tegenwind waaraan zij blootgesteld zijn geweest, toch sterker zijn beïnvloed — en veel sterker dan zij beseffen — door de levensstroom in het gezin waarin zij zijn opgegroeid. Wanneer zij in latere jaren het verlangen krijgen in hun eigen gezin dezelfde sfeer te scheppen die zij als kinderen genoten, zullen ze geneigd zijn zich tot het geloof te wenden dat zin gaf aan het leven van hun ouders.

Er is natuurlijk geen garantie dat rechtvaardige ouders er altijd in zullen slagen hun kinderen te behouden en er is stellig een mogelijkheid dat zij ze zullen verliezen wanneer zij niet alles doen wat binnen hun vermogen ligt. De kinderen zijn tenslotte vrij in hun handelen.

Maar als wij, als ouders, in gebreke blijven om ons gezin te beïnvloeden en hun voeten op het smalle pad te zetten, dan zullen de golven en de wind van verleiding en kwaad het nageslacht van het pad wegvoeren.

„Oefen de knaap volgens de eis van zijn weg, ook wanneer hij oud geworden is, zal hij daarvan niet afwijken.” (Spreuken 22:6.) Wat wij wel weten, is dat rechtvaardige ouders die ernaar streven een heilzame invloed op hun kinderen uit te oefenen, op de laatste dag geen blaam zal treffen, en dat zij erin zullen slagen de meeste van hun kinderen — zo niet alle — te redden.

De strijd om onze ziel wordt in Mosiah beschreven:

„Want de natuurlijke mens is een vijand van God, en is dat geweest sedert de val van Adam en zal dat voor eeuwig en immer zijn, tenzij hij zich aan de Ingevingen des Heiligen Geestes overgeeft, en de natuurlijke mens afsterft en een heilige wordt door de verzoening van Christus . . . en wordt gelijk een kindeke, onderwerpen, zachtmoedig, nederig, geduldig, vol liefde, gewillig zich aan alles te onderwerpen, wat de Here geschikt acht hem op te leggen, evenals een kind zich aan zijn vader onderwerpt.” (Mosiah 3:19.)

De „natuurlijke mens” is de „aardse mens”, die heeft toegestaan dat primitieve, dierlijke hartstochten zijn geestelijke neigingen verdringen.

Het begin van goed ouderschap ligt in een goed huwelijk, waar de partners het vaste voornemen hebben de noodzakelijke persoonlijke aanpassingen te maken om eeuwig bij elkaar te kunnen blijven. Met die gezonde basis hebben onze kinderen een gevoel van geborgenheid.

De psychoanalysten van onze tijd wijzen erop dat mensen in een snel veranderende wereld aan een soort shock lijden, doordat zij het gevoel van continuïteit kwijtraken. De grote beweeglijkheid van een groot deel van onze hedendaagse maatschappij houdt in dat onze kinderen vaak verhuizen en het nauwe contact ver-

liezen met hun verwanten — grootouders, ooms, tantes, neven en nichten — en met buren waar zij lange tijd naast hebben gewoond.

Het is belangrijk dat wij in ons eigen gezin het gevoel aankweken voor eeuwig bij elkaar te horen, dat welke veranderingen er ook om ons heen plaatsvinden, er fundamentele aspecten van onze onderlinge banden zijn die nooit zullen veranderen. Wij behoren onze kinderen aan te moedigen om hun verdere familie te leren kennen. Wij moeten over hen praten, de moeite doen om met hen te corresponderen, hen opzoeken, ons aansluiten bij een familie-organisatie enzovoort.

Hoe lang is het geleden dat u uw kinderen, groot of klein, in uw armen hebt genomen en verteld dat u van hen houdt en blij bent dat zij voor eeuwig de uwe kunnen zijn? Hoe lang is het geleden dat u — zo maar om de ander een plezier te doen — uw wederhelft hebt verrast met een klein cadeautje? Hoe lang is het geleden dat u thuis bent gekomen met een roos, een taart hebt gebakken die u met een hart hebt versierd, of iets anders hebt gedaan om meer warmte en genegenheid in uw leven te brengen?

Als er wordt bijgedragen aan een goed doel, of als er een zaterdagochtend wordt besteed om het ouderlingenquorum te helpen met het schilderen van het huis van een weduwe, zorg dan dat uw kinderen zich daarvan bewust zijn. Laat hen, zo mogelijk, meebeslissen en meewerken. Het hele gezin kan de doop, bevestiging en ordening van familieleden bijwonen. Het hele gezin kan een zoon die meespeelt met een wedstrijd aanvuren. Het hele gezin komt regelmatig bij elkaar op de gezinsavond, bij de maaltijden, voor het gezinsgebed. Misschien kan het zo geregeld worden dat de tiend geza-

menlijk wordt betaald, waardoor alle gezinsleden door middel van voorschrift en voorbeeld dit prachtige beginsel leren.

Het gezin behoort een plaats te zijn waar vrouwen op de Heer de normale gang van zaken is en niet een die voor bijzondere omstandigheden wordt gereserveerd. Een manier om dit te bewerkstelligen, is door regelmatig, ernstig gebed. Het is niet voldoende om zo maar een gebed uit te spreken. Het is absoluut noodzakelijk dat we werkelijk met de Heer spreken, in de overtuiging dat Hij ons, als ouders, zal openbaren wat wij moeten weten en doen voor het welzijn van ons gezin. Van sommige mensen is gezegd dat hun smeekbeden zo persoonlijk en direct waren dat wanneer zij baden, een kind het verlangen kreeg om even te kijken of de Heer er echt was.

Een kind dat het huis uitgaat om te studeren of een zending te vervullen, een echtgenote die het moeilijk heeft, een zoon of dochter die gaat trouwen of hulp verlangt bij het nemen van een belangrijke beslissing — dit zijn allemaal situaties waarbij de vader zijn taak als patriarch kan uitoefenen en zijn gezin tot zegen kan zijn.

Wij moeten ook niet voorbijgaan aan het feit dat de moeder, in het bijzonder bij afwezigheid van haar man, samen met haar kinderen kan bidden en de zegeningen des Heren voor hen kan afsmeaken. Daarbij handelt zij niet krachtens het priesterschap, maar krachtens de haar door God gegeven verantwoordelijkheid om haar gezin in gerechtigheid te besturen.

Er is één heel belangrijk punt waarop wij verschillen van ijsbergen: wij hebben beweegkracht en zijn bijgevolg in staat, net als schepen, onszelf in de richting te bewegen die wij willen gaan. Als we ons

bewust zijn van de stromen, kunnen we ons voordeel ermee doen. Het schijnt dat de grote olietankers en ertsschepen die van Zuidamerikaanse havens naar de Amerikaanse oostkust varen, de Golfstroom benutten zoals vliegtuigen de luchtstromen hoog boven de aarde benutten.

Als wij daarentegen tegen de stroom op willen tornen, dan kan dat; maar toch zal hij onvermijdelijk zijn invloed laten gelden. Er wordt verteld dat de noordpoolreiziger admiraal Robert Peary zich op een keer op een reusachtig ijsschots bevond, als een eiland zo groot. Terwijl hij zich met zijn hondenslee in noordelijke richting bewoog, bracht de schots hem, vanwege de stroom, nog sneller naar het zuiden.

Broeders en zusters, ons thuis is ons toevluchtsoord — het gezin, de familie, is onze basis. Het familieleven, kinderen en ouders die elkaar liefhebben en elkaar nodig hebben — zo wil de Heer dat wij leven.

Wij laten onze zegenbede bij u achter en brengen u de zegeningen van de Heer des hemels. Broeders en zusters, ik weet dat dit het werk de Heren is. Ik weet dat de Heer leeft — die God die bij Adam was, die God die naar de oever van de Jordaan kwam om te zeggen: „Deze is mijn Zoon, de geliefde, in wie Ik mijn welbehagen heb” (Matteüs 3:17), om zijn Zoon voor te stellen aan een wereld die zo volledig afhankelijk van Hem zou zijn. Ik weet dat dat de God was die wij aanbidden, die naar de berg der verheerlijking kwam en ook tegen zijn dienstknechten, Petrus, Johannes en Jakobus, die in hun onvolmaaktheid het werk des Heren moesten voortzetten, zei: „Deze is mijn Zoon, de geliefde, in wie Ik mijn welbehagen heb” (Matteüs 17:5), dezelfde God — wij weten dat Hij leeft en bestaat — die naar de

staat New York kwam en diezelfde dingen zei die Hij reeds tegen de Nephieten had gezegd — en nu zei tegen een wereld die heel, heel lang in het duister had gereisd: „Deze is mijn geliefde Zoon — hoor hem!” (Joseph Smith — Geschiedenis 17.)

Ik weet dat Jezus de Christus is, de Zoon van de levende God. Ik weet dat. Ik

weet dat het evangelie dat wij onderwijzen het evangelie van Jezus Christus is, en dat de kerk waar wij lid van zijn de kerk van Jezus Christus is, waar zijn leer, richtlijnen en programma's worden onderwezen. Ik weet dat als wij allen leven volgens de richtlijnen die Hij de kerk heeft gegeven en zal blijven geven, wij alle beloofde zegeningen zullen ontvangen. □

Suggesties voor huisonderwijzers

Enkele punten die bijzondere aandacht verdienen en tijdens uw huisonderwijs desgewenst naar voren kunnen worden gebracht:

1. Wij kunnen in ons gezin een sterke, gestage stroom scheppen die in de richting van ons doel — een rechtvaardig leven — stroomt.
2. Uit de Schriften leren wij dat ons bestaan eeuwig is, dat wij in den beginne bij God waren. Deze kennis geeft ons een unieke kennis van de waardigheid van de mens.
3. De levensstroom in het gezin kan een veel grotere invloed hebben op opgroeiende kinderen dan zij wel beseffen — een invloed die hen kan helpen zelfs na vele jaren van rondolen terug te keren tot een rechtvaardige levensstijl.
4. Het begin van goed ouderschap ligt in een goed huwelijk, waar de partners het vaste voornemen hebben de noodzakelijke persoonlijke aanpassingen te maken om eeuwig bij elkaar te kunnen blijven.

5. Hoe lang is het geleden dat u uw kinderen, groot of klein, in uw armen hebt genomen en verteld dat u van hen houdt en blij bent dat zij voor eeuwig de uwe kunnen zijn?

Wenken voor de bespreking

1. Maak uw eigen gevoelens bekend over de waarde van het scheppen van een bewustzijn van het eeuwige gezin. Nodig de gezinsleden uit hun gevoelens hierover uit te spreken.
2. Zijn er in dit artikel teksten uit de Schriften of andere aanhalingen die het gezin kan voorlezen en bespreken?
3. Zou deze bespreking meer inhoud krijgen als er van tevoren met het hoofd van het gezin gesproken werd? Is er een boodschap van de quorumleider of de bisschop aan het hoofd van het gezin over de invloed die het gezin heeft op ons leven?

ZICHZELF EEN RECHTVAARDIG BEELD INPRENTEN

Sherrie Johnson

In de tijd dat ik leerde naaien kon ik buitengewoon gefrustreerd raken iedere keer dat mijn moeder mij uitlegde hoe ik een rits in een bepaald kledingstuk moest zetten. Hoewel ik mijn best deed haar aanwijzingen tot me door te laten dringen, slaagde ik er maar niet in het werk te klaren. Iedere keer ging het mis en moest ik weer naar haar toe om nog eens te horen hoe het precies moest.

Tenslotte ontdekte ik dat als ik onder het luisteren naar haar aanwijzingen naar een reeds ingezette ritssluiting keek en dit voorbeeld bij me hield, ik het verder zelf kon.

Sindsdien heb ik ontdekt dat dit beginsel ook opgaat voor andere situaties in ons leven. Alleen woorden zijn niet voldoende wanneer er nieuwe stof wordt overgebracht. Wil de communicatie doeltreffend zijn, dan moet er vaak op de een of andere manier een beeld in de gedachten van de ander worden opgewekt.

Een paar jaar geleden ging ik, dank zij een indrukwekkende ervaring, beseffen hoe belangrijk dit mentale beeld is voor mijn geestelijke ontwikkeling.

Ik had mijn leven lang gehoord van de geweldige gevolgen van het dagelijks bestuderen van de Schriften, maar was

er nooit behoorlijk in geslaagd mij die gewoonte eigen te maken.

Op een keer werkte ik in een comité samen met vijf mensen die de vaste gewoonte hadden ontwikkeld om iedere dag in de Schriften te studeren. Het viel mij op hoe groot hun kennis van de Schriften was en hoe zij die gebruikten om problemen op te lossen en anderen te onderwijzen. Ik stond verbaasd over de manier waarop zij de Schriften aanwendden om ontmoediging tegen te gaan en raad te ontvangen. Aan de hand van hun voorbeeld ging ik mij voorstellen wat een verbetering het in mijn leven zou betekenen als ook ik de Schriften regelmatig zou bestuderen. Voor ik het wist had ik de gewoonte te pakken.

Een goed beeld vormen van wie wij zijn en van onze maaststaven, kan bepalend zijn voor wie wij worden en hoe wij leven. Het beeld dat wij van onszelf hebben helpt ons onszelf te preciseren — en voert ons ertoe dienovereenkomstig te handelen. Al onze handelingen worden voorafgegaan door mentale beelden en voorstellingen, die onze rechtvaardige vorderingen kunnen bevorderen of verhinderen.

Zo kan ook satan dit beginsel gebrui-

---

*Ik ben natuurlijk gaan inzien dat mijn overgrootvader,
als mens, zwakheden en tekortkomingen
moet hebben gehad. Maar niemand heeft mij ooit
verteld welke dat waren.*

---

*In mijn jeugd werd ik er
vaak door verhalen over
de rechtvaardige manier van
leven van mijn overgrootvader
toe gebracht beter mijn best
te doen om te leven zoals
Christus.*

---

ken om mensen aan hem te onderwerpen. Als hij ons ertoe kan brengen onszelf te zien als in wezen zondig, voelen we ons niet meer thuis in de kerk of in de buurt van rechtvaardige mensen en gaan we ons terugtrekken van de wegen des Heren. Wanneer wij onszelf eenmaal als zodanig bestempeld hebben, zonder hoop op of verlangen naar verlossing, streven wij een levenswandel na die strookt met de opvatting die wij van onszelf hebben en volharden wij in de zonde totdat wij „door de ketenen der hel . . . worden vastgebonden” (Alma 13:30).

Als wij, daarentegen, onszelf zien als kinderen van God, zijn wij eerder geneigd dienovereenkomstig te handelen. Naarmate dit beeld van onszelf vaste vorm krijgt, gaan we de eigenschappen ontwikkelen die wij van God hebben geërfd: zachtheid, liefde, eerlijkheid, tact en opgewektheid. Het gevolg is vrijheid in plaats van slavernij.

Alma spoorde zijn volk aan om een rechtvaardig beeld van zichzelf te ontwikkelen en in stand te houden. „Hebt gij Zijn beeld (dat van Christus) in uw gelaat ontvangen?” vroeg hij hun. „*Blijkt gij vooruit met een oog van geloof en ziet gij, dat dit sterfelijk lichaam, verzezen in onsterfelijkheid, en deze verderfelijkheid, verre-*

zen in onverderfelijkheid voor God zal staan, om te worden geoordeeld naar de werken, die in het sterfelijke lichaam zijn verricht?

Ik zeg u, *kunt gij u voorstellen* de stem des Heren te horen, die te dien dage tot u zegt: Komt tot Mij, gij gezegenden, want ziet, uw werken op de aardbodem zijn de werken der gerechtigheid geweest?” (Alma 5:14-16; cursivering toegevoegd.)

Alma wist dat een belangrijke stap om mensen ertoe te brengen de wegen des Heren te proberen, is hen te helpen zich een beeld te vormen van hoe het zou zijn als zij de werken des Heren verrichtten.

Het is onze taak als ouders onze kinderen deze mentale beelden van jongs af aan in te prenten, opdat die beelden ertoe bij zullen dragen richting te geven aan hun gedrag.

Een van de grondigste manieren om onze kinderen een rechtvaardig beeld in te prenten, is door middel van verhalen uit de Schriften en familie verhalen. Mijn eigen beeld van hoe ik wilde worden, begon met verhalen over mijn overgrootvader, Robert D. Young. Hij is 95 geworden en overleed toen ik 14 was, maar toch houd ik evenveel van deze man alsof hij steeds bij mij is geweest en mij iedere stap die ik moest nemen persoonlijk heeft geleerd.

Mijn persoonlijke herinneringen aan mijn overgrootvader zijn schaars, maar ik ben opgegroeid met verhalen over deze geweldige man. Eén van mijn lievelingsverhalen gaat over hoe hij als tiener een baan kreeg om met een stel cowboys een grote kudde vee van Colorado naar Texas te brengen. Aanvankelijk reed de eigenaar van de kudde, een zeer welgesteld man zonder familie, met de groep mee, maar na een paar dagen vertrok hij om andere zaken af te handelen. Op weg naar Texas besteedden de anderen, die

allemaal ouder waren dan mijn overgrootvader, hun vrije tijd op een manier die hem niet aansprak. In plaats van met hen mee te doen, zocht hij dan een rustig plekje op om wiskunde en technische wetenschappen te studeren.

De avond voor zij hun bestemming zouden bereiken, besloten de andere cowboys naar een stadje in de buurt te gaan om hun veilige aankomst te vieren. Zij probeerden overgrootvader over te halen om ook mee te gaan, maar hij wees erop dat zij in dienst waren genomen om voor het vee te zorgen en dat hij zich nog steeds daarop toe zou leggen. Later op de avond verscheen de eigenaar weer, die overgrootvader als enige bij zijn kudde aantrof. Hij was hiervan zo onder de indruk, dat hij hem de helft van al zijn bezit aanbood als hij zijn compagnon wilde worden. Overgrootvader zou zich nooit meer zorgen hebben hoeven maken om geld, maar toch sloeg hij het aanbod af. Hij zei dat het volgens hem niet datgene was wat de Heer voor hem in petto had.

Ik herinner me de nodige keren in mijn jonge jaren dat ik dacht: „Ik wil net als mijn overgrootvader worden.” Bij andere gelegenheden vroeg ik mij af: „Wat zou overgrootvader onder deze omstandigheden doen?” waarna ik afgaande op het antwoord handelde.

Opbouwende verhalen uit de familiegeschiedenis kunnen ertoe bijdragen dat kinderen het mentale beeld van hun goddelijke mogelijkheden gaan ontwikkelen. Wij kunnen hen er verder toe brengen zich te identificeren met goede voorbeelden door opmerkingen zoals: „Daar heb jij ook veel van weg,” of „Zo, zou jij dat ook doen?” We moeten echter wel de verleiding weerstaan om te gaan prediken, daar we dan het risico lopen ons doel voorbij te schieten.

Ik ben natuurlijk gaan inzien dat mijn overgrootvader, als mens, zwakheden en tekortkomingen moet hebben gehad. Maar niemand heeft mij ooit verteld welke dat waren, dus stond het mij vrij alleen aan het goede te denken. Dat is een van de geheimen van het inprenten van een rechtvaardig beeld bij onze kinderen. Niemand wordt er beter van wanneer we stilstaan bij het negatieve — tenzij daar een belangrijke les uit geleerd kan worden. Vertellen over het positieve, daarentegen, schept een beeld waar het kind zich aan vast kan houden en zich mee kan identificeren.

Zo kunnen ook onze verdere familieleden, buren, leerkrachten, leiders en anderen als goede voorbeelden voor de kinderen dienen. Er wordt veel goeds tot stand gebracht door te wijzen op de positieve eigenschappen van deze mensen en hun, wanneer de gelegenheid zich voordoet, te vragen in het bijzijn van onze kinderen hun geloofsversterkende verhalen en getuigenis met ons te delen.

Ik lette goed op de reactie van mijn dochters toen een fijne vriendin op een avond bij ons was en vertelde hoe zij haar man had ontmoet. Haar ogen schitterden terwijl zij uitlegde dat als zij haar vader ongehoorzaam was geweest, en de verleiding daartoe was groot geweest bij die gelegenheid, zij de kans zou hebben misgelopen om kennis te maken met de man waar zij later mee zou trouwen. Mijn dochters luisterden gretig toe. Het verhaal maakte grote indruk op hen. Als ik getracht had hun hetzelfde beginsel uit te leggen, zouden zij het misschien als een preek hebben opgevat. Maar het enthousiasme, de geest en de liefde van mijn vriendin maakten er een gedenkwaardige en nuttige ervaring van.

Bij een andere gelegenheid, toen ik

een poosje in het ziekenhuis lag, deelde ik de kamer met een enige vrouw van in de tachtig, die haar heup gebroken had. Ondanks de hevige pijn die zij leed, was zij vastbesloten om weer te lopen en een toonbeeld van geloof en optimisme te zijn. Enkele weken later nam ik mijn dochters mee om kennis te maken met deze fijne vrouw en haar man. Het was een zeer geslaagd bezoek. Zij vertelden ons het ene verhaal na het andere waaruit hun grote geloof en hun liefde voor het evangelie bleken. Nu, vier jaar later, zijn mijn meisjes zich nog steeds bewust van het

geloof, de vreugde en de liefde die het oud worden in het evangelie vergezellen.

Terwijl we onze kinderen zoveel mogelijk in contact brengen met mensen die een positief voorbeeld geven, beseften we dat wij tweeën — hun ouders — hun grootste voorbeelden moesten zijn. Zoals de meeste ouders, word ik echter vaak ontmoedigd door het feit dat mijn kinderen zo gemakkelijk mijn fouten overnemen, ondanks al mijn inspanningen om hen voor die fouten te waarschuwen. Ik weet dat de allerbeste manier om mijn kinderen te voorzien van een juist beeld, is om te *zijn* wat ik wil dat zij zijn. Een van de grootste hulpmiddelen hierbij, is dat zowel vader als moeder alle mogelijke gelegenheden aangrijpen om in het bijzijn van de kinderen op elkanders goede punten te wijzen.

Een wijs man vertelde mij eens, dat hij en zijn vrouw reeds vroeg in hun huwelijk beseften, dat slechte gewoonten en karaktereigenschappen, vanwege hun onplezierige gevolgen, het meest opvallen, terwijl goede eigenschappen grotendeels onopgemerkt blijven, vooral door een kind dat nog maar weinig levenservaring heeft. Om hun kinderen te helpen met het onderscheiden van het juiste beeld, besloot dit echtpaar hen bij iedere gelegenheid te wijzen op elkanders deugden.

Dit stukje advies is goud waard! Wanneer, bijvoorbeeld, de kinderen en ik in de auto wachten terwijl mijn man na het tanken naar binnengaat om te betalen, neem ik de gelegenheid te baat om te zeggen: „Kijk, daar gaat een fijne man. Daar loopt een man die de Heer liefheeft en zijn best doet de geboden te onderhouden.” Bij andere gelegenheden ben ik wat meer expliciet. „Weet je wat ik onder andere zo fijn vind in je vader?” vraag ik dan onder het

opdien en van het eten. „Zijn gevoeligheid. Hadden jullie in de gaten dat er tranen in zijn ogen stonden toen zuster Jansen gisteren haar getuigenis gaf?”

Zulke opmerkingen dragen niet alleen bij aan het vormen van een juist beeld, maar zeggen de kinderen ook: „Dat is wat ik op prijs stel; dat is wat voor mij belangrijk is. Dat zijn karaktertrekken die mij ook op jou trots zullen doen zijn.”

Nog een manier om kinderen zich bewust te laten worden van een rechtvaardig beeld, is hen te helpen met het begrijpen van hun patriarchale zegen. Deze zegen gaat over de erfenis die zij kunnen verkrijgen, hun afstamming en een aantal van de hun beloofde zegeningen. Gewoonlijk wordt er ook gesproken over rechtvaardige eigenschappen waarover zij beschikken. Door deze eigenschappen te onderstrepen en ze te gebruiken als een werkelijke beschrijving van het kind, worden zij inderdaad een onderdeel van het beeld dat het kind van zichzelf heeft.

Uitdrukkingen zoals „Je Hemelse Vader is tevreden over je,” helpen het kind zichzelf te zien als goed en aanvaard.

Met het onderstrepen van deugden hoeven we echter niet te wachten totdat het kind een patriarchale zegen ontvangt, en we hoeven ons evenmin te beperken tot de eigenschappen die in een zegen genoemd zijn. Parley P. Pratt heeft eens gezegd: „Een intelligent wezen, dat in het beeld van God is geschapen, bezit ieder orgaan, kenmerk, zintuig, gevoel en neiging van wilskracht, wijsheid, liefde, macht en gave, die God zelf bezit.

„De mens in zijn rudimentaire toestand, bezit deze zaken in een ondergeschikte zin van het woord. Met andere woorden, deze eigenschappen zijn in de dop aanwezig en moeten geleidelijk wor-

den ontwikkeld.” (Uit *Key to the Science of Theology*, 4e druk, Liverpool: Albert Carrington, 1877, blz. 101.)

Daar onze kinderen alreeds in het bezit zijn van goede karaktertrekken, hebben wij de taak hen te helpen die trekken te onderkennen, ze te laten groeien en ervoor te zorgen dat zij niet over het hoofd worden gezien.

Ongeveer in de periode dat zij voor het eerst naar school ging, maakte onze dochter Anissa, die Niss wordt genoemd, een periode mee waarin zij de dag zo negatief begon, dat het hele gezin eronder leed. Bijgevolg begon ik haar „Happy Niss” te noemen. Dat lijkt misschien wat vreemd, maar het was beslist geen leugens, daar ik wist dat blijheid — „happiness” — een van de aangeboren eigenschappen van haar geest was en is.

„Goeiemorgen, Happy Niss,” riep ik haar dan met mijn meest opgewekte stem toe. „Ik ben helemaal niet happy. Ik ben gewoon Niss,” riep ze dan terug.

Maar ik hield vol haar Happy Niss te noemen. Er kwam geleidelijk wat verbetering, maar tussendoor had ze nog steeds dagen die slecht begonnen. Toen ik haar op een avond onderstopte, zei ik: „Weet je wat ik heel fijn vind, Happy Niss?”

„Wat dan?” vroeg ze.

„Wanneer ik 's ochtends vroeg door jouw heerlijke lachende toet word begroet. Ik heb altijd een veel fijnere dag wanneer die met jouw lach begonnen is.”

Ze zei niks. Toen ik de volgende ochtend bezig was met het ontbijt, werd er op mijn schouder getikt. Toen ik mij omdraaide stond daar een slaperige Anissa met piekharen en een allervreemdste, geforceerde grijns op haar gezicht.

„Wat is er met jou aan de —?” begon ik, en herinnerde me toen plotseling wat

ik de avond tevoren had gezegd. „O, die lach!” riep ik en sloeg allebei mijn armen om haar heen. „Nu weet ik dat het een fijne dag wordt!” En dat was het ook.

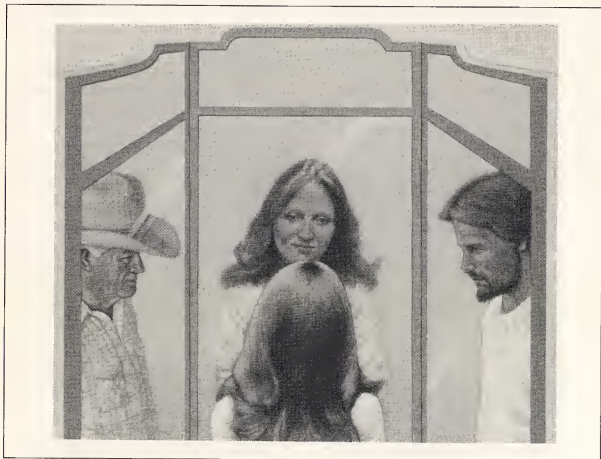
De werkelijke apotheose van deze ervaring vond onlangs plaats tijdens een gezinsavond, toen ieder van ons werd gevraagd één karaktertrek te noemen die ons uniek of bijzonder maakte. Anissa's onmiddellijke reactie was: „Ik ben altijd blij.” Dit idee was deel gaan uitmaken van het beeld dat zij van zichzelf heeft.

Onze kinderen een rechtvaardig beeld geven waaraan zij zichzelf kunnen spiegelen, is wellicht een van de belangrijkste dingen die wij voor hen kunnen doen. Als zij zichzelf kunnen zien als rechtvaardig, zullen zij zich gewoonlijk ook rechtvaardig gaan gedragen.

Uiteindelijk moet het beeld dat wij ge-

bruiken om onze handelingen te bepalen, het beeld van Christus zijn. Zoals Alma zei: „Hebt gij Zijn beeld in uw gelaat ontvangen? Hebt gij deze grote verandering in uw hart ondervonden?” (Alma 5:14.) Voordat wij onze kinderen kunnen helpen om zijn beeld te ontvangen, moeten wij dat beeld zelf hebben aangenomen. Om dat te kunnen doen, moeten wij het leven en de leringen van de Heiland bestuderen en onze kinderen deelgenoot maken van hetgeen wij leren. Wij moeten zo vertrouwd worden met deze dingen, dat het niet zomaar woorden zijn, maar begrippen, ideeën, *beelden* in onze gedachten van wie en wat we zijn. □

Sherrie Johnson, die acht kinderen heeft, zit in het bestuur van de zustershulpvereniging van de Ring Bountiful Utah West.

Vraag en antwoord

Het antwoord op vragen van algemeen evangeliebelang geldt als leidraad en niet als officiële uitspraak aangaande het beleid van de kerk

---

Vraag: **Kunt u mij de betekenis** **uitleggen van het verhaal van** **Petrus die over het water liep?**

Antwoord:
F. David Lee,
raadgever in het zondagsschoolpresidium
van de ring en leraar van de cursus
evangelieleser in de Ring Annandale,
Virginia.

Om dit incident, waarbij Petrus over het water liep, beter te kunnen begrijpen, moeten we eerst eens de context bekijken waarin deze gebeurtenis plaatsvond.

Na de spijziging van de vijfduizend, droeg Jezus zijn discipelen op om naar de overkant van het meer te varen, terwijl Hij achterbleef om de schare weg te sturen en te bidden. Tijdens de overtocht stak er een storm op, waardoor het scheepje de speelbal van de golven

werd. Tot overmaat van ramp zagen de discipelen wat volgens hen een spook was en schreeuwden zij het uit van angst. Wat zij eigenlijk zagen was Jezus die over het water liep. Hoewel de Heiland hen toeriep dat Hij het was en dat er geen reden was om bang te zijn, waren sommigen aan boord van het schip toch sceptisch. Het was Petrus die de uitdaging uitsprak: „Als Gij het zijt, beveel mij dan tot U te komen over het water.” En Jezus antwoordde: „Kom.” (Matteüs 14:28-29.)

Petrus klom uit de boot en liep, net als Jezus, over het water. Maar toen zijn aandacht van de Meester werd afgeleid door de wind, begon zijn geloof hem te begeven, waardoor hij dreigde in het water weg te zakken. Hij schreeuwde om hulp, waarop Jezus hem bij de hand greep en zei: „Kleingelovige, waarom zijt gij gaan twifelen?” Zodra „zij in het schip geklommen waren, ging de wind liggen.” (Matteüs 14:31-32.)

Dit was inderdaad een indrukwekkend voorval, waarbij de discipelen van de Heer opnieuw werd getoond dat Hij macht had over de elementen. Een jaar daarvoor had Hij een storm op datzelfde meer doen bedaren. (Zie Matteüs 8:23-27.) Als het zijn doel was in het hart van zijn discipelen een nog sterkere overtuiging post te laten vatten dat Hij inderdaad de Uitverkorene was, die met macht en gezag door de Vader naar de aarde was gestuurd, dan slaagde Hij daarin, want wij lezen: „Die in het schip

waren, vielen voor Hem neder en zeiden: Waarlijk, Gij zijt Gods Zoon!" (Matteüs 14:33.)

Ik denk ook graag dat Hij met dit voorval een belangrijk denkbeeld onderwees aangaande onze verhouding tot Hem als onze Heiland. Jezus heeft door heel zijn bediening heen vaak door middel van gelijkenissen onderwezen: „En Hij sprak tot hen vele dingen in gelijkenissen . . . en zonder gelijkenis zeide Hij niets tot hen.” (Matteüs 13:3-4.) Misschien valt er veel te leren wanneer wij de ervaring van Christus en Petrus die over het water liepen, als een soort gedramatiseerde gelijkenis beschouwen. Oppervlakkig beschouwd hebben we een spannend avontuur op het water, waar de Heer door middel van bovenna-tuurlijke macht een discipel redt van de verdrinkingsdood en mogelijk ook voorkomt dat het schip kapseist.

Op een ander niveau zijn wij getuige van gezag, macht en de aard van wonderen. Wij zijn vervuld met ontzag voor de Zoon van God, die de krachten van de natuur gebiedt.

Op nog een ander niveau, kunnen we een nog diepere betekenis ontwaren in hetgeen die dag op de zee van Tiberias plaatsvond, een symboliek die ons meer kan leren over onze eigen ervaringen in het leven.

Petrus en de overige discipelen begonnen aan hun reis doordat zij gehoor gaven aan de opdracht van hun Meester. Ook wij zijn begonnen aan onze reis door de sterfelijkheid doordat wij gewillig waren gehoor te geven aan de goddelijke wil. En net zoals de discipelen op het schip zich bewust waren van de gevaren van hun tocht over de zee van Tiberias, met zijn plotseling opstekende stormen, wisten ook wij bij het begin

van onze reis dat wij met gevaren te maken zouden krijgen.

Net als Petrus leren wij op onze levenstocht dat aardse stutten weleens afbrokkelen — of wegzinken — wanneer wij met de stormen des levens worden geconfronteerd. Wij ontdekken dat er krachten bestaan die in staat zijn onze meest zorgvuldig in elkaar gedraaide plannen in de war te sturen. Maar ook wij kunnen, net als Petrus, ontdekken dat onze Heiland vlak bij is, ook al ontwaren wij Hem nauwelijks, en klaar staat om ons te helpen als wij maar onze hand willen uitsteken en zijn goddelijke hulp willen aanvaarden. Wij behoeven niet alleen te strijden.

Stelt u zich eens voor hoe Petrus helemaal alleen uit de boot klimt en door zijn geloof over het water loopt. Hij slaagt in dit „onmogelijke” streven doordat hij zijn ogen onophoudelijk op Christus gevestigd houdt. Als wij tot Jezus willen komen, moeten ook wij afstand doen van een verleidelijk vertrouwen op wereldlijke stutsels. Wij moeten vaststellen of onze beste kans in het door de storm heen en weer geslingerde — maar toch nog steeds drijvende — schip ligt, of daarbuiten op de golven, samen met de Heiland.

De Schriften spreken over de „beproeving van geloof” (Ether 12:6) waar wij doorheen moeten, hetgeen erop duidt dat het proces waardoor ons geloof wordt opgebouwd niet volautomatisch is. Het is, daarentegen, een leerproces — een verplichte ontwikkeling voor allen die het eeuwige leven willen beërven. Iedere stap die Petrus wegvoerde van het schip was een beproeving van zijn geloof; iedere stap in de richting van Jezus nam hem één stap verder weg van de overlevingsmethode

waaraan hij gewend was. En iedere stap was een vrijwillige; hij werd niet gedwongen om het schip te verlaten en gehoor te geven aan het „Kom” van de Heer.

Op een zeker moment werd Petrus' aandacht afgeleid van Jezus, het voorwerp van zijn geloof, waardoor hij zich bewust werd van de onstuimige wind en golven om hem heen. In een ogenblik van verwarring, werd zijn geloof door angst overweldigd en begon Petrus te zinken.

Wat een parallel met ons leven! Naargelang wij het evangelie leren kennen en ons geloof ontwikkelen, bereiken we het punt waarop wij ons sterk genoeg voelen om het schip te verlaten; wij nemen ons voor het zonder de wereldlijke stutsels te doen en vrijwillig en door geloof door de storm heen naar onze Heiland toe te lopen. Iedere stap kan voor ons een beproeving zijn. De golven om ons heen zijn voor ons even wezenlijk als die van Petrus dat voor hem waren. En, net zoals Petrus, kunnen ook wij zinken! Wij kunnen ons ineens bewust worden van de afschuwelijke ondergang die ons bedreigt en in onze verwarring en vertwijfeling overwegen de veiligheid van het schip op te zoeken.

Maar wacht eens! Onze inspanningen om de beproevingen van ons geloof het hoofd te bieden — onze voetstappen over de verraderlijke wateren des levens — hebben ons op de een of andere manier geheroriënteerd, en wij steken onze hand uit om steun te zoeken, niet bij het schip, zoals wij vroeger gedaan zouden hebben, maar bij de uitgestrekte hand van de Heiland. Hand grijpt hand en de Meester van wind en water trekt ons tot Hem. Nu ontwaren

wij Hem niet meer vaag door de storm heen; en zijn stem is niet meer onduidelijk ten gevolge van het geraas van de orkaan. Nu zijn we thuis; nu is de beproeving voorbij.

Jezus stilt de storm. □

Vraag:
Is het gepast om, wanneer ik de naam van de kerk niet voluit noem, van de „mormoonse” kerk te spreken?

Antwoord:
Dean B. Cleverly,
uitvoerend medewerker
van de afdeling zendingswerk
en quorumpresident zeventigen
in de Ring Bountiful Utah South.

De leden van de kerk zijn volgelingen, ofwel discipelen, van de Heer Jezus Christus. Bij de doop sluiten wij een verbond om de naam van Jezus Christus op ons te nemen (zie Leer en Verbonden 20:37); wij zeggen toe dat wij „de Zoon (zullen) navolgen, met vol voornemen des harten” (2 Nephi 31:13); en geven

te kennen dat wij bereid zijn „Zijn volk te worden genoemd” (Mosiah 18:8). Dit is het patroon geweest in iedere bedeling van het evangelie.

De Schriften geven aan dat de volgelingen van Christus in verschillende tijden en plaatsen informele namen zijn gegeven in plaats van de meer formele benamingen. In Handelingen lezen wij „dat de discipelen het eerst te Antiochië Christenen genoemd werden”. (Handelingen 11:26.) De naam *christen* is oorspronkelijk misschien als spotnaam bedoeld geweest, een honende benaming voor de leden van de kleine sekte „die overal tegenspraak” vond. (Zie Handelingen 28:22.) Maar het was een benaming die de vroege heiligen blijkbaar gewillig aanvaardden.

Ongeveer honderd jaar daarvoor, was het volk des Heren in Amerika ook „christenen” genoemd door hun vijanden (zie Alma 48:10), en ook zij waren gaarne bereid deze naam te aanvaarden: „... alle oprechte gelovigen in Christus namen met blijdschap de naam van Christus op zich, of de naam Christenen, zoals zij werden genoemd wegens hun geloof in Christus, Die komen zou.” (Alma 46:15.)

Iets dergelijks is ook in onze tijd gebeurd. De vroege leden van de kerk in de laatste dagen kregen de naam „mormonen”, omdat zij het Boek van Mormon aanvaardden als Heilige Schrift naast de Bijbel. Hoewel dit oorspronkelijk als een blijk van minachting was bedoeld, werd de naam al spoedig aanvaard en door de heiligen der laatste dagen nogal vrijelijk gebruikt.

In een openbaring die op 26 april 1838 te Far West (Missouri) gegeven werd bij monde van de profeet Joseph Smith, maakte de Heer echter duidelijk

bekend hoe zijn kerk in onze tijd moest heten: „Want aldus zal Mijn kerk in de laatste dagen worden genoemd, namelijk 'De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen'.” (Leer en Verbonden 115:4.) Zij moest niet de

kerk van Mormon zijn, of van Joseph Smith, of van welke andere man ook, levend of dood.

Nee, zij moest de kerk van Jezus Christus zijn — volgens de Heer „de enige ware en levende kerk op de ganse aardbodem, waarin Ik, de Here, wel-

behagen heb." (Leer en Verbonden 1:30.) En haar leden werden „heiligen der laatste dagen", om hen te onderscheiden van de leden, of heiligen, die in eerdere bedelingen van het evangelie hadden geleefd.

De discipelen van de Heer hadden Hem in een vorige bedeling ook naar de naam van de kerk gevraagd. De Heiland antwoordde:

„Hebben zij de Schriften niet gelezen, die zeggen, dat gij de naam van Christus, die Mijn naam is, op u moet nemen? Want met deze naam zult gij ten laatsten dage worden geroepen.

En wie Mijn naam ook op zich neemt, en tot het einde toe volhardt, zal ten laatsten dage zalig worden.

Wat gij daarom ook zult doen, zult gij in Mijn naam doen; daarom zult gij de kerk bij Mijn naam noemen; en gij zult de Vader in Mijn naam aanroepen, opdat Hij de kerk om Mijnen wil zal zegenen.

En hoe kan het Mijn kerk zijn, tenzij ze bij Mijn naam wordt genoemd? Want indien een kerk bij de naam van Mozes wordt genoemd, dan is ze de kerk van Mozes; of indien ze bij de naam van een mens wordt genoemd, dan is ze de kerk van een mens; maar indien ze bij Mijn naam wordt genoemd, dan is ze Mijn kerk, indien zij op Mijn evangelie zijn gebouwd." (3 Nephi 27:5-8.)

Deze leringen geven te kennen dat het het meest correct en gepast is om de kerk bij haar volledige, door God gegeven naam te noemen — De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.

Maar omdat die naam zo lang is, willen wij die in de loop van een gewoon gesprek weleens afkorten. Veel mensen zeggen dan eenvoudig „de kerk", als uit

de context duidelijk blijkt over welke kerk zij het hebben. Zo niet, dan doen wij er goed aan de volledige naam te gebruiken en niet de „mormoonse kerk" te zeggen.

Wanneer wij over de leden spreken, kunnen wij beter „de heiligen der laatste dagen" of „de leden van de kerk" zeggen dan „de mormonen".

In een uitspraak over het zendingswerk, waarin de betekenis van de naam van de kerk des Heren opnieuw werd beklemtoond, zei het Eerste Presidium op 1 oktober 1982:

„Bedenk dat dit de kerk van Jezus Christus is; onderstreep dit feit alstublieft wanneer u met anderen spreekt. De Heer heeft geopenbaard dat de kerk de naam *De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen* moest dragen, 'want aldus zal Mijn kerk in de laatste dagen worden genoemd'. (Leer en Verbonden 115:4.)

Wij zijn van mening dat sommige mensen misschien misleid worden door een te veelvuldig gebruik van de naam 'mormoonse kerk'. Wij behoren te spreken van Christus, ons te verheugen in Christus en Christus te prediken; en wij behoren anderen te helpen begrijpen 'uit welke Bron zij vergeving hunner zonden moge verwachten'. (2 Nephi 25:26.) Daarnaast moet ons getuigenis worden gestaafd door een christelijke levenswijze en door dienstbetoon . . .

Door een hernieuwde nadruk op en gebruik van de geopenbaarde naam van de kerk — *De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen* — zal zij over de gehele wereld groeien en gedijen." □

Vraag:
Waarom staan er zoveel oorlogsverslagen in het Boek van Mormon? Hebben we enig idee waarom deze stof voor ons belangrijk wordt geacht?

Antwoord:
Professor Douglas Phillips,
afdeling geesteswetenschappen,
klassieke talen en vergelijkende literatuur
aan de Brigham Young University.

Toen Mormon begon aan zijn verkorting van de gehele geschiedenis van het Nephitische volk, zoals opgetekend op de Grote Platen van Nephi, werd hij (zoals hij herhaaldelijk opmerkte) met een grote hoeveelheid materiaal en bronnen van ieder soort, zowel „wereldlijk” als „godsdienstig” geconfronteerd, en het is misschien een groot probleem geweest om te bepalen wat hij in zijn geschiedenis op moest nemen en wat hij eruit moest laten. (Zie 3 Nephi 5:18-19.)

Als wij heden ten dage vinden dat de lange verslagen van militaire campagnes die Mormon heeft opgenomen in het Boek van Mormon, eigenlijk niet stroken met het heilige en godsdiens-

tige doel van het boek, moeten wij bedenken dat hij, in tegenstelling tot de meeste geschiedschrijvers van deze tijd, een theologische of godsdienstige opvatting had van geschiedenis. Naar zijn mening moest oorlog niet worden verklaard aan de hand van politieke of economische oorzaken en gevolgen, of van rassenhaat, maar als een gevolg van zedelijke, geestelijke en maatschappelijke problemen en ongerechtigheid.

Bovenal zag hij de oorlogen in de Nephitische geschiedenis als bewaarheid (om zijn eigen woord te gebruiken) van de profetieën van Lehi aangaande de voorwaarden waarop het beloofde land mocht worden bewoond. (Zie Alma 50:19-20.) Hoewel zij hun oorsprong altijd vonden in de goddeloosheid van de mensen, werden deze oorlogen toch vaak gezien als, aan de ene kant, een vorm van goddelijke straf en vergelding, en aan de andere kant een bewijs van goddelijke bevrijding:

„Want het waren . . . hun gruwelen . . . die hun oorlogen en hun verwoestingen over hen brachten.

En zij, die getrouw waren in het gehoorzamen van de geboden des Heren, werden te allen tijde bevrijd.” (Alma 50:21-22.)

Mormon was zich ook ten zeerste bewust dat de allerlaatste Lamanitische oorlogen van 322 tot 385 na Christus, waarin hij zelf als militair leider een grote rol speelde, de vervulling waren van profetieën die waren uitgesproken door Samuël de Lamaniet, en een getuigenis dat de beginselen van de wet van de oogst en van goddelijke vergelding volledig van kracht waren. (Mormon 1:19; Helaman 13:5-11.)

„Doch ziet, de oordelen Gods zullen de goddelozen overvallen; en door de

godelozen worden de goddelozen gestraft; want het zijn de goddelozen, die het hart der mensenkinderen tot bloedvergieten aanzetten." (Mormon 4:5.)

Een dergelijke opvatting was natuurlijk voor een groot deel toe te schrijven aan Mormons persoonlijke ervaring als legerleider. Net zoals de Griekse geschiedschrijver Thucydides, was hij niet alleen generaal, maar ook bestemd om de historicus te zijn die een verklaring moest geven voor de nederlaag van zijn volk in een verschrikkelijke oorlog. Oorlog speelde een grote rol in zijn leven, dat samenviel met de lange periode van het laatste conflict tussen de Nephieten en de Lamanieten; en ongetwijfeld beschouwde hij de schrijvende opdracht om de „kroniek aangaande de ondergang van mijn volk, de Nephieten" (Mormon 6:1) te schrijven, als een van de belangrijkste doelen van zijn leven.

Toch moeten wij ervoor waken dat wij Mormon vooringenomenheid met oorlog niet overdrijven. Hoewel hij vaak het vóórkomen ervan in de verschillende perioden van de Nephitische geschiedenis vermeldt, beperkt hij zichzelf heel verstandig tot het in detail behandelen van slechts enkele van de vele verslagen die hem tot beschikking stonden. Behalve zijn verhaal van de drieënzestig oorlogsjaren tijdens zijn eigen leven — met de volledige vermelding van de oorzaken van oorlog, de voorbereidingen, de veldslagen, de aftochten en daaropvolgende veldslagen, met inbegrip van de laatste bij Cumorah met al zijn verliezen — richt Mormon zijn belangstelling voor oorlog en militaire verslagen grotendeels op de periode van 75 v.Chr. tot 25 n.Chr., en in het bijzonder op de veertienjarige periode van oorlog tegen de Lamanieten in de tijd van Moroni,

hetgeen ongeveer 56 bladzijden in beslag neemt in het boek Alma.

Het is begrijpelijk dat Mormon zich aangetrokken voelde tot kapitein Moroni — de briljante, energieke, altruïstische, vaderlandslievende en godvrezende held, door wiens toedoen het Nephitische volk bewaard was gebleven. Mormons bewondering was zo groot, dat het wellicht meer dan toeval is dat hij zijn eigen zoon ook Moroni noemde. In de ogen van Mormon waren de vreedzame dagen onder Moroni een gouden tijdperk in de Nephitische geschiedenis. (Alma 50:23.) Maar het schijnen Moroni's krijgsverrichtingen te zijn waar Mormon het grootste belang in stelde. Hij vertelde met grote zorg over Moroni's moed en vaderlandsliefde bij de wanhopige militaire en politieke toestand ten gevolge van de Lamanitische inval van buitenaf en opruiing van binnenuit, over zijn inspanningen op het gebied van mobilisatie en verdediging, over de schitterende strategie van Moroni zelf en van zijn officieren, over hun hevig gevochten veldslagen en de verschrikkelijke verliezen, en over hun wonderbaarlijke overwinningen. Maar door zijn verhaal heen zien wij de hand van God, die gebruik maakt van godvruchtige en rechtvaardige militaire leiders en staatsmannen om de rechtvaardigen te bewaren. (Zie Mormons lof aan het adres van Moroni, Alma 48:11-13.)

Als Mormon bij zijn verhaal over Moroni, oorlog — althans ten dele — zag als het middel waardoor de Nephieten door God werden bevrijd, toont hij ons ook dat met de laatste oorlog de profetieën over de ondergang van het volk vervuld werden. Samen met Mormon zien wij met een schrikaanjagende duidelijkheid de tragische ondergang van

een volk dat maatschappelijk en geestelijk zijn schepen achter zich had verbrand en dat onherroepelijk uit was op zijn eigen vernietiging. De wet van de oogst zal worden toegestaan haar verloop te hebben.

De implicaties van Mormons oorlogsverhalen zijn duidelijk: zij die in deze tijd in diezelfde landen wonen, hebben met dezelfde voorwaarden te maken als de vroegere bewoners; zij zijn afhankelijk van dezelfde beginselen. Het is echter zijn zoon Moroni die, zelfs voordat hij het grimmige verslag van de Jarediti-

sche vernietiging bij zijn vaders kroniek had gevoegd, de hedendaagse bewoners van Amerika niet alleen waarschuwde zichzelf niet in dezelfde hachelijke positie te brengen als die van de Nephtieten van weleer (Ether 2:11-12), maar ook om met dankbaarheid de lessen van een eerdere vernietiging te aanvaarden:

„Geeft . . . dank aan God, dat Hij u onze onvolmaaktheden heeft geopenbaard, opdat gij moogt leren verstandiger te zijn dan wij zijn geweest.” (Mormon 9:31.) □

EN WIJ MAAKTEN ALLE SCHRIFTUUR TOEPASSELIJK OP ONS HUWELIJK

Spencer J. Condie

Bill en Susan zijn oprechte heiligen der laatste dagen die, na negen jaar getrouwd te zijn, vier kinderen hebben, een auto en een heerlijke woning, terwijl Bill een goede baan heeft. Eigenlijk ontbreekt er maar één ding aan hun huwelijk: geluk. O, ze kennen hun gelukkige momenten wel, maar er zijn meer slechte dan goede dagen. Uiteindelijk besloten ze een afspraak te maken met hun bisschop.

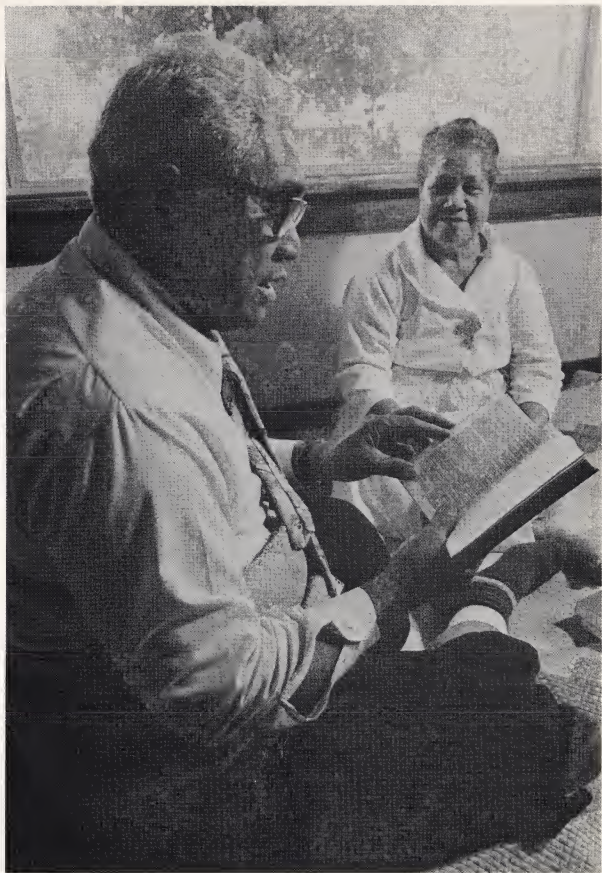
Nadat zij een heel scala van problemen hadden besproken, legde de bisschop Bill en Susan uit, dat wij allemaal de neiging hebben ons leven te leiden volgens een bepaald „draaiboek” — een gedragspatroon dat wij overgenomen hebben van onze ouders of anderen die een belangrijke rol in ons leven hebben gespeeld. Deze patronen en gewoonten kunnen aan een aantal van onze huwelijksmoelijkheden ten grondslag liggen. „Maar ondanks de patronen die zich bij onze verschillende verhoudingen ontwikkeld hebben, kunnen de Schriften ons de draaiboeken verschaffen die wij nodig hebben als richtsnoer voor ons dagelijks leven. Bill en Susan, hoe vaak lezen jullie samen in de Schriften?”

„We zijn er een paar keer aan begonnen,” antwoordde Susan, „maar het is niet eenvoudig om het naast het werk, andere verplichtingen en de televisie erin te passen.”

Daarop gaf bisschop Wilson Bill en Susan de opdracht iedere week in de Schriften te lezen en daarbij uit te kijken naar oplossingen voor hun onderlinge problemen. „Maar, bisschop,” pruttelde Bill zwakjes tegen, „ik heb de Schriften tijdens mijn zending bestudeerd, en ik kan me geen verzen herinneren die ons duidelijk vertellen hoe we onze gezinsproblemen op kunnen lossen.”

Bills reactie ontlokte de bisschop een glimlach. „Misschien *waren* de antwoorden er wel, Bill. Heb je de raad van Nephi weleens opgevolgd om de Schriften op onszelf toepasselijk te maken? (Zie 1 Nephi 19:23.) Ik stel voor dat jullie de komende weken iedere dag zo'n vijftien à twintig minuten reserveren om de Schriften systematisch te bestuderen. Misschien willen jullie beginnen met bepaalde onderwerpen, die te vinden zijn in het trefwoordenregister. Bespreek steeds wat jullie gelezen hebben en vergelijk de Schriften bovenal met jullie gezinsbetrekkingen. Jullie zouden de opgedane inzichten ook in jullie dagboek kunnen schrijven om ze later gemakkelijker terug te kunnen vinden.”

Bill en Susan aanvaardden de opdracht van de bisschop. Daarvoor hadden ze altijd aangenomen dat de raadgevingen uit de Schriften — zoals de zaligsprekingen, bijvoorbeeld — bedoeld

---

*Wanneer een man
zijn vrouw en kinderen met hart
en ziel dient . . . wordt hun
geluk een bron van grote vreugde
in zijn leven.*

---

waren als richtsnoer voor hun behandeling van en houding jegens hun burens, collega's op het werk en vrienden. Plotseiling werden zij zich ervan bewust, dat *alles in de Schriften dat ons vertelt hoe wij onze medemens behoren te behandelen, per definitie geïnspireerde raad is over hoe echtparen elkander behoren te behandelen*. Bijvoorbeeld:

1. Laat uw liefde voor hen gelijk zijn aan die voor uzelf
(Zie Leer en Verbonden 112:11)

Bill was altijd een vurig sportenthousiast en -beoefenaar geweest. Hengelen, golf, bowling, jagen, naar wedstrijden gaan en de sportprogramma's op de televisie volgen, waren een vast onderdeel van zijn leven geweest. Voor zover zij het bij kon benen, genoot Susan ook van veel van zijn hobby's, maar toen er eenmaal kinderen begonnen te komen, werd het steeds moeilijker voor haar om hem bij dergelijke activiteiten te vergezellen. Geleidelijk werd dit een constante bron van irritatie, daar zij vond dat haar man haar zo weinig hielp met de kinderen.

Toen Bill op zekere dag in de Leer en Verbonden las, werd hij door een bepaald vers getroffen als door een donderslag: „Laat uw liefde voor hen gelijk zijn aan die voor uzelf; en laat uw liefde overvloedig zijn jegens alle mensen, en jegens allen, die Mijn naam liefhebben.” (Leer en Ver-

bonden 112:11.) Hij bracht een andere tekst hiermee in verband die hem nog vertrouwder was: „Wie zijn leven vindt, zal het verliezen, maar wie zijn leven verliest om Mij nentwil, zal het vinden.” (Matteüs 10:39.) Toen hij dacht aan de opmerking van koning Benjamin dat, „wanneer hij in de dienst van uw naasten zijt; gij louter in de dienst van uw God zijt” (Mosiah 2:17), schaamde hij zich voor zijn gedrag in het verleden.

Het kostte Bill soms wel eens moeite, maar geleidelijk begon hij zich toch te onttrekken aan veel van de activiteiten die hij met zijn vrienden deed om meer tijd te kunnen besteden aan activiteiten met zijn gezin. Hij nam de kinderen vaak mee voor een wandeling of een ritje in de auto om Susan in de gelegenheid te stellen in alle rust boodschappen te doen of om zich thuis wat te ontspannen zonder steeds rekening te moeten houden met de kinderen. Bill nam zich ook voor eens in de week met zijn vrouw uit te gaan en om vaak een ommetje samen te maken als de kinderen eenmaal in bed lagen. Hij was vastbesloten zijn leven te verliezen bij het gelukkig maken van zijn vrouw en kinderen. En toen gebeurde er iets wonderlijks: hij begon meer te genieten van de omgang met zijn gezin dan van die met zijn vrienden.

2. Verdraagt elkander
(Zie Kolossenzen 3:13)

Het zou geweldig zijn als wij alle 365 dagen van het jaar op ons best waren. De werkelijkheid, echter, is dat wij weleens moe en prikkelbaar worden, of dat we griep of pijn in onze rug hebben — en dan moeten anderen ons uit de weg blijven. Er waren tijden dat Bill Susan belachelijk maakte omdat zij zich niet goed voelde tij-

dens haar zwangerschap. Ze voelde zich bepaalde niet beter wanneer hij zei, „Ach, schat, het is allemaal maar verbeelding.” Bij zulke gelegenheden trok Susan zich in tranen terug in de slaapkamer en sprak ze wel twee dagen niet tegen hem.

Hun groeiende begrip van het evangelie heeft ertoe bijgedragen dat hier veel verandering in is gekomen. Susan is nu in verwachting van hun vijfde kind, voelt zich vaak niet lekker en is nog steeds, vanwege haar toestand, weleens moeilijk in de omgang. Bill houdt zich echter vast aan Prediker 7:8: „Het einde ener zaak is beter dan haar begin; beter een lankmoedige dan een hoogmoedige.” Hij heeft zich voorgenomen zijn vrouw zijn liefde op vele manieren te tonen — zelfs wanneer de omstandigheden niet de gemakkelijkste zijn.

De apostel Paulus stelde het zo goed in zijn brief aan de Kolossenzen: „Doe dan aan, als door God uitverkoren heiligen en geliefden, innerlijke ontferming, goedheid, nederigheid, zachtmoedigheid en geduld.

Verdraagt elkander en vergeeft elkander, indien de een tegen de ander een grief heeft; gelijk ook de Here u vergeven heeft, doet ook gij evenzo.

En doet bij dit alles de liefde aan, als de band der volmaaktheid.

En de vrede van Christus, tot welke gij immers in één lichaam geroepen zijt, regere in uw harten.” (Kolossenzen 3:12-15.)

Paulus geeft verder de raad: „Bedenkt de dingen, die boven zijn, niet die op de aarde zijn . . .

Mannen, hebt uw vrouw lief en weest niet ruw tegen haar . . .

Vaders, prikkelt uw kinderen niet, opdat zij niet moedeloos worden.” (Kolossenzen 3:2, 19, 21.)

De liefde van Christus voor Bill en Susan is onvoorwaardelijk. Nu trachten zij een soortgelijke liefde voor elkander te ontwikkelen, in het besef van de waarheid van de uitspraak „Een vriend heeft te allen tijde lief”. (Spreuken 17:17.) Zij zijn bezig elkanders beste vriend te worden.

3. De Heer verhoort werkelijk onze gebeden

Terwijl zij op zekere dag aan het studeren waren in het Boek van Mormon, kwamen Bill en Susan tot een inzicht waar zij tot op dat moment aan voorbij waren gegaan. Zij bestudeerden het verhaal van de weerspannige Alma de Jonge en de opstandige zoons van koning Mosiah, en hoe een engel aan hen verscheen, die zei:

„Zie, de Here heeft de gebeden van Zijn volk gehoord, en eveneens de gebeden van Zijn dienstknecht Alma, die uw vader is; want hij heeft met veel geloof voor u gebeden, dat gij tot een kennis der waarheid zoudt mogen worden gebracht; daarom ben ik gekomen met het doel u te overtuigen van de macht en het gezag van God, opdat de gebeden Zijner dienstknechten volgens hun geloof zouden worden verhoord.” (Mosiah 27:14.)

Nadat zij met elkaar gesproken hadden over de wonderbaarlijke dingen die op dit bezoek van de engel waren gevolgd, haalden zij herinneringen op aan mensen die in het verleden een zegen voor hen waren geweest. Bills eerste senior-collega in het zendingsveld had geholpen bij het verhoren van het gebed van Bills ouders dat hij een goede zending mocht worden. Susan dacht na over de invloed van haar klasadviseuse loutermeisjes, die destijds geholpen had bij het verhoren van het gebed van haar ouders dat zij zou trouwen in de tempel.

Dit gesprek over het gebed voerde tot een openhartige, fijne gedachtenwisseling over een aantal veranderingen in hun betrekking waar zij allebei in hun persoonlijke gebed om gebeden hadden. Susan had gebeden dat Bill zich beter zou leren beheersen en geen kwetsende dingen meer zou zeggen tegen haar en de kinderen. Bill had gebeden dat Susan wat minder bazig en zakelijk zou zijn en wat meer genegenheid, liefde en begrip zou gaan tonen. Nu de communicatiekanalen tussen hen beiden geopend waren, waren zij in staat een aantal reeds lang bestaande geschillen op te lossen, en dat alles ten gevolge van een vers uit de Schriften dat niets met het huwelijk te maken had — of althans, dat hadden ze gedacht. Al verder lezende in Alma, trof het hen weer hoe die grote profeet hun aanraadt de Heer al hun aangelegenheden in gebed voor te leggen. (Zie Alma 34:17-27; 37:36-37.)

4. De vrouw, de man, en de Heer

Een vers in een van de brieven van Paulus had Susan al jarenlang dwarsgezeten: „Vrouwen, weest aan uw man onderdanig als aan de Here.” (Efeziërs 5:22.) Zij voelde zich nu voldoende op haar gemak met Bill om het onderwerp aan te snijden. „Wat betekent dit vers volgens jou?” vroeg ze. „Hoe kunnen we het op onszelf toepassen?”

Bill dacht een ogenblik na. „Wel,” antwoordde hij tenslotte, „als we in het zendingsveld een moeilijke vraag voorgelegd krijgen, deden wij er vaak goed aan om de verzen vóór en ná het vers in kwestie te lezen, om het in de juiste context te kunnen plaatsen. Laten we eens kijken wat de andere verzen zeggen.”

„Weest dan navolgers Gods, als gelief-

de kinderen, en wandelt in de liefde, zoals ook Christus u heeft liefgehad . . .

. . . en weest elkander onderdanig in de vreze van Christus,

Vrouwen, weest aan uw man onderdanig, als aan de Here, want de man is het hoofd van zijn vrouw, evenals Christus het hoofd is zijner gemeente; Hij is het, die zijn lichaam in stand houdt.

Welnu, gelijk de gemeente onderdanig is aan Christus, zo ook de vrouw aan haar man, in alles.

Mannen, hebt uw vrouw lief, evenals Christus zijn gemeente heeft liefgehad en Zich voor haar overgegeven heeft . . .

Zo zijn (ook) de mannen verplicht hun vrouw lief te hebben als hun eigen lichaam. Wie zijn eigen vrouw liefheeft, heeft zichzelf lief, want niemand haat ooit zijn eigen vlees, maar hij voedt het en koestert het, zoals Christus de gemeente . . .

. . . laat ieder voor zich zijn vrouw zó liefhebben als zichzelf en de vrouw moet ontzag hebben voor haar man.” (Efeziërs 5:1-2, 21-25, 28-29, 33.)

Na dit hoofdstuk te hebben besproken, waren Bill en Susan het erover eens, dat het beginsel waar het hier om ging, was dat wij van elkaar moeten houden zoals Christus van ons houdt. Dat wil zeggen, wij behoren bereid te zijn elkander te dienen en zonodig voor elkander te sterven. „Lieve schat,” merkte Bill op, „Paulus zegt dat de vrouw aan haar man onderdanig behoort te zijn en dat de man het hoofd is van de vrouw, 'evenals Christus het hoofd is zijner gemeente.' Ik wil je vergeving vragen voor de vele keren dat ik niet het soort echtgenoot ben geweest zoals die door Christus wordt beschreven. Maar al te vaak heb ik alleen aan mijn eigen behoeften en plezierijtjes gedacht en ben ik aan die van jou en de kinderen

voorbijgegaan. Ik ga werkelijk meer mijn best doen om de leringen van de Heiland na te leven en om jou en de kinderen te dienen, in plaats van de baas over je te spelen en eisen aan je te stellen.

Zo nu en dan heb ik mij inderdaad gevoeld als een man die op zijn kop gewezen wordt. Ik had, geloof ik het idee dat ik gedwongen werd aan *jou* onderdanig te zijn. Maar sinds we ons best doen om de Schriften na te leven, ben ik gaan beseffen dat geen enkele man die zijn vrouw en kinderen met hart en ziel dient als onderdrukt kan worden beschouwd, daar hij precies datgene doet wat hen het gelukkigst maakt, en hun geluk een bron van grote vreugde wordt in zijn leven."

5. Een celestiaal huwelijk opbouwen

De Schriften vergunnen ons een enkele blik op samenlevingen waarin de mensen „één van hart en één van geest (waren), en leefden in gerechtigheid", terwijl er zich geen armen onder hen bevonden (Mosiah 7:18.; waar „geen twisten in het land (waren) wegens de liefde Gods, die in het hart der mensen woonde". (4 Nephi 1:15.)

Bill en Susan dachten vroeger dat zij erop moesten wachten tot de kerk op de een of andere manier zo'n samenleving tot stand bracht. Door hun intensieve bestudering van de Schriften zijn zij ertoe gebracht *nu* een begin te maken met het opbouwen van een gezin dat zich thuis zou voelen in een stad zoals die van Henoeh.

Reeds vroeg in deze bedeling openbaarde de Heer het volgende aan Joseph Smith met betrekking tot de opbouw van het koninkrijk: „En niemand kan bij dit werk behulpzaam zijn, tenzij hij ootmoe-

---

*De Heer openbaarde
het volgende aan Joseph Smith
met betrekking tot de opbouw
van het koninkrijk: „En niemand
kan bij dit werk behulpzaam zijn,
tenzij hij ootmoedig en vol
liefde is.”*

---

dig en vol liefde is, geloof, hoop en naastenliefde heeft, en matig is in alles, wat ook aan zijn zorgen zal worden toevertrouwd." (Leer en Verbonden 12:8.) Ten gevolge van Nephi's opdracht om de Schriften op onszelf toepasselijk te maken, geven de Johnsons de volgende uitleg aan dit vers: „En niemand kan een gelukkig, voldoeninggevend huwelijk hebben, tenzij hij en zij ootmoedig en vol liefde zijn, geloof, hoop en naastenliefde hebben, en matig zijn in alles."

Hun voorraad evangelie-inzichten blijft groeien. Net zoals de voedselvoorraad van ieder gezin anders is samengesteld, is het zeer waarschijnlijk dat Bill en Susans schriftuurlijke voorraadschuur raadgevingen bevat die wat afwijken van die van andere echtparen. En net als bij de voedselvoorraad, ligt de zegen van een schriftuurlijke voorraadschuur hierin dat „wanneer gij zijt voorbereid, . . . gij niet (zult) vreesen" (Leer en Verbonden 38:30.) — want „er is in de liefde geen vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vrees uit." (1 Johannes 4:18.) □

*Spencer J. Condie, hoogleraar sociologie
aan de Brigham Young University en vader
van vijf kinderen, is president van de BYU
Tenth Stake.*

EENDEN ZIJN ANDERS

VERDRAAGZAAMHEID IS HET BEGIN
VAN EEN LIEFDE ALS DIE VAN CHRISTUS

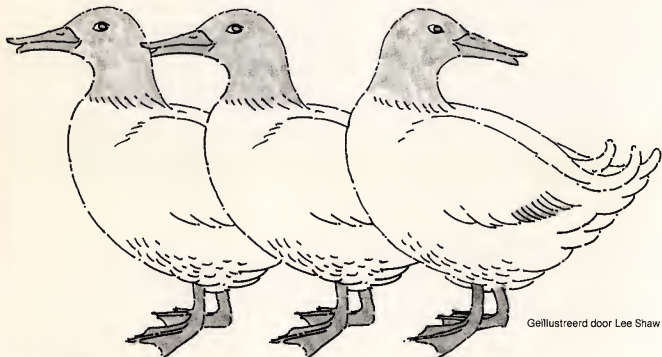
Ann N. Madsen

Eén van de vroegste herinneringen uit mijn kinderjaren, is die aan mijn vader, onze gezegende vrede­stichter, die aan onenigheid in ons gezin een eind maakte door middel van een Samoans spreek­woord, dat hij enige jaren daarvoor had geleerd toen hij in die contreien op zen­ding was. „E eseese pato,” zei hij dan, hetgeen letterlijk betekent „Eenden zijn anders” — of met andere woorden, „Wij

zijn allemaal uniek; verdraagt elkander. Mensen zijn verschillend, maar dat hoeft geen slechte zaak te zijn.”

Ik ben ervan overtuigd dat deze vaak herhaalde ervaring met mijn vader het begin is geweest van mijn begrip van de verschillen die er tussen mensen bstaan.

President Gordon B. Hinckley, tweede raad­gever in het Eerste Presidium, merkte onlangs het volgende op over een pro-

---

SEMINARIE-TOPDAG 31 MAART 1984 IN EINDHOVEN

Het was erg lang geleden dat er een topdag in Eindhoven gehouden werd, maar 31 maart viel ons die eer te beurt. De dag werd georganiseerd door het jonge-vrouwenpresidium van de ring Utrecht. Plaatselijk lag de opzet volledig in handen van zr. Renata Verboeket, activiteitenleidster van de jonge-vrouwen in Eindhoven, die de hele dag (ook de dansavond) prima geregeld had. De goedbezochte bijeenkomst begon om 12 uur met een les, die gegeven werd door broeder Noot, regionaal coördinator van de KOI, waarin het thema "geloof" werd behandeld. Waarom moeten we leven met geloof, waarom schenkt God ons geen kennis? Zelfs al zou dat laatste gebeuren, dan moeten we nog geloof blijven uitoefenen. Alma 32 kwam ter sprake, en discussiërend over de verzen daarin ontstond op het magneetbord een "Noot"-enboom; het sterke geloof dat uit de zaadkorrel (Gods woord en kennis) ontstaat. De symboliek van de zon, de druppel en de vruchten in deze gelijkenis

werden besproken. De heilzame gevolgen van in geloof leven: het verruimt je ziel, verlicht je verstand en stemt je aangenaam, besloten de les. Daarna: op naar het zwembad! Er werd volop genoten van de glijbaan, het bubblebad en andere wattergeneugten. Een stel jongeren probeerde een menselijke toren in het water te bouwen (3 personen was het maximum: de onderste stikte bijna!). Om ongeveer 16.00 uur was iedereen weer bijeen in de kerk, waar een-uurtje later volop werd genoten van een heerlijke maaltijd. De topdag werd gevolgd door een dansavond, waar hard aan was gewerkt om die in een gezellige sfeer te laten verlopen. Dat lukte dan ook goed. De dag was zo geslaagd dat een van de jongeren later getuigde: „De seminarie-topdag heeft er mede voor gezorgd dat ik zo'n goede week achter de rug heb!“.

Lidy van Rooy, seminarie-cursiste
wijk Eindhoven.

SEMINARIE-TOPDAG 14 APRIL 1984 TE LEIDEN

In Leiden werd op 14 april jongstleden de tweemaandelijke seminarie-topdag georganiseerd door de jonge-mannen en jonge-vrouwen van de ring Den Haag. Broeder Muurling heette iedereen namens deze twee organisaties welkom, waarna hij de leiding overdroeg aan de seminariecuristen uit

Leiden. Het eerste programma-onderdeel was een boeiende les, gegeven door broeder Noot. Het onderwerp was Alma 32:21 - "geloof". Het werd op het bord uitgebeeld als een boom, geplant in vruchtbare bodem, in de groei geholpen door water en zonlicht. Het was leuk om te zien hoe iedereen deze symbolen

omvormde tot de werkelijk bedoelde betekenis. Er was veel inbreng uit de klas, zodat iedereen beslist de betekenis van de les zal hebben begrepen en het zich zal herinneren. Na de les was er voor de deelnemers een sport- en activiteitenprogramma: men kon eieren verven, of in groepen tafeltennis en volleybal spelen. Winnaars Bart, Jan, Alexandra en Sandra werden met een kleine attentie beloond. De Leidse zusters hadden voor de aanwezigen een heerlijke rijst- en ragoûtmaaltijd verzorgd, die door iedereen zeer werd gewaardeerd. Alsof dit allemaal nog niet genoeg was, kon er na de maaltijd nog worden gedanst. Deze activiteit en de andere programma-onderdelen maakten het geheel tot een bijzonder fijne dag. Alles liep op rolletjes en goed op tijd, er waren heerlijke versnaperingen, en het was leuk om vrienden en vriendinnen uit andere wijken en

gemeenten weer te zien. Alle lof voor de organisatie van deze dag! Wat zou het fijn zijn als de leden uit de beide ringen van de laatste topdag (de afsluiting van het seizoen) op 30 juni net zo'n fijne dag maakten als deze!

Verslag en foto door zuster K.O. Onstein-Okker.

Twee winnaars van de tafeltenniswedstrijd.

MUZIEKAVONDEN IN ALMELO EN HENGELO

Van de muziekavonden die de laatste jaren in Almelo zijn gehouden, hadden vooral de laatste twee een echt ontspannend karakter. Eén avond was internationaal van opzet; met volksliedjes, klassieke liederen, pianomuziek en fluitmuziek uit allerlei landen. Naast leden van de gemeente Almelo waren er nog vele andere bezoekers. Bijzonder goed in de smaak viel de andere muziekavond, met humoristische stukken van klassieke componisten, liedjes uit films en musicals, en duetten voor piano en elektronisch orgel. Hieraan werd meegewerkt door zr. Greet Otto (wijk Amersfoort), zr. Margriet Noot (toen nog: gemeente

Zang- en fluitmuziek in Almelo. Sopraan Anja Harmsen in het midden.

's Hertogenbosch), br. Frans Heijdemann (gemeente Almelo) en br. Jan Lingen (gemeente Hengelo), met de bassolist Nanco de Vries als gast.

M. Noot en F. Heijdemann zingen het "Kattenduet" van Rossini, begeleid door J. Lingen.

Het kerkgebouw van de gemeente Hengelo is iets groter dan het kerkgebouw in Almelo, daardoor kon er dit keer ook een koor uitgenodigd worden. Dat werd het koor "De Lofstem" uit Enschede, waar enkele leden uit Hengelo deel van uitmaken en waar broeder Heijdemann dirigent van is. Het koor zong klassieke koormuziek en een aantal heilige lofzangen. Broeder Jan Lingen, organist van de gemeente Hengelo, begeleidde het koor en speelde een orgelsolo. De sopraan Heleen Postema zong aria's van Bach en Händel, en de bovengenoemde broeders speelden enkele duetten voor piano en orgel. Gezien de waardering voor

De sopranengroep van het gecombineerde koor op 6 april in Borne.

dit programma werd korte tijd later nog een dergelijke avond gehouden, nu onder de naam "Krokusconcert", aangezien de lente voor de deur stond. Hierbij zong het eveneens door broeder Heijdemann geleide koor "Soli Deo Gloria" ("Alleen God zij de eer") uit Borne. Medewerking werd verleend door de zangeressen Anja Harmsen en Marja Reinders en door enkele conservatoriumstudenten, zodat er een afwisselend programma van hoge kwaliteit kon worden gebracht.

De belangstelling was nu nog groter dan de vorige keer, en er verscheen ook een verslag van deze avond in de Twentsche Courant. Onder de kop "Imponerend concert" en met de vermelding van "het sfeervol kerkgebouw" werd het concert voor het grootste deel positief beoordeeld. Op 6 april zongen de twee bovengenoemde koren samen in een middeleeuwse kerk in Borne (tussen Almelo en Hengelo). Koorleden uit de gemeenten Almelo, Hengelo, Nijmegen en de wijk Arnhem hebben ook meegewerkt aan deze avond. Onder leiding van broeder Heijdemann en met broeder Lingen aan de piano zongen de gecombineerde koren enkele liederen uit "Heilige Lofzangen", en koorstukken van F. Mendelssohn en G. Vail. Het klonk uitstekend!

HET RIJK DER DUIZEND EILANDEN

ZHV-ontspanningsdag, ring Den Haag Nederland

Op 7 april 1984 waren ongeveer 130 zusters naar Amsterdam gekomen voor een gezellig samenzijn. De zusters werden ontvangen met moutkoffie en Indische cake, en werden welkom geheten door zuster A. Kerkhoven, ZHV-presidente van de ring. Na een gezamenlijke lofzang en een gebed sprak broeder M. Reijnders de zusters toe namens president Hulleman. Enkele fragmenten uit zijn toespraak: "Vandaag wil ik de belangstelling voor andere volken centraal stellen, ook zij zijn kinderen van Gods... Ik ben getroffen door de vergevingsgezindheid van het Indonesische volk - ze betonen ons zoveel liefde en hartelijkheid, ondanks de militaire acties uit het verleden... Zusters, leer vandaag meer over de kunst en cultuur van uw zusters uit Indonesië. Leer uw zusters beter kennen... Als wij onze kinderen het evangelie als zendelingen willen laten verspreiden, moeten we ze leren begrip en liefde voor andere volken te hebben... Ik wil u opdragen: leer vandaag iemand kennen die nieuw voor u is!..." De zusters van het vorige ZHV-bestuur van de ring hadden speciale uitnodigingen ontvangen en werden nu met een hartelijk woord en een cadeautje verrast. Vervolgens trad zuster S.N. Tio op als presentatrice van een aantal in klederdracht gestoken zusters. Als eerste vertelde zuster J. Thijsse uit Borneo. Zij legde uit hoe de mensen in haar jeugd in de binnenlanden van Borneo gewoon naakt liepen en verklaarde hoe onpraktisch het zou zijn om kleding te dragen in de omgeving waarin zij opgroeide; "maar

Zuster Tio in klederdracht.

..." voegde ze er schalks aan toe, "zó kon ik hier niet komen, dat is onze gewoonte nu eenmaal niet." Zij vertelde smakelijk over het plezier dat ze hadden als de natte moesson na een half jaar van droogte aanbrak, hoe geweldig het was om verderop in het oerwoud te gaan picknicken, en over de orangs die dan nieuwsgierig kwamen kijken. Zuster J. Kailola (oorspronkelijk uit Ambon) toonde ons haar zelfgeweven sarong met een prachtige kabaya (een licht huisjasje, door dames in huis gedragen bij de sarong - red.) die ze erbij droeg. Ze had ook bovenkleding voor mannen meegebracht en ze legde ons uit dat de mannen daar een witte of zwarte broek bij horen te dragen. Haar verhaal besloot ze met een kleurrijke

Nog meer zusters die zich in klederdracht presenteren.

beschrijving van onder andere afdingen en kopen op de markt, en van de prachtige natuur ter plaatse: het prachtige strand, de heldere zee, met koraal en vissen die daarin net zo goed te zien zijn als in een aquarium. Ook zuster S. Schollen (uit West-Java) vertelde over de schoonheid van haar vaderland. Een goed inzicht in de producten van Celebes kreeg men door naar zuster M. Overdiek uit Makassar te luisteren. Zij vertelde over het hout, de kokos, de specerijen, maar ook over de natuur waar deze producten gewonnen werden, en over bergen en vulkanen. Toen liet zij zien hoe kunstig haar kleding in elkaar genaaid was om de gewenste combinaties in het patroon te krijgen. Haar prachtige pakje was origineel handwerk (vermoedelijk uit Siam). Sprekend over voedsel vertelde ze over een uitgebreid traditioneel gerecht, zoals gegeten bij de jaarwisseling, en toonde toen een Indische pollepel, bestaande uit een stuk kokosnoot met een bamboesteel. Een

muzikaal intermezzo werd verzorgd door zuster Schollen, die een lied zong over haar mooie vaderland, dermate inspirerend dat menigeen met haar het verlangen naar dat prachtige land kon voelen. Aan de hand van een aantal voorbeelden werd toen door zuster R. Sluyter getoond hoe een stof gebatikt wordt. Daartoe had zij een tentoonstellinkje van de benodigde materialen ingericht. Over haar patronen zei ze: "Ik doe maar wat, net als Karel Appel. en dan gebruik ik de stofjes om zelf kaarten te maken. Op die manier kun je je creativiteit ontplooiën." Zuster Tio vulde nog aan dat er twee manieren van batikken zijn, en dat het met de oude methode maanden kon duren voordat een sarong af was. Een mooi voorbeeld van een oude sarong werd door zuster van der Hoeven gedragen - haar grootmoeder had die nog gedragen aan het hof van Soerakarta, Midden-Java. De presentatie werd vervolledigd door zuster Rustige, die een aantal aardrijkskundige we-

tenswaardigheden besprak, zowel als bijzonderheden van gamelanmuziek en wajangkunst.

Ze besloot haar relaas met de opmerking: "Ik heb veel landen gezien, maar Indonesië is het prachtigste!" Na deze geweldige presentatie, die werkelijk een lust voor het oog was, werden de aanwezigen getraakteerd op nasi goreng en lempur (kleefrijst met kip). Toen de lunch voorbij was waren er nog dia's te zien, en een film over de Balinese vrouw. Er was ook een interessante tentoonstelling van materiaal dat

door de Indonesische ambassade in bruikleen was afgestaan. Dit alles verrijkte onze kennis over dat mooie land en fijne volk, dat in ons land door zovelen wordt vertegenwoordigd. Het was gezellig en druk, maar bovendien zeer interessant, en thuisblijvers hebben beslist veel gemist!

Verslag: zuster A.A. de Bruijn-van Thiel Berghuijs.

Foto's Frans Heijdemann

De tentoonstelling van kunstvoorwerpen uit Indonesië.

MODESHOW IN DEN HAAG

De bisschop van de wijk Den Haag heeft een heel groot plan: in oktober 1984 wil hij graag met de hele wijk naar de tempel in Engeland. Om dit doel te verwezenlijken worden in de wijk Den Haag allerlei activiteiten georganiseerd, die het bereiken ervan moeten bevorderen. Eén van deze activiteiten werd georganiseerd door zuster Madeleine Michiels. Zij heeft een modezaak met kleding van bekende Europese mode-ontwerpers- en huizen. Zij had het grandioze idee om twee modeshows in de kerk te houden voor het goede doel. Al weken van te voren werden voorbereidingen getroffen voor deze shows. De zes mannequins die de shows zouden "lopen" waren zusters uit de wijk Den Haag. Er was ook één echte mannequin bij, Yvonne van de Berg, een onderzoekster, die tot ieders vreugde twee dagen voor de show werd ge-

Yvonne v.d. Berg, een professioneel mannequin, showt één van de ontwerpen.

doopt. Allen kregen les van zuster Tan, die zelf een mannequinschool heeft, en van (nu) zuster van de Berg. Het enthousiasme was zeer groot. De kleding werd uitgezocht en gepast. Uiteindelijk had elke zuster tien stuks. De recreatiezaal werd omgetoverd tot een gezellige ruimte waar men rustig kon zitten en een goed zicht had op de manne-

Enige van de geshowde creaties.

quins en hun kleding. Een looppad werd "samengesteld" uit een serie vloerkleden, geflankeerd door bakjes met voorjaarsbloemen. De grote dag was op zaterdag 14 april. Van 10.30 uur tot 12.00 uur werd de eerste show gegeven, onderbroken door een pauze met gelegenheid voor het gebruiken van versnaperingen. Terwijl de mannequins liepen, vertelde zuster Michiels wie de ontwerpers waren, en uit welke landen de kleding afkomstig was. De mannequins deden het dermate goed,

dat de algemene mening was dat het niet onderdeel voor een professionele modeshow. Van 14.00 uur tot 15.30 uur was er nog een tweede show. In de tussentijd hadden de mannequins en andere medewerkers even tijd gehad gezellig samen een lunch te nuttigen. Ook deze tweede show verliep geweldig goed. Het was nu nog drukker dan 's morgens: de zaal was helemaal vol. Als iets in de smaak viel werd er druk geschreven door de bezoekers. Na het slotstuk, waarbij alle medewerkers nog eens opkwamen - ook de "stille werksters" achter de coulissen, die de mannequins in snel tempo in en uit de kleren hadden geholpen - werden aan zuster Michiels en

de mannequins bloemen uitgereikt, waarna een dankwoord werd uitgesproken aan allen die zo fantastisch hadden meegewerkt om deze dag te doen slagen.

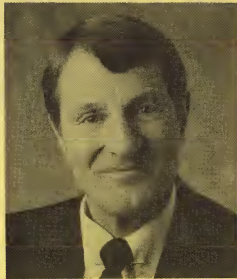
Mannequins en kleedsters.

De modeshows alleen al brachten rond de zeshonderd gulden op, en deden de "barometer" van het fonds voor de tempelreis van de wijk tot boven de tweeduizend gulden stijgen. En dan is er nog geen rekening gehouden met de 10% van de prijs van elk kledingstuk, als gevolg van de show verkocht, die ook aan dat fonds wordt afgedragen. Er was een heel fijne samenwerking waardoor men elkaar beter leerde kennen, en zoiets versterkt de eenheid in een wijk. Al met al was het een goede voorbereiding om met z'n allen naar de tempel te gaan.

Verslag: Adrie de Jong.

Ouderling Neal A. Maxwell

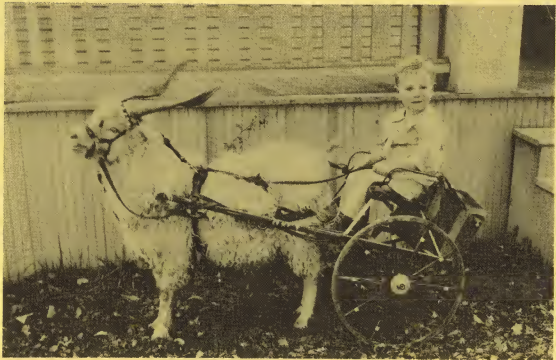

*Uit een persoonlijk interview van Janet Peterson met ouderling
Neal A. Maxwell van het Quorum der Twaalf*

Ouderling Neal A. Maxwell is opgegroeid in Salt Lake City (Utah) als enige zoon in een gezin met zes kinderen. Zijn vader was een bekeerling, terwijl zijn moeder van de pioniers afstamde. „Ik ontving zowel de frisheid en de waardering die kenmerkend zijn voor een bekeerling, als de bestendigheid van een pioniersafstamming,” vertelt ouderling Maxwell. „Ik had het voordeel op te groei-

en in een fijn gezin, waar wij kinderen gekoesterd werden. Als enige jongen, kreeg ik waarschijnlijk meer aandacht dan ik eigenlijk verdiende. Ik was gek op mijn zusters. Ik wierp mij op als hun beschermer en was heel trots op hen, vooral op Lois, die het ondanks problemen met haar ogen, zo goed doet.

We hadden het thuis niet breed, maar we waren rijk wat betreft de dingen die

belangrijk zijn. Er was niet veel grond, maar alles wat we hadden werd benut. Er waren kippen en koeien en varkens. Het zorgen voor de varkens leerde mij hoe ik moest werken en ik leerde ook over de wet van de oogst. Ik kwam er achter dat boeren hard moeten werken om de kost te verdienen. Als de varkens verkocht waren en er berekend was hoeveel het gekost had om ze op te fokken, was er maar heel weinig winst over — en soms zelfs helemaal geen winst.”

Ouderling Maxwell won zoveel prijzen met zijn varkens, dat de lintjes, toen ze op een deken werden gespeld, de hele oppervlakte besloegen. „Ik was trots op die onderscheidingen,” vertelt hij, „en die deken heb ik nog steeds.

Wat ik niet fijn vond aan het werk op de boerderij, was dat je er nooit mee klaar was. Als je 's ochtends de koeien melk of de andere dieren te eten gaf, wist je dat

het 's avonds allemaal weer moest gebeuren. Onze beurt om de gewassen te bevoeien kwam vaak midden in de nacht. Het was hard werken geblazen, maar tegelijkertijd een goede leerschool.”

Een van ouderling Maxwells vroegste herinneringen is dat hij „de macht van het priesterschap aan het werk zag. Op een keer werd mijn zusje, dat toen nog maar zes weken oud was en kinkhoest had, door het priesterschap van de dood gered toen zij was opgehouden met ademen. In die tijd waren er geen medicijnen om kinkhoest te behandelen. Ik heb de macht van het priesterschap als opgroeiend kind vaak meegemaakt en ik wist dat het een zeer grote macht was, ook al kon ik die niet verklaren.”

Ouderling Maxwells moeder heeft een grote stempel op haar zoon gedrukt. Zij leerde hem niet alleen wat goed was, maar bracht hem ook liefde voor de litera-

tuur bij en moedigde hem aan om te lezen. Ouderling Maxwell hield in het bijzonder van *The Secret Garden*. „Maar of het nu *The Secret Garden* was, of *Kidnapped* van Robert Louis Stevenson, er was altijd een gevoel van avontuur en spanning in de boeken die ik als kind las. Het leven scheen vervuld te zijn van een diepe en goddelijke bedoeling. Sommige dingen waren goed en andere verkeerd. Ik weet niet hoe de mensen de steeds groter wordende wanhoop in sommige van de wereldse gezinnen van deze tijd aankunnen. Maar goed, ik twijfelde er geen moment aan dat er een God was en dat Hij alles onder controle had. Dit denkbeeld beheerste de boeken die ik las. Later las ik vooral graag boeken over politiek en geschiedenis.”

Ouderling Maxwell herinnert zich nog goed de tijd dat zijn vader wijkadministrateur was: „Na de vasten- en getuigenis-

vergadering was mijn vader gewoon thuis aan de ronde eetkamertafel het ingezamelde geld aan tienden en vastengaven te tellen en op te stapelen. Ik herinner mij vooral de grote toewijding en zorg waarmee hij alle bijdragen verantwoordde.”

Zijn vader, die begreep hoe belangrijk sport was, moedigde zijn zoon hierin aan. Ouderling Maxwell hield van alle sport, maar zijn voorkeur ging uit naar basketbal en hengelen. Zijn ooms waren bijzonder geïnteresseerd in zijn basketballcarrière en smeedden plannen om van Neal een schoolkampioen te maken. „Tot mijn twaalfde was ik even goed als de andere knapen in de buurt. Maar toen hield ik op met groeien. Hengelen daarentegen had niets met groot of klein te maken, maar alleen met belangstelling. Er was een riviertje bij de boerderij, waar ik vaak ging vissen.

Ik heb het geluk gehad twee van mijn

overgrootouders te kennen, hetgeen in die tijd heel ongewoon was. Ze vertelden mij allerlei pioniersverhalen uit de tijd dat zij over de prairies naar de Vallei van het Grote Zoutmeer waren gereisd. Jaren later had ik het geluk het dorpje in Engeland te bezoeken waar zij en hun voorouders vandaan waren gekomen, hetgeen mij een sterk gevoel van verbondenheid gaf met dat gedeelte van Engeland. Ik heb alle vier mijn grootouders gekend, en in het bijzonder mijn grootmoeder. Mijn beide grootvaders overleden toen ik nog vrij jong was. Mijn vader doopte zijn vader enkele weken voordat deze stierf — en zijn moeder had hij al gedoopt — dus bracht hij allebei zijn ouders in de kerk.”

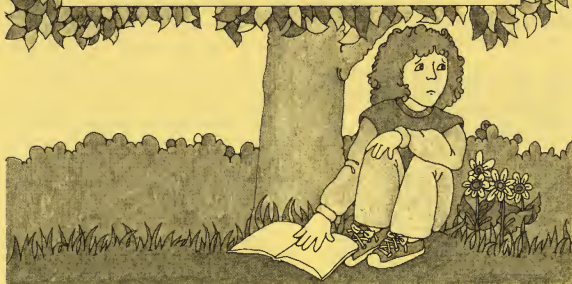
Ouderling Maxwell wil de kinderen van de kerk graag de volgende boodschap geven: „Het is belangrijk dat jullie in jezelf geloven, niet alleen wegens hetgeen jullie nu zijn, maar ook wegens hetgeen jul-

lie kunnen worden. Vertrouw op de Heer naarmate Hij jullie voortleidt. Hij heeft het nodige voor jullie te doen, waar jullie je nu nog niet van bewust zijn, maar dat later duidelijk zal worden. Als jullie dicht bij Hem blijven, zullen jullie geweldige avonturen beleven. Jullie zullen leven in een tijd waarin er niet alleen maar gesproken zal worden over profetieën die eens vervuld zullen worden, maar waarin zij *daadwerkelijk* vervuld worden. De Heer zal jullie toekomst beetje bij beetje aan jullie bekendmaken.

Alle eenvoudige dingen die de kerk heeft moeten doen zijn onderdehand gedaan, dus gaan jullie een avontuurlijke tijd tegemoet. Jullie zijn naar deze aarde gestuurd omdat jullie zo'n avontuurlijke tijd aankunnen en goed ook.” □

HET ZWIJGENDE VRIENDINNETJE

Jeanne W. Pittman

Monique liet haar boek onder de boom vallen en rende opgewonden naar het tuinhek toe. Er was een hele grote verhuswagen voor het huis van de bureu gestopt.

Monique keek goed hoe twee mannen van allerlei meubelen uit de wagen haalden. Ze wou toch zo graag dat de nieuwe bureu een meisje van haar leeftijd hadden! Alle andere kinderen in de buurt waren óf groter óf kleiner dan zij. Het zou zo fijn zijn om een vriendinnetje van haar eigen leeftijd te hebben om mee te praten.

Terwijl Monique stond te kijken en te hopen, stopte er een auto achter de verhuswagen. Er stapten een meneer en

een mevrouw uit — en een meisje dat zo-wat even groot was als zij!

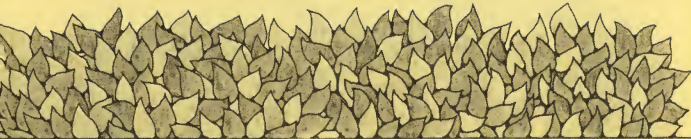
„Hallo,” riep Monique.

Het meisje gaf geen antwoord.

„Hallo,” riep Monique nogeens.

De ouders praatten tegen de mannen die bezig waren met het uitladen van de huisraad, terwijl het nieuwe meisje alleen maar stond te staren naar het huis. Ze keerde zich niet om.

Monique was teleurgesteld toen het meisje haar ouders naar binnen volgde. Met een zucht ging ze weer onder de boom zitten en probeerde verder te lezen. Maar ze kon haar gedachten er niet bij houden. Ze moest steeds kijken of het

nieuwe meisje misschien weer naar buiten kwam.

Pas toen de verhuishwagen haast leeg was kwamen de burens weer te voorschijn. Monique rende weer naar het tuinhek toe en probeerde het nog eens. „Hallo,” riep ze deze keer heel hard.

Het nieuwe meisje keerde zich nog

steeds niet om. Maar haar moeder hoorde het wel. Ze gebaarde tegen haar dochtertje en wees naar Monique. Het meisje keerde zich naar haar toe en lachte.

Zo, da's beter. Daarnet was ze zeker zo hard ergens over aan het nadenken, dat ze me niet hoorde, besloot Monique.

„Ik heet Monique. Hoe heet jij?”

Het nieuwe meisje gaf geen antwoord, maar keek naar haar moeder en maakte een gebaar. De moeder knikte en samen liepen ze naar het hek toe waar Monique stond.

„Hallo, Monique. Ik ben mevrouw Hendriks, en dit is Carien.”

„Dag, Carien.”

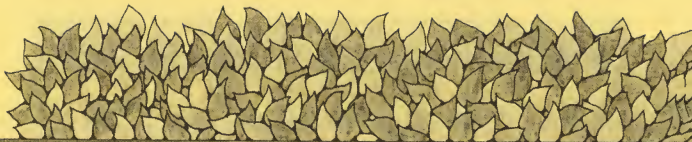
Carien lachte verlegen, maar ze zei nog steeds niets.

„Je moet het Carien niet kwalijk nemen dat ze niks tegen je zegt,” zei mevrouw Hendriks. „Ze is doof geboren, en omdat ze niet kan horen, kan ze nog niet goed genoeg spreken om voor jou verstaanbaar te zijn. Maar ik weet dat ze heel graag je vriendinnetje wil zijn.”

Meneer Hendriks riep zijn vrouw en zij haastte zich terug naar de verhuishwagen. Carien bleef bij het hek staan, nog steeds met een glimlach op haar gezicht, maar tegelijkertijd was ze de hele tijd aan het bekijken.

Monique voelde dat ze helemaal rood werd. *Wat moet ik nu?* dacht ze opgelaten. *Hoe kan ik vriendjes zijn met iemand die niet kan horen of praten? We kunnen*

mekaar toch niet de hele dag alleen maar toelachen?

Plotseling draaide Carien zich om, holde naar haar vader toe en vroeg hem met haar gebaren om hulp. Met een lieve glimlach voor zijn dochtertje pakte hij een boekje uit zijn zak en gaf het haar. Toen Carien terugholde, wees ze op het hek en keek Monique vragend aan.

„Wil je in mijn tuin komen?” vroeg Monique. Toen dacht ze, *Wat stom om zo tegen haar te praten. Ze kan me toch niet horen.*

Maar Carien lette goed op Monique en begreep wat ze had gezegd. Ze knikte met haar hoofd.

Monique knikte terug en keek hoe Carien naar het hek rende en zichzelf in de tuin liet.

Carien liep vlug naar de boom en ging zitten. Ze wenkte Monique om ook te komen.

Monique wist niet precies wat de bedoeling was, maar Carien gaf een klopje op de grond naast haar, dus ging Monique zitten met haar rug tegen de stam terwijl Carien het boek opensloeg.

Carien wees naar het woordje *boom* in het boek en raakte vervolgens de boom aan waar zij tegenaan leunden.

„Boom?” vroeg Monique.

Toen Carien zag dat Monique het begreep, knikte ze.

Carien begon te lachen. Monique lachte ook. Ze lachten allebei zo hard, dat ze achterover vielen en hun hoofd tegen de

boom stootten. *A-u*, spelde Monique in het boek.

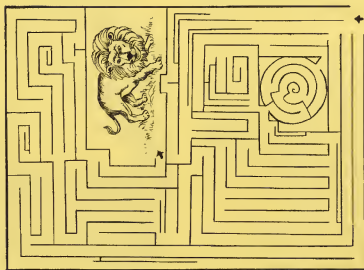
Carien moest nu zo lachen, dat de tranen langs haar wangen rolden.

Dit wordt leuk, dacht Monique. Ze wees naar het woord *v-r-i-e-n-d-i-n-n-e-t-j-e* in het boek en sloeg haar arm om Carien heen. □

SPOOR DE LEEUW OP

Frances Carfi Matranga

Doe alsof je een foto wilt maken van deze leeuw en start met je speurtocht bij de pijl onderaan de doolhof.

STIPPENPUZZEL

Roberta L. Fairall

Het slotstuk.

EEN LID ONDER DE LOEP: DAN CRAMER

Dan Cramer in actie - op het punt voor zijn team Nashua te scoren.

Basketbal is in Nederland één van de minder bekende sporten. Tot ongeveer tien jaar geleden was het basketbal in Nederland niet echt van enige betekenis. Rond 1974, echter, kwam een grote stroom Nederlands-Amerikaanse basketballers naar Nederland. Zij brachten een aanzienlijke vooruitgang in kwaliteit teweeg in het Nederlandse basketbal. Eén van deze spelers is Dan Cramer. Hij behoort tot de

eersten die naar Nederland kwamen. Dan werd geboren in 1952 te Longmont, Colorado, in de Verenigde Staten. Hij heeft een Nederlandse vader en een Engelse moeder. Aan het eind van zijn studie aan de universiteit van Denver werd hij benaderd door het Kinzo-team uit Amstelveen. Het gevolg was uiteindelijk dat hij met zijn gezin naar Nederland trok en hier drie jaar lang als spelverdeler voor Kinzo speelde (de spelverdeler zou de "dirigent" genoemd kunnen worden - hij bepaalt de opzet van het spel; meestal is het een kleine, goed scorende speler die snel beslissingen kan nemen). Het was een succesvolle periode, want het team werd in die tijd tweemaal landskampioen! Na korte tijd voor het Arke Reizen-team gespeeld te hebben, stapte hij over naar Nashua Den Bosch. Daar speelt hij inmiddels zes jaar voor, en met succes: Nashua is in zes jaar vijf maal landskampioen geworden, en heeft het ook op Europees niveau goed gedaan. Verder is Dan in het nationale team ook een succesvol speler. Hoewel hij het alleen al met basketbal erg druk heeft (4 avonden trainen en 2 avonden spelen per week) ziet hij toch nog kans om als accountant een normale werkweek 'te draaien', en dan bovendien nog aandacht te schenken aan zijn gezin en de kerk. Toch geeft hij toe dat het voor hem en zijn gezin wel een erg zware belasting is. De eerste keer dat hij met de kerk in aanraking kwam, was toen hij met zijn vader meeging op zakenreis naar Salt Lake City. In het bezoekerscentrum daar hoorde Dan

over het woord van wijsheid, en had hij een ervaring met de Heilige Geest. Vanaf die dag dronk hij geen koffie, thee of cola meer. Bij een volgende keer dat hij in aanraking kwam met de kerk, ontmoette hij tevens zijn vrouw. Zij was al lid, en ze moedigde hem aan zendelingenlessen te volgen en naar de kerk te gaan. Op zijn negentiende besloot hij zich te laten dopen. Niet lang daarna trouwde hij Betty, en ze vertrokken toen al snel naar Nederland. Alleen in Nederland vond hij het jammer dat (onder anderen door de taalbarrière) de contacten met de Nederlandse leden wat moeilijk verliepen. Vandaar ook dat ze tegenwoordig de "Servicemen's Branch" in Zeist bezoeken. Over de contacten met de Nederlandse leden wil Dan echter nog wel een paar voor hem fijne ervaringen noemen: op een haardvuuravond heeft hij eens een presentatie gegeven, en daar heeft hij echt van genoten. Maar iets wat hij nooit zal vergeten, is het feit dat hij de gelegenheid heeft gehad hier in Nederland ie-

mand te bekeren en te dopen - een heel fijne ervaring voor hem! In Amerika zou hij misschien die kans nooit gehad hebben. Als Dan gevraagd wordt of hij ooit met echte problemen geconfronteerd is bij het combineren van zijn principes met de topsport of met zijn werk, dan antwoordt hij dat dat gelukkig niet het geval is. Hij vindt dat hij zowel in de sport als bij zijn werk toch zijn eigen principes moet toepassen, en de kerkprincipes zijn nooit in botsing gekomen met die twee werkzaamheden van hem. Zijn medespeelers weten dat hij een actief lid van de kerk is en ze houden er rekening mee.

Plannen voor de toekomst? Dat weet hij nog niet. Hij wil weer met zijn gezin terug naar Amerika, maar wanneer is nog niet zeker. Zeker is wel, dat dat erg moeilijk voor hem zal zijn, want hij moet daar in feite weer helemaal opnieuw beginnen.

Van één van onze correspondenten in 's Hertogenbosch

WIJDING VAN DE GROND VOOR DE TEMPEL TE STOCKHOLM

17 maart 1984

"Op zaterdagochtend 17 maart 1984 werd om 8.00 uur een dienst gehouden voor het steken van de eerste spade voor het belangrijkste gebouw dat ooit in Zweden opgetrokken zal worden. Er wordt een tempel van de Heer gebouwd. Wat een zegening voor Zweden en het Zweedse volk! Als leden van de kerk hebben we uitgekeken naar een tempel in Zweden. Nu heeft de Heer die zegening mogelijk gemaakt." Zo begon het programma dat het presidium van de ring Stockholm Zweden voor deze historische dag had laten drukken, de dag waarop de grond voor de tempel te Stockholm gewijd werd. Ouderling Thomas S. Monson, een lid van de Raad der Twaalf, en ouderling Robert D. Hales, een lid van het Eerste Quorum der Zeventig, waren aanwezig, evenals ouderling Bo G. Wennerlund, regionaal vertegenwoordiger voor het noorden, en broeder Amos L. Wright, bestuurder materiële zaken voor de kerk in Europa. De diverse ringen en zendingen in Denemarken, Finland, Noorwegen, en Zweden werden vertegenwoordigd door de respectieve presidenten. Op een speciaal gebouwd podium, prachtig versierd met bloemstukken en met de vier vlaggen van de Scandinavische landen en Finland, zaten onder anderen vertegenwoordigers van een architectenbureau, de architect die de aanpassingen aan de Zweedse reglementen gerealiseerd had, verder

Het steken van de eerste spade in de hardbevoren grond voor de nieuwe te bouwen tempel, vlak buiten Stockholm in Zweden.

vertegenwoordigers van de bouwonderneming, het plaatselijke gemeenschapscomité van Haninge Kommun, de gemeenteraad, de plaatselijke christelijke kerk, en de Zweedse Raad van Kerken. Ondanks het oncomfortabele koude weer waren ongeveer tweehonderd leden uit heel Zweden hierheen gekomen om deel te nemen aan deze historische gebeurtenis. In zijn toespraak bevestigde regionaal vertegenwoordiger Bo G. Wennerlund dank aan allen die zo veel gedaan hadden om te helpen het doel te bereiken. De voorzitter van het gemeenschapscomité, Hans-Eric Andersson, zei in een toespraak dat als de grond nooit te koop was aangeboden aan de kerk, de graven die er nu openge-

legd zijn (in ouderdom variërend van 1700 tot 2500 jaar) nooit gevonden zouden zijn. De graven zijn nu voorzichtig geopend, onderzocht, ontruimd en gedocumenteerd door het Zweedse Departement voor Antiquiteiten. Ouderling Monson bracht de groeten over van president Kimball en de andere algemene autoriteiten. In zijn gebed verzocht hij de Heer het werk en de bijdragen aan de tempel te zegenen. Toen het moment voor het steken van de eerste spade aangebroken was, verzamelden allen zich rond een klein stukje dat van sneeuw ontdaan was. Bij een ieder was de spanning groot, want het is niet makke-

lijk om hard bevroren Zweedse grond te breken! Toch lukte dat uiteindelijk. Velen waren erin geïnteresseerd om het ook eens te proberen, en die kans werd hen ook geboden. Na de bijeenkomst werden ouderling Monson, ouderling Hales en broeder Wennelund door de plaatselijke pers, de televisie en de radio uitgebreid geïnterviewd.

(Naar een verslag van Katerina Ramsberg, correspondentie voor de ring Stockholm Zweden en Birgitta Karlfeldt, nieuwsredactrice voor Zweden)

INTERESSE VOOR MUZIEK NU VERWISSELD VOOR INTERESSE IN DE BIJBEL

Hoogleraar van nederlandse origine publiceert boek over Jesaja

Provo, Utah, V.S.

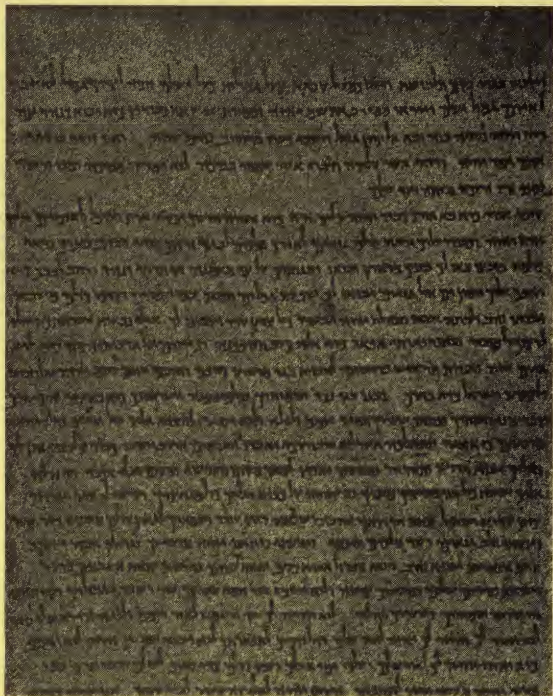
Er is een groot verschil tussen een populaire rockster in Nieuw Zeeland en een bijbels geleerde in Provo, maar Dr. Avraham Gileadi heeft die sprong gemaakt via een Israëli-sche kibboets. Dr. Gileadi, nu een part-time lid van de faculteit (hij geeft aan de BYU college in Hebreuws en oude schrifturen), heeft onlangs zijn vertaling gepubliceerd van het boek Jesaja, aangevuld met een verklarende index. Hij werkt nog aan een tweede deel waarin de structuur en typologie van Jesaja behandeld worden. Zijn bedoeling met dit werk is, in zijn eigen woorden, "Jesaja toegankelijker te maken voor de hedendaagse lezer en het boek op onze tijd te betrekken." Hij heeft tevens het gevoel dat zijn werk van nut kan zijn bij het aan joden onderwijzen van het herstelde evangelie uit het boek van Jesaja. "De vertaling is een hulpmiddel bij het bestuderen van Jesaja", zei Dr. Gileadi. "Ik wilde het omzetten in hedendaagse taal, en mij toch houden aan de Hebreeuwse tekst." Voor het maken van zijn vertaling gebruikte hij de Masoretische tekst, het boek Jesaja zoals gevonden tus-

sen de Dode Zee Rollen, en de tekst van de Septuaginta (de Griekse versie van het Oude Testament - red.). Dr. Gileadi werd in 1940 in Roermond geboren uit rooms-katholieke ouders. Hij bezocht katholieke scholen in Nederland, totdat zijn familier naar Nieuw Zeeland emigreerde - hij was toen tien jaar oud. Hoewel hij destijds slechts een kleine jongen was, herinnert hij zich de bombardementen, de branden, luchtgevechten en evacuaties in Nederland tijdens de Tweede Wereldoorlog. "Ik kan me herinneren lange tijd in een kelder gewoond te hebben nadat het huis van het gezin verwoest was", zei hij. Hij voltooide zijn schoolopleiding in Nieuw Zeeland en vond een baan als boekhouder, hoewel zijn voornaamste interesse uitging naar rock en roll. Hij was drummer en gitarist in een combo, dat één van de meest populaire groepen in dat genre was in het hele land. Echter, hij gaf dat allemaal op nadat hij tot de overtuiging was gekomen dat rockmuziek God niet behaagde. "Het was de moeilijkste beslissing die ik ooit heb genomen", herinnert hij zich. Hij verliet de stad

en schreef zich in voor een studie aan een seminarie om voor priester te studeren. Het leven en de studies aan het seminarie bevredigden hem niet. Terwijl hij de Schriften bestudeerde raakte hij steeds meer geïnteresseerd in de verstrooiing en vergadering van Israël. "Ik begon te denken dat ik een afstammeling zou kunnen zijn van de verloren stammen, en ik wilde deel hebben aan de vervulling van de profetiën gegeven aan Israël", zei hij. Hij verkocht al zijn bezittingen, gaf het geld aan de armen, en reisde naar Israël. Daar bracht hij drie jaar in verscheidene kibboetsen door, intussen werkend en Hebreeuws studierend. Vastbesloten zich volledig te vereenzelvigen met de joden, begon hij aan een studie aan een rabbijnse school. Na een jaar werd hij tot het judaïsme toegelaten. "Ze dompelden me onder en gven me een nieuwe naam", zei hij. Tot die tijd had hij Bart Seuren geheten, maar vanaf dat ogenblik werd Avraham Gileadi zijn wettige naam. Tegen deze tijd was hij in de kibboets Jezreel aangekomen. De bibliothecaris merkte zijn interesse in de migraties van Israël op, en drong erop aan aan exemplaar te lezen van het Boek van Mormon, dat daar was achtergelaten door een heilige der laatste dagen die in de kibboets geweest was. Gileadi maakte tegenwerpingen, maar de bibliothecaris stond erop dat hij het boek zou nemen. "Ik las het en verkreeg er door de Heilige Geest een getuigenis van", zei hij. "Het was een ervaring die ik nooit eerder had gehad - een brandend gevoel in mijn boezem, een gevoel van vreugde. Het vulde veel gaten op in het beeld wat ik mij gevormd had van de bijbelse geschiedenis, gebeurtenissen en leer. Uiteindelijk lukte het hem in contact te

komen met president David Galbraith van de gemeente der kerk in Jeruzalem en zijn doop te regelen. Hij reisde af naar Provo in Utah, waar hij zich inschreef aan de Brigham Young Universiteit. Hij is gepromoveerd in de oudheidkundige studies, heeft een vrouw (Cathy Sweet, die gedeeltelijk van Joodse afstamming is) en vijf kinderen. Hij assisteerde bij het HLD-schriftproject waar de nieuwe editie van de King James-vertaling van de Bijbel uit voortkwam, en hij hoopt betrokken te worden bij het werk voor het BYU-Jeruzalem Centrum. Zijn nederlandse afstamming is hij niet vergeten - integendeel, hij heeft uitgebreid genealogisch werk verricht voor diverse takken van zijn familie.

(Church News, 1 april 1984)

De Jesaja-versie van de Dode Zee Rollen, door professor Gileadi gebruikt voor zijn boek

bleem dat verband houdt met het beginsel dat mijn vader onderwees. Hij zei: „Wij leven in een maatschappij die zich voedt met kritiek. Vitterij is het onderwerp van de stukjesschrijvers en de commen-

Ik zou willen opperen dat het antwoord hierop gedeeltelijk te vinden is in twee gedeelten van onze eigen Artikelen des Geloofs. Het elfde artikel luidt: „Wij eisen het goed recht de almachtige God te vereren

tatoren en onze mensen doen er veel te veel aan mee. Het is zo gemakkelijk om te vitten en daar weerstand aan te bieden vereist veel zelfbeheersing . . . De vijand der waarheid wil verdeeldheid zaaien en een houding van kritiek in ons aanwakken die, als er geen halt aan wordt geroepen, ons zal beletten het grootse ons door God gegeven doel na te streven. Wij kunnen het ons niet permitteren dat te laten gebeuren." (Uit *De Ster* van oktober 1982, blz. 100.)

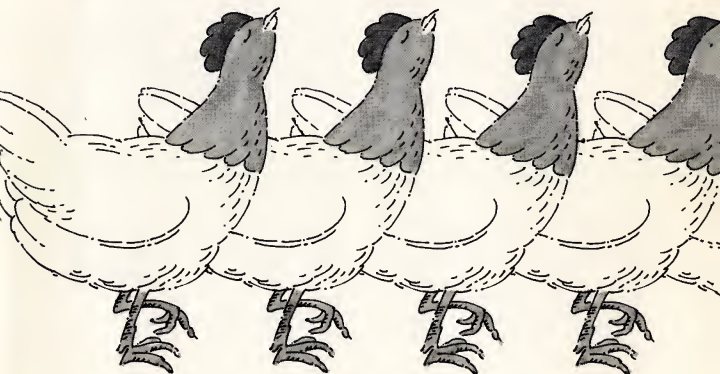
Hoe moeten wij in deze moeilijke tijden reageren op de kritiek en vijandigheid waar wij dagelijks mee geconfronteerd worden? En hoe moeten wij reageren op de dagelijkse conflicten en tekortkomingen in ons eigen leven?

volgens de stem van ons eigen geweten, en *kennen alle mensen hetzelfde goed recht toe*, hoe, waar of wat zij ook mogen vereren." (Cursivering toegevoegd.)

„Alle mensen hetzelfde goed recht toekennen," drukt natuurlijk het denkbeeld van godsdienstige *verdraagzaamheid* uit. En ik denk graag dat dit evangeliebeginsel kan worden uitgebreid om verdraagzaamheid in al haar vormen te omvatten, hetgeen mijn vader mij wilde laten begrijpen.

In het dertiende Artikel des Geloofs staat iets, dat met het bovenstaande verband houdt: „Wij geloven . . . goed te moeten doen aan *alle* mensen . . ." (Cursivering toegevoegd.)

Het komt mij voor dat „goed doen aan

alle mensen" een eigenschap uitdrukt die een stap verder gaat dan „alle mensen het goed recht toekennen" — iets wat wij *erbarming*, ofwel het soort liefde als dat van de Heiland zouden kunnen noemen.

delingen, die over de gehele wereld werkzaam zijn, zouden daarvan getuigen, evenals de duizenden die in het verleden op zending zijn geweest. Wat een geïnspireerd programma om ons als zendelin-

Volgens mij voert verdraagzaamheid tot erbarming en bestaan er geen vlugge methoden om een liefde als die van Christus te ontwikkelen die aan verdraagzaamheid voorbijgaan.

Het tegenovergestelde van verdraagzaam is natuurlijk onverdraagzaamheid, ofwel van mening zijn dat wij beter zijn dan anderen, hetgeen ons terugvoert naar de kritiek en vitterij die president Hinckley heeft beschreven. Waarom hebben we weleens kritiek op de mensen om ons heen en waarom zijn wij onverdraagzaam?

Ik vermoed dat dit veroorzaakt wordt door de verschillen waar mijn vader mij op wees. Wij scheiden ons af van anderen wegens de verschillen die wij zien. Wij voelen ons op ons gemak bij degenen die zich kleden zoals wij, die denken zoals wij en zich gedragen zoals wij; wij voelen ons niet op ons gemak met hen die anders zijn.

Sommige verschillen, zoals leeftijd of lichamelijke kenmerken zijn van geen enkel belang en behoren ons nooit te scheiden. De meeste culturele verschillen horen ook in deze categorie thuis. Wij zijn een wereldkerk, waardoor wij vele culturen vertegenwoordigen. Wij kunnen het ons niet veroorloven onszelf af te zonderen in plaatselijke gewoonten of gebruiken.

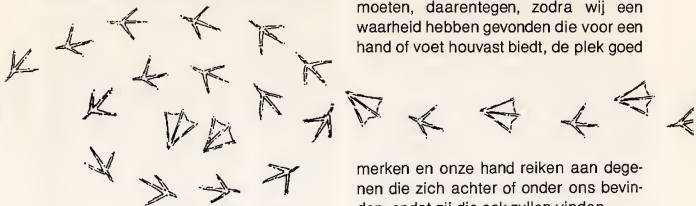
Verdraagzaamheid voert vaak tot liefde. De meeste van onze bijna 30.000 zen-

gen over de gehele wereld heen te sturen, waar wij geconfronteerd worden met andere talen, vaak andere kleding, andere gewoonten en ander eten. Wij komen aan als vreemdelingen, maar met een waardevolle boodschap over herstellende waarheid om over te brengen, hetgeen ons ertoe voert verder te kijken dan de verschillen, en naarmate wij deze vreemdelingen leren wie zij zijn — kinderen van onze Hemelse Vader, onze eigen broers en zusters in een eeuwige familie — maken verschillen plaats voor verwantschap.

Onze toewijding aan het evangelie wordt hetgeen ons onder één noemer brengt. Wij weten wiens kinderen wij zijn, zonder uitzondering.

Die wetenschap helpt ons ook bij betrekkingen waarin wèl belangrijke verschillen bestaan — verschillen die te maken hebben met normen, principes, waarheid en de bevestigende geestelijke ervaring die wij getuigenis noemen. De waarheid eist dat wij haar trouw zullen zijn, maar dit behoort ons er niet van te weerhouden verdraagzaamheid, erbarming en liefde te tonen. Wij hoeven andermans ideeën niet over te nemen of neerbuigend te zijn om anderen te aanvaarden en lief te hebben. Wanneer anderen op deze belangrijke terreinen van ons verschillen, moeten wij leren zien met ogen die mensen onderscheiden van hun gebruiken of hun zonden. Goede mensen kunnen verkeerde overtuigingen hebben.

Bovendien voert het bezitten van de waarheid, het *kennen* van rechtvaardige

en ware beginselen er niet automatisch toe dat een heilige der laatste dagen een beter of meer rechtschapen mens is dan anderen. Het zou die uitwerking kunnen hebben — maar niet het kennen op zich is belangrijk, maar het naleven van hetgeen wij kennen. Joseph Smith leerde ons het volgende: „De ganse godsdienstige wereld beroemt zich op gerechtigheid, maar het is de leerstelling van de duivel door het voeden van zelfgenoegzaamheid het menselijk verstand te vertragen en vooruitgang te verhinderen. Hoe dichter wij tot onze Hemelse Vader naderen, hoe groter ons medelijden met zielen die omkomen. Wij wensen dat wij hen op onze schouders konden nemen en hun zonden achter ons werpen . . . Als u wilt dat God barmhartig jegens u is, wees dan barmhartig jegens anderen.” (*Leringen van de profeet Joseph Smith*, blz. 217.)

Het evangelie leert ons onze broeders en zusters niet te veroordelen wegens hun zwakheden en zonden, maar hun met ons leven te tonen hoe zij, door middel van het leren en naleven van de waarheid, aan de zonde kunnen ontkomen.

Henry B. Eyring, de gevolmachtigde voor het onderwijs in de kerk, vergelijkt ons met bergbeklimmers. Wij moeten steeds hoger klimmen — maar niet door

op anderen te trappen bij ons streven een steun voor onze voeten te vinden. Wij moeten, daarentegen, zodra wij een waarheid hebben gevonden die voor een hand of voet houvast biedt, de plek goed

merken en onze hand reiken aan degenen die zich achter of onder ons bevinden, opdat zij die ook zullen vinden.

Toen hij op 9 juni 1842 de zustershulpvereniging toesprak, zei Joseph Smith: „Christus heeft gezegd dat Hij was gekomen om zondaars tot bekering te roepen en hen te redden. Christus werd door de zelfgenoegzame joden veroordeeld omdat Hij zondaars in zijn gezelschap opnam. Dit gebeurde volgens het beginsel van bekering van hun zonden. Het is het doel dat deze vereniging vrouwen te verbeteren en geen leden op te nemen die verdorven zijn en voor hun goddeloosheid aanmoediging zoeken. Maar als zij zich bekeren, zijn wij verplicht hen op te nemen en door onze invloed en door over hen te waken hen te heiligen en van alle ongerechtigheid te reinigen . . . *Niets kan beter op mensen inwerken om hun zonden te verzaken als hen bij de hand te leiden en met tederheid over hen te waken.*” (*Leringen van de profeet Joseph Smith*, blz. 216.)

Ik hoorde onlangs van een geëxcommuniceerde broeder, die verbitterd en volkomen onboetvaardig de zitting van een kerkelijke rechtbank had verlaten. Als wij daaraan deel hadden gehad, zouden velen van ons misschien hebben gezegd, „Nu krijgt hij tenminste de gelegenheid om met zichzelf in het reine te komen,” terwijl anderen misschien wel ge-

dacht zouden hebben: „Die zijn we beter kwijt dan rijk.” Maar een van de aanwezige hogeraadsleden bezocht die man de komende jaren wel drie avonden in de week, totdat hij, verzacht, boetvaardig en vernieuwd van Geest, weer werd opgenomen in de kerk.

Hoe behoor ik te reageren op iemand die geëxcommuniceerd is — onlangs of al lang geleden? Of op de jonge ongehuwde moeder? Of op de jongen van de kerk — of welke jongen dan ook — die de leeftijd heeft om op zending te gaan, maar worstelt met drugs of drank? Waarom niet deze reactie uit Jesaja 1:18-19: „Komt toch en laat ons tezamen richten, zegt de Here; al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol.

Als gij gewillig zijt en luistert, zult gij het goede des lands eten.”

Dit is een van de prachtigste boodschappen die het evangelie te bieden heeft, maar soms, helaas, een boodschap die wij geheim houden voor hen die wij ongaarne een liefdevolle hand toereiken.

En hoe moet ik reageren op hen die een andere godsdienst belijden, wat die ook mag zijn? Kunnen wij misschien de raad toepassen die in Leer en Verbonden 108:7 aan Lyman Sherman werd gegeven?

„Versterk daarom uw broeders door uw ganse levenswandel, door al uw gebeden, door al uw vermaningen, en door al uw handelingen.”

De woorden *ganse* en *al* komen in dit vers vier keer voor. Er wordt niet veel ruimte overgelaten voor uitzonderingen.

En hoe moeten wij, tenslotte, reageren op hen die zichzelf onze vijand noemen — degenen, bijvoorbeeld, die hun leven

besteden aan het uitgeven en pousseren van materiaal dat tegen de kerk is gericht? De Schriften zijn duidelijk; wij moeten voor hen bidden. (Zie Matteüs 5:44.) Geven wij echter, wanneer wij geconfronteerd worden met georganiseerde tegenstand, klap voor klap terug, worden wij anti-kerkelijk en besteden wij onze kracht aan het bevechten van vijanden, terwijl de zaak der waarheid smeekt om voorvechters en het positieve werk van het koninkrijk blijft liggen? Het is onze opdracht de volkeren te onderwijzen, en zelfs wanneer zij onze leringen afwijzen, mag de liefde die wij hun aangeboden hebben nooit worden ingetrokken. Onze uiteindelijke reactie op hen die menen onze vijand te zijn, moet altijd liefde zijn.

Als wij geduld kunnen leren en alle mensen het voorrecht toekennen om de waarheid in hun eigen tempo te leren kennen, zullen wij een grote stap dichter bij de erbarming en liefde van de Heiland zijn, die geen vijanden zag onder degenen die Hem aan het kruis sloegen. Zijn eeuwige voorbeeld leert ons het liefdevolle pad van verdraagzaamheid naar erbarming en volmaakte liefde. In plaats van te tieren tegen zijn tegenstanders, en er was waarachtig aanleiding toe, zei onze Verlosser: „En als Ik van de aarde verhoogd ben, zal Ik *allen* tot Mij trekken.” (Johanes 12:32; cursivering toegevoegd, waarmee Hij zichzelf voor ons opofferde, opdat wij de kans zouden krijgen om ons te bekeren.

Kunnen wij minder doen voor de wijdverspreide kinderen van onze Hemelse Vader? □

Ann N. Madsen, die drie kinderen heeft en part-time lesgeeft aan de Brigham Young University, maakt als schrijfster deel uit van het cursuscomité van de kerk.

REDDINGSLIJN

Jean zou zich altijd de avond blijven herinneren toen zij werkelijk leerde dat haar Hemelse Vader oprechte gebeden hoort en verhoort, zelfs wanneer deze worden uitgesproken door een afgemat meisje van zeventien in een klein plaatsje in het zuiden van de staat Georgia in de Verenigde Staten.

Mijn jongere zusje, Jean, was vier jaar daarvoor in Natchez (Mississippi) lid geworden van de kerk. Ik had mij in ongeveer dezelfde tijd laten dopen, maar ik woonde toen al niet meer thuis. Terwijl zij het voortgezet onderwijs volgde, was Jean heel actief in haar kleine wijk. Moeder zorgde ervoor dat zij iedere vergadering, iedere seminarieklas en iedere activiteit bijwoonde. Onder die omstandigheden kreeg Jean een sterk getuigenis en haar vrolijke aard had tot gevolg dat zij populair was bij de andere jongelui in de Ring Jackson Mississippi. Er kan vermoedelijk geen gelukkiger meisje zijn geweest dan Jean in die jaren. Ze leidde een drukbezet, produktief leven, leerde dingen die in de toekomst waardevol voor haar zouden zijn en maakte plezier met leden van haar eigen leeftijd.

Met haar laatste schooljaar begon Jeans eerste reis door het „vuur des smelters”. Onze moeder en stiefvader scheidden van elkaar, waarna moeder alsmat verder van de kerk afdreef. Het kon haar niet schelen of Jean zelfs maar naar de avondmaalsvergadering ging, laat staan de andere activiteiten. Met de hulp van haar vrienden en met de steun en het medeleven van de bisschop en zijn familie, worstelde Jean in haar eentje ver-

Elizabeth Swilley

der. Haar getuigenis nam nog verder in kracht toe en zij ging door met al haar activiteiten.

Omstreeks de tijd dat zij haar eindexamen haalde, begreep Jean dat haar bereidingen nog maar pas begonnen waren. Moeder hertrouwde en ging in een heel ander deel van het land wonen. Jean had geen enkele keus: zij moest wel bij onze vader intrekken, die dominee was van het enige kerkje in een klein, afgelegen plaatsje op het platteland van Georgia.

Onze vader had altijd bittere gevoelens gekoesterd voor de kerk, en die verbittering was haat geworden toen alle drie zijn dochters gedoopt waren. Jean was zijn jongste, zijn lievelingsdochter, en hij was zeer gekrenkt dat zij niet alleen een ander geloof had dan het zijne, maar notabene heilige der laatste dagen was, en nog wel een goede. Hij beschouwde het feit dat zij bij hem kwam wonen als een antwoord op zijn gebeden. Nu zou hij haar de dwaling van haar wegen kunnen tonen.

Hoewel ik een dikke driehonderd kilometer van haar vandaan woon, ging ik er 's zomers zo vaak als ik maar kon heen en nam ik Jean mee terug naar waar ik woon in Columbia. Maar de zomer was vlug voorbij en daarna moest Jean op en neer reizen naar de universiteit. Ze had de beschikking over een auto om de reis door de week te maken, maar ze mocht hem niet in het weekend gebruiken voor andere doeleinden. De dichtstbijzijnde gemeente van de kerk was 40 kilometer

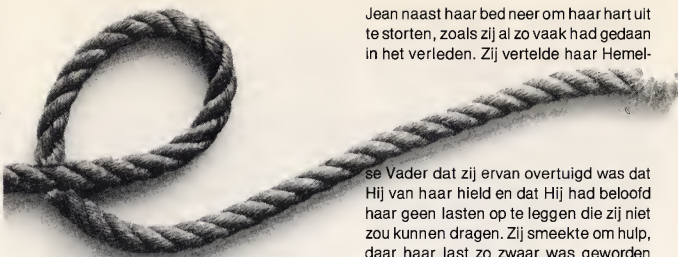
Geïllustreerd door Stan Thurman

daarvandaan en zelfs al had zij er kunnen komen, had vader haar geen toestemming gegeven. Aan de kleine universiteit waar zij studeerde bestond geen instituut van de heiligen der laatste dagen, dus scheen het onmogelijk voor haar te zijn om contact te hebben met leden van de kerk.

De dagen werden weken, en eerlang was het maanden geleden dat zij een vergadering van de kerk had bijgewoond. Ze las in de Schriften, hield iedere dag haar dagboek bij en bracht vele uren door op haar knieën. Naarmate haar dringende gebeden haar dichter bij haar Hemelse Vader brachten, groeide ook Jeans getuigenis van het evangelie. Zij begon te beseffen hoe vaak zij de kans om de vergaderingen en activiteiten van de kerk bij te

wonen als vanzelfsprekend had aangemen, hoe zij zelfs weleens verlangd had dat de vergaderingen voorbij zouden zijn.

In deze tijd zette vader alles op alles om Jeans getuigenis kapot te maken. Hij haalde de ene tekst na de andere aan, maar Jean had haar teksten in de seminarieklass goed geleerd en zij kon hem van repliek dienen met haar eigen teksten. Soms maakte hij aantijgingen aan het adres van de kerk en haar leerstellingen die zij niet kon ontzenuwen of, omdat zij een eind wilde maken aan de discussie, niet wilde ontzenuwen. Hoewel haar getuigenis er niet onder leed, matte het Jean wel af te weten dat zij zich iedere dag weer moest verdedigen en dat alles wat zij liefhad en als heilig beschouwde door haar vader met zijn bulderstem aan

Jean naast haar bed neer om haar hart uit te storten, zoals zij al zo vaak had gedaan in het verleden. Zij vertelde haar Hemel-

tafel aan de kaak zou worden gesteld, of tijdens discussies met haar stiefmoeder, of in zijn overluide gebeden zou worden veroordeeld.

Er waren nachten dat alleen uren op haar knieën verhinderden dat zij zich overgaf aan volslagen wanhoop. Zij vocht tegen haar verlangen haar Hemelse Vader verwijten toe te slingeren dat Hij haar had verlaten. Weldra vond zij het zelfs moeilijk haar geliefde Schriften te lezen, omdat zij zo'n hartstochtelijk verlangen bij haar opriepen naar haar vroegere vrienden, leerkrachten en bisschop. Als zij in bed lag rolden de tranen vaak langs haar wangen terwijl zij trachtte te bedenken dat zij niet de enige heilige der laatste dagen in de hele wereld was. Ze deed haar best om sterk te zijn, maar ze was jong en alleen en het was al zo lang geleden sinds zij contact had gehad met andere leden van de kerk.

Op een avond in januari had Jean het bijzonder te kwaad. Haar vader en stiefmoeder hadden haar beschimpt en hardop gebeden voor haar ziel, totdat zij op het punt stond om te gaan gillen. Niemand begreep hoe moeilijk zij het had. Haar oudere zussen sympathiseerden wel, maar waren te ver weg om haar werkelijk te kunnen helpen. Tenslotte knielde

se Vader dat zij ervan overtuigd was dat Hij van haar hield en dat Hij had beloofd haar geen lasten op te leggen die zij niet zou kunnen dragen. Zij smeekte om hulp, daar haar last zo zwaar was geworden dat zij dreigde te bezwijken.

Toen Jean uit Natchez was vertrokken, was haar lidmaatschapskaart doorgestuurd naar de voor haar dichtstbijzijnde gemeente. Toen haar kaart daar was aangekomen, werden haar huisonderwijzers toegewezen. Maar omdat niemand ooit kennis had gemaakt met Jean, zij zo ver weg woonde en bovendien nooit op een vergadering was verschenen, bezochten de huisonderwijzers haar niet. In hun idee was zij waarschijnlijk iemand die op haar achtste was gedoopt en verder nooit actief was geweest. Iemand in de gemeente had gehoord dat een meneer Swilley in Egypt (Georgia) dominee was van een andere kerk, en vermoedelijk was deze Jean zijn vrouw. Ze waren niet van plan daar helemaal naar toe te rijden om vervolgens voor een dichtgempete deur te staan!

In een kleine gemeente moeten alle leden hard werken. De huisonderwijzer woonde 20 kilometer buiten het stadje waar de gemeente vergaderde, hetgeen betekende dat hij 60 kilometer van Jean vandaan zat. Er gingen maanden voorbij en iedere maand werkte hij al zijn gezinnen af, behalve die zuster Swilley. Daar het een goede, plichtsgetrouwe broeder betrof, hinderde hem dat. Hij besloot in

ieder geval een keer te gaan kijken in wat voor omstandigheden zij verkeerde.

De avond kwam dat hij geen rust had voordat hij de poging had ondernomen om deze zuster te bezoeken. Hij maakte een afspraak met zijn collega, een jongeman van zestien, en zij begonnen aan de lange rit. Naarmate zij verder de rimboe in reden, begonnen zij zich steeds minder op hun gemak te voelen en wilden zij wel rechtsomkeer maken en naar huis gaan. Maar toch was er iets dat hen aanspoorde om door te zetten. Zij wisten niet dat Jean Swilley op dat moment op haar knieën lag en haar Hemelse Vader om hulp smeekte. Net toen zij opstond en haar tranen droogde, klopte haar vader op haar slaapkamerdeur. „Jeanie, er staan twee mannen op de stoep die naar je vragen. Ze zijn van jouw kerk en ik wil ze niet in mijn huis hebben, maar je kunt ze aan de deur te woord staan.”

Jean holde door het huis naar de voordeur. Ze stond op de stoep en haar tranen begonnen weer te vloeien toen de oudste van de twee zijn hand uitstak en zei: „We zijn je huisonderwijzers . . .” Hij hoefde verder niets te zeggen, want Jeanie viel hem om zijn hals en snikte al haar opgekropte verdriet en eenzaamheid uit. Eindelijk was er iemand gekomen. God had haar gebeden verhoord.

Ik weet dat deze fijne broeders getroffen waren toen Jean haar verhaal deed. Zij betuigden hun spijt dat zij niet eerder gekomen waren en beloofden dat zij de gemeentepresident op de hoogte zouden stellen van haar omstandigheden. Zij gingen samen met Jean in gebed en drukten haar op het hart hen te bellen wanneer zij het moeilijk had. Ze namen afscheid van haar met de mooiste woorden die Jean ooit had gehoord: „Je bent nu niet meer alleen.”

Jean mag nog steeds niet naar de kerk, maar haar geest is zoveel sterker nu dat zij weet dat haar Vader in de hemel zich bewust is van haar behoeften en haar gebeden verhoort. Vader heeft gezegd dat de huisonderwijzers haar mogen bezoeken, als zij maar eerst met hem spreken. Toen Jean de situatie aan de huisonderwijzers uiteenzette, zeiden ze dat ze met alle plezier met haar vader zouden spreken.

Jeans huisonderwijzers hadden alle mogelijke excuses gehad om haar niet te bezoeken. Het was lastig; alleen al anderhalf uur in de auto voor één bezoek. Ze had hen niet laten weten prijs te stellen op hun bezoek. Ze dachten dat zij niet welkom zouden zijn en bovendien hadden zij het druk met andere werkzaamheden in de kerk. Maar toch hadden zij gehoor gegeven aan de influisteringen van de Heilige Geest.

Die huisonderwijzers zullen nooit weten hoe blij zij mijn zusje wel hebben gemaakt, noch hoe dankbaar zij mij hebben gemaakt voor een Hemelse Vader die de gebeden van mijn zusje verhoorde. Hoe kunnen zij weten wat de gevolgen zullen zijn van de gesprekken met mijn vader? Of dat mijn moeder, die zo ver was afgedwaald dat zij de kerk bij iedere gelegenheid die zich voordeed verloochende, hulde toen zij te horen kreeg dat haar jongste niet meer zo ongelukkig was en waardoor. Hoe hadden zij kunnen weten dat moeder door haar tranen heen zou zeggen: „Ik wist wel dat Hij voor haar zou zorgen en haar gebeden zou verhoren.” Ik weet dat er nog meer goeds uit voort zal komen doordat die twee mannen gehoor gaven aan de influisteringen van de Heilige Geest. Ik hoop dat ik ook zal leren naar diezelfde stem te luisteren en te gehoorzamen. Ik hoop dat voor ons allemaal. □

OORDEEL NIET

Carol Lynn Pearson

Enige maanden geleden sprak ik op een conferentie van de zustershulpvereniging voor een gehoor van over de 300 vrouwen. De jonge-vrouwen waren ook voor deze gelegenheid uitgenodigd en ik zag inderdaad de nodige jonge meisjes zitten. Ik was mijn toespraak nog maar nauwelijks begonnen, toen ik helemaal links van mij hoorde fluisteren. Toen ik in die richting keek, zag ik drie aantrekkelijke meisjes die stiltejes met elkaar zaten te praten.

Ik voelde me gelijk wat ontstemd. Ik ben gewend dat mijn gehoor mij hun volle aandacht schenkt en ik kan weinig verdraagzaamheid opbrengen voor mensen die een spreker beletten zijn doel te bereiken. Ik heb echter vaak genoeg voor groepen jongeren gesproken om te weten dat het een enorme uitdaging is om hen te boeien, om te zorgen dat ze naar je blijven kijken, dat ze niet in hun tas gaan rommelen, elkanders haar gaan kammen, elkanders schoenen aan gaan passen, of elkander gaan porren en een giechelbui krijgen.

Ik vind, echter, dat een publiek, ook wanneer het uit jonge mensen bestaat, verplicht is een spreker met de nodige beleefdheid te behandelen en te luisteren zonder storingen te veroorzaken. Wanneer iemand onder mijn gehoor onrustig is, houd ik gewoonlijk op met spreken, kijk ik de schuldige met een glimlach aan tot

dat ik opgemerkt word en hij of zij wat opgelaten terug in het gareel wordt gebracht. Daarna spreek ik verder. Gewoonlijk heeft dit succes.

Ik wierp zo nu en dan een blik op de drie zusjes op de voorste rij, die alsmaar doorfluisterden, maar zij waren zich van niets bewust. Mijn wrevel nam toe. Waar waren hun moeders eigenlijk? Waarom waren ze gekomen als ze toch niet van plan waren om te luisteren? Waarom dwingen de leiders jonge mensen om naar activiteiten te gaan waar ze geen zin in hebben en die zij niet in staat zijn te waarderen? Hoe durfden ze door mijn geweldige en roerende presentatie heen te praten, terwijl alle anderen duidelijk gebiologeerd zaten te luisteren?

Ik was „The Steward” aan het voordragen, mijn lievelingsgedicht voor dat doel, en het gefluister ging alsmaar door. Ik keek de drie meisjes een paar keer aan maar ze keken alleen maar terug en gingen vervolgens gewoon verder met hun gedempte gesprek, waarbij zij hun hoofden dicht bij elkaar staken. Aan het eind van het gedicht sloeg ik het boek dicht en keek hen met een glimlach recht in het gezicht. Zij glimlachten terug. En giechelden. Ik bleef hen met glimlach en al aankijken totdat zij met giechelen ophielden en met grote ogen terugkeken. Toen ging ik verder met mijn toespraak.

Toch had ik de strijd niet helemaal ge-

wonnen. Het was wel wat rustiger geworden, maar zo nu en dan merkte ik toch dat ze de hoofden weer bij elkaar staken en fluisterden. Ik gaf het maar op en maakte mijn voordracht af met de wens dat degenen die erop had gestaan dat ze zouden komen hen maar met rust had gelaten en dat jonge mensen in deze tijd wat beleefder zouden zijn.

Toen we naderhand wat stonden te drinken in de recreatiezaal, kwam er een zuster naar mij toe, die mij een hand gaf en zei: „Zuster Pearson, ik hoop dat u niet al te veel last heeft gehad van die meisjes. Ik wil u iets over hen vertellen. Ze zijn pas een week hier. Ze komen uit Libanon en zijn op het nippertje aan de grote slachting (16-17 september 1982) ontkomen. Zij zouden waarschijnlijk het leven gelaten hebben, maar op de een of andere manier slaagden zij erin te vluchten en belandden zij hier. Onze wijk heeft hen min of meer geadopteerd. Wij wilden graag dat zij vanavond aanwezig zouden zijn, ondanks hun gebrekkige Engels. Zij probeerder er samen achter te komen wat u allemaal zei.”

Er liep een trilling door mijn bewustheid heen, een trilling die een waarneming verbrijzelde en mij door mijn oordeel heen een blik vergunde in de werkelijkheid. Ik had geen enkel verlangen meer om die meisjes bij hun schouders te vatten en ze eens goed door elkaar te schudden. Ik wilde hen in mijn armen nemen en zeggen hoe blij ik was dat zij gekomen waren. Plotseling kende ik hun geheim, waardoor alles anders werd.

Er moeten vele redenen zijn voor het feit dat ons is gevraagd niet te oordelen. Een daarvan is dat wij dan niet geoordeeld zullen worden. Een andere reden is vast omdat wij zelden — zo heel zelden — het ware beeld zien. Wij kijken tegen

situaties en tegen mensen aan en zien slechts de buitenste laag, die vaak een oververeenvoudigde en misleidende laag is. Aan de hand daarvan oordelen we. Maar dan komen we iets te weten. Een nieuw gegeven verandert alles en wij zien met nieuwe ogen.

Ik kan mij de nodige keren voor de geest halen dat mijn waarneming verbrokkeld is en nieuwe kennis mijn oordeel heeft weggevaagd. In mijn studietijd was er een medestudent, die ik Roy zal noemen, die ik met verbazing bekeek. Waarom was hij zo zelfingenomen? Zijn behoefte om te worden gezien en geprezen was schier oneindig. Ieder gesprek met wie dan ook ging altijd over zijn recente prestaties en de projecten waar hij nu bij betrokken was en die hem beroemd zouden maken. Hij werd niet voldoende gewaardeerd en liet iedereen dat merken. Hij werd een lachertje. Wij concludeerden dat hij een onaangename blaaskaak was, die van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat zijn eigen lof verkondigde.

Op zekere dag merkte ik dat een van mijn vriendinnen Roy en zijn familie kende, waarna ze mij het een en ander begon te vertellen. „Roys vader was alcoholist. Wist je dat?”

„Nee. Daar had ik geen idee van.”

„O, ja. Hij maakte hun leven tot en hel. Hij was goed gek. Op een keer, toen Roy een jaar of vijf was, kwam hij de keuken in en zag hoe zijn vader zijn moeder probeerde te vermoorden. Het was een verschrikkelijk toneel en Roy heeft het allemaal meegemaakt.”

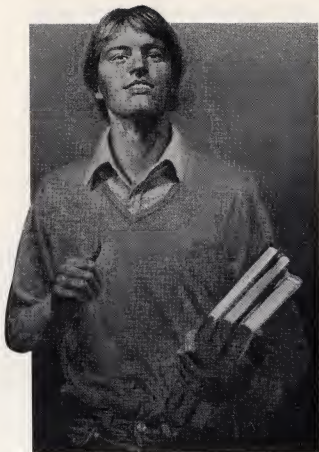
Deze kennis had een onmiddellijk effect op mijn geweten. Al mijn waarnemingen, al mijn oordelen werden verbrijzeld en ik keek voorbij de façade de werkelijkheid in. Ik keek voorbij de onaangename volwassene naar het geschokte jongetje,

---

*De drie jongedames op de eerste rij
die door heel mijn toespraak heen zaten te fluisteren,
leerden mij een bijzondere les over deernis.*

---

dat ik in mijn armen wilde nemen en troosten. Ik keek nooit meer op de oude manier tegen Roy aan. Ik kende zijn geheim, één van zijn geheimen, en ik begreep het.

Vorig jaar hadden wij een ernstig probleem met aanstootgevende telefoontjes die wij vaak kregen. Ik dacht dat het de persoon in kwestie op een zeker moment wel zou gaan vervelen, maar helaas was dat niet zo. Toen ik in de buurt eens navraag ging doen, ontdekte ik dat een aantal andere vrouwen op dezelfde manier werd geplaagd. Ik ging verder met mijn onderzoek en kwam te weten dat we gebeld werden door een tiener die even verder in onze laan woonde. De volgende keer dat hij belde noemde ik hem bij zijn naam en zei dat dat zijn allerlaatste smerige telefoontje zou zijn. Onderdehand

---

*Wij concludeerden
dat Roy een onaangename
blaaskaak was, die van 's
ochtends vroeg tot 's avonds
laat zijn eigen lof
verkondigde.*

---

had ik zeer uitgesproken negatieve gevoelens voor deze jongen. Volgens mij was hij duidelijk een van die plagen in het leven, net als muggen, die geen recht van bestaan hadden maar er toch waren.

Na lang en breed met mezelf te hebben gedelibereerd, besloot ik met zijn moeder te gaan praten. Het was duidelijk dat hij hulp nodig had en hij zou deze niet krijgen tenzij zijn ouders wisten wat er aan de hand was. Ik vertelde zijn moeder dus over de telefoontjes die haar zoon had gepleegd. Ze was onaangenaam verrast, maar accepteerde het feit heel goed en was zeer dankbaar dat ik bij haar was gekomen.

„Ik maak me al heel lang zorgen om Jack,” vertelde ze, „hij wordt verschrikkelijk onder druk gezet door zijn vader, die hem nog geen minuutje vrije tijd gunt. In het weekend moet hij oneindig veel karweitjes doen, maar ze zijn nooit goed genoeg gedaan. 'Je hebt een plekje van de heg overgeslagen, Jack,' krijgt hij dan te horen, of 'Je hebt niet al het onkruid eruit gehaald.' Er komt schijnbaar geen eind aan de taken die hem worden opgelegd. Verleden week liet zijn vader hem een brief vier keer overtikken. Iedere keer vond hij weer wat anders dat niet deugde. Als Jack er niet is wanneer zijn vader thuiskomt, vraagt hij, 'Waar is Jack? Zit hij zijn huiswerk te maken?' En als hij buiten is met vrienden, gaat hij hem gelijk

binnenroepen. Soms vraagt Jack als hij thuiskomt, 'Is vader er ook?' en dan weet ik dat hij eigenlijk vraagt, 'Moet ik gelijk iets *doen*?' Als zijn vader er niet is, ontspant hij een beetje. Maar dat duurt nooit lang. Inmiddels heeft hij last gekregen van een tic. Ik weet zeker dat al deze spanning iets te maken heeft met die telefoontjes."

Weer werd mijn geweten opgeschud. Weer werd mijn eerste waarneming afgebroken om mij een blik binnenin het probleem te vergunnen. Nu kende ik Jacks geheim, of althans een klein beetje over de pijn bij hem van binnen die hem ertoe bracht zulke verdrietige dingen te doen. En ik kreeg het verlangen hem te helpen, hem aan te moedigen, in plaats van naar hem te meppen zoals naar een mug. Achteraf had hij toch recht op bestaan.

Het helpt ons altijd anderen beter te begrijpen wanneer wij de beweegredenen voor hun gedrag leren kennen. Het hielp mij een vreemde leraar op school te begrijpen toen ik te horen kreeg dat zijn vrouw bij een auto-ongeluk was omgekomen toen zij net begonnen waren aan hun huwelijksreis. Het hielp mij mijn vader te begrijpen, die niet in staat was zijn genegeheid uit te drukken, om te leren dat zijn vader daar ook moeite mee had gehad. En het helpt mij, wanneer ik mensen bekijk waar ik geneigd ben een oordeel over te vellen, om tegen mijzelf te zeg-

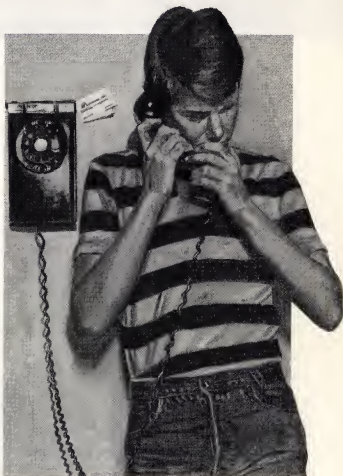
---

*Ik ontdekte
dat de aanstootgevende
telefoontjes afkomstig
waren van een tiener die
even verder in onze
laan woonde.*

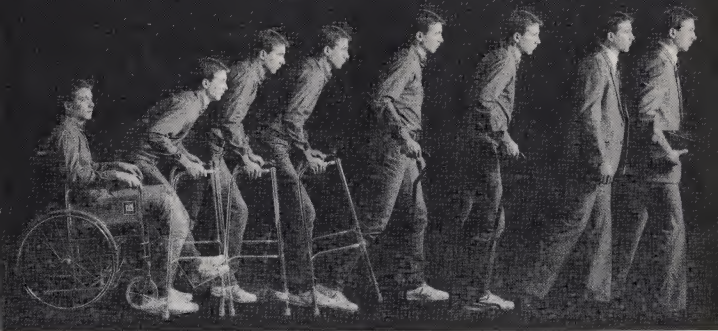
---

gen: „Als ik je geheim kende, zou ik het begrijpen.” Maar ik hoef al hun geheimen niet te kennen. Iemands privacy moet gerespecteerd worden. Het is voldoende te weten dat *als* ik ze kende, ik er anders tegenover zou staan.

Dan zou niemand praten tijdens toespraken die op vergaderingen worden gehouden. Aan de andere kant hoort niemand te eisen dat hij of zij ieders onverdeelde aandacht moet hebben om zijn eigendunk te voeden. Niemand hoort aanstootgevende telefoontjes te plegen. Maar wanneer er krenkende dingen gebeuren, helpt het om verder te kijken dan de oppervlakte naar hetgeen zich daaronder kan bevinden. Wanneer je iemands geheim kent, is het gemakkelijker om hem niet te oordelen. □

STEVE'S OVERWINNING

Carol Ann Price

Bij zijn geboorte was Steve een beeldschoon kind, in alle opzichten volmaakt. Zijn eerste kinderjaren waren probleemloos en hij had het druk met spelen en kattekwaad uithalen. Alles ging prima in zijn leven, totdat hij op zekere dag erg ziek werd vanwege van een onbekende oorzaak.

Het leek aanvankelijk niet ernstig, maar toen Steve's gezondheid er niet op vooruitging, ontdekte men dat hij een hersentumor had zo groot als een grapefruit en dat hij onmiddellijk geopereerd moest worden. Onze ouders waren niet meer bij elkaar en wij kinderen woonden bij onze moeder. De artsen vertelden haar dat Steve weinig overlevingskansen had, maar er werd besloten toch maar te opereren. De operatie duurde twaalf uur. Daar-

na kwam Steve niet bij bewustzijn en men verwachtte niet dat hij de ochtend zou halen.

Die nacht liet moeder Steve zalven door de ouderlingen, in de overtuiging dat wat er ook zou gebeuren, dat het beste zou zijn. Steve had een hele slechte nacht, maar toen mijn moeder de volgende ochtend bij hem kwam, zat hij voor het eerst rechtop in zijn bed.

Dat was het begin van een lange weg naar herstelling. Steve moest leren lopen en praten en alles doen, net alsof hij weer een baby was. Hoe jong hij ook was, had hij toch een sterke wil en leerde hij inderdaad alle gewone dagelijkse dingen weer doen. Hij was op school wel wat langzaam en moest een poos in een klas zitten voor kinderen met diverse leermoei-

lijkheden, maar Steve werkte heel hard en het duurde niet lang voordat hij weer bij was met de kinderen van zijn leeftijd.

Naast dit nieuwe leven van Steve, moesten we allemaal wennen aan een nieuwe vader; mijn moeder was hertrouwd.

Net toen alles de goede kant uit scheen te gaan, moest Steve weer geopereerd worden om het vocht dat zich had opgehoopt in zijn hersenen te verwijderen, maar de artsen waren van mening dat het slechts een kleine ingreep zou zijn. We stonden op het punt om hem in het ziekenhuis te bezoeken, toen de telefoon ging en mijn ouders verzocht werden onmiddellijk te komen, daar Steve net een beroerte had gehad en er voor zijn leven werd gevreesd.

Dit was een werkelijk keerpunt in ons leven als nieuw gezin met een nieuwe vader. Wij spanden ons samen in voor Steve en werden zo een hechte eenheid. De beroerte was heel ernstig, maar wij hadden hoop en het evangelie in ons leven. In deze moeilijke periode vertrouwden we op onze Hemelse Vader en de Geest was steeds bij ons. Steve overleefde de beroerte, maar de linkerkant van zijn lichaam was verlamd en hij kon niet praten, lopen of alleen eten. Het was een verschrikkelijke tijd voor hem. Hij had zich zo gemakkelijk gewonnen kunnen geven, maar hij deed het niet. Hij had zich namelijk een aantal doelen gesteld, en één daarvan was om op zending te gaan en zijn Hemelse Vader te dienen. Het leek een onmogelijk doel, maar Steve zou het toch bereiken, omdat hij niet van opgeven wilde horen.

De eerste tijd na zijn beroerte waren bijzonder moeilijk voor hem. Hij moest in een rolstoel zitten en werd iedere dag door een fysiotherapeut behandeld. Maar

zijn stemming was altijd prima en hij klaagde nooit. Hij werkte alleen maar hard. Toen hij eindelijk naar huis mocht, was het echter wel in een rolstoel. Maar na enige tijd was hij in staat te lopen met behulp van een looptoestel voor twee handen, wat verbazingwekkend was, en tenslotte kon hij zelfs met een looptoestel voor één hand lopen. We dachten allemaal dat hij hiermee wel het hoogste had bereikt, maar Steve zette ons mooi voor schut. Hij liet het er niet bij zitten en kon tenslotte zonder enige hulp lopen.

Maar dit was nog steeds niet genoeg voor Steve. Hij had zijn grote doel — een zending — niet losgelaten, dus legde hij zich er ijverig op toe zijn schoolopleiding af te maken en meer te leren over het evangelie. De bisschop twijfelde weleens of een zending een haalbare kaart zou zijn voor Steve, maar steunde hem voor honderd procent. Om te toetsen of hij het dagelijkse leven van een zending aan zou kunnen, werd hij voor een tweeweekse zending in Salt Lake City geroepen. Hij bracht het er zo goed van af, dat hij de eerstvolgende zondag zijn zendingsaanvraag indiende. Het duurde niet lang voor hij zijn oproep ontving voor het zendingsgebied Arcadia Californië. Hij was zo opgewonden dat hij er inderdaad in was geslaagd zijn doel te bereiken, vooral omdat men geeneens verwacht had dat hij zou blijven leven.

Steve is een geweldig voorbeeld voor zijn familie en voor iedereen waarmee hij in aanraking komt. Hij heeft de wilskracht om doelen te bereiken en om vol te houden wanneer het er niet best uitziet. Steve is ons voorbeeld dat wij onze doelen kunnen bereiken als wij maar geloof hebben en doorzetten.

Ik ben er trots op zijn zuster te zijn.

□

HET DATEREN VAN DE HERSTELLING VAN HET MELCHIZEDEKSE PRIESTERSCHAP

Larry Porter

Toen Oliver Cowdery in 1848, na een afwezigheid van meer dan tien jaar, tot de kerk terugkeerde, getuigde hij in een conferentie te Kanesville (Iowa) over de herstelling van het Melchizedekse priesterschap. Reuben Miller, een man die twee jaar daarvoor lid was geworden van de kerk, schreef Olivers getuigenis op:

„Ik was samen met Joseph aanwezig toen een heilige engel Gods uit de hemel nederdaalde en het Aäronische priesterschap verleende, of herstelde, en tegelijkertijd zei dat het zolang de aarde bestond op aarde zou blijven. Ik was ook samen met Joseph aanwezig toen het Melchizedekse priesterschap door de heilige engelen Gods werd verleend . . . hetgeen wij daarna volgens de wil en het gebod van God op elkander bevestigden. Ook dit priesterschap zal op aarde blijven tot het einde der tijden. Wij hebben dit heilige priesterschap aan velen verleend. En het is even goed en even geldig alsof God het persoonlijk had verleend.”

Het verlenen van het priesterschap aan Joseph Smith en Oliver Cowdery was een eerste vereiste voor de herstelling van de kerk. Maar alhoewel wij de exacte

datum weten waarop het Aäronische priesterschap werd hersteld, is de kennis van de datum waarop het Melchizedekse priesterschap werd hersteld kennelijk met de tijd verloren gegaan.

Door de Schriften en verslagen van die tijd te bestuderen, kunnen we een aantal van de stukjes van deze historische puzzel bij elkaar leggen, en zo wellicht een beter idee krijgen van de enigszins ongrijpbare datum en de achtergrond ervan.

Tijdens het eerste bezoek van de engel Moroni aan de profeet Joseph op 21 september 1823, haalde hij een profetie uit de Bijbel aan dat het gezag van het priesterschap zou worden hersteld: „Ziet, ik zal door de profeet Elia het priesterschap aan u openbaren, eer dat de grote en vreselijke dag des Heren zal komen.” (Joseph Smith — Geschiedenis, vers 39; zie ook Maleachi 4:5.) (Een opeenvolging van boodschappers, waaronder Elia, had vervolgens inderdaad deel in het overhandigen van bepaalde priesterschapssleutels aan de profeet.) Op de volgende dag, 22 september 1823, ontmoette Moroni Joseph bij de heuvel

---

*„Ik was . . . samen
met Joseph aanwezig,
getuigde Oliver Cowdery,
„toen het Melchizedekse
priesterschap door de
heilige engelen Gods werd
verleend.“*

Cumorah en herhaalde hij zijn belofte van bekleding met de macht van het priesterschap:

„Wanneer zij (de gouden platen) zijn vertaald, zal de Heer sommigen het heilige priesterschap schenken, waarna zij een aanvang zullen maken met het verkondigen van dit evangelie en het dopen in water, en daarna zullen zij macht hebben om de Heilige Geest te verlenen door het opleggen der handen.” (*Messenger and Advocate*, Kirtland (Ohio), II, oktober 1835, blz. 199.)

De inleidende vervulling van deze uitspraak vond zes jaar later, op 15 mei 1829, plaats, toen de profeet Joseph en zijn secretaris, Oliver Cowdery, bezig waren met het vertalen van de gouden platen. Daartoe aangezet door een denkbeeld dat zij in hun werk waren tegengekomen, gingen zij het bos in bij Josephs huis in Harmony, Susquehanna County (Pennsylvania), om te bidden. Oliver Cowdery vertelt als volgt over de gevolgen van hun bede:

„Plotseling, als uit het midden der eeuwigheid, sprak de stem van de Verlosser tot ons van vrede. De voorhang werd van eengescheiden, en de engel Gods, met heerlijkheid bekleed, kwam neder en bracht de boodschap waarnaar wij zo

verlangend hadden uitgezien, en de sleutelen van het Evangelie van bekering.” (*Parel van Grote Waarde*, blz. 72.)

Joseph Smith vermeldt dat de boodschapper het priesterschap van Aäron op hen bevestigde. Hij legde voorts uit dat dit priesterschap „niet de macht omvatte van oplegging der handen voor de gave des Heiligen Geestes, maar dat deze macht later op ons zou worden bevestigd.” (*History of the Church*, deel 1, blz. 39.) Na zich bekend te hebben gemaakt als Johannes de Doper, stelde de boodschapper verder vast „dat hij handelde op aanwijzing van Petrus, Jakobus en Johannes, die de sleutels droegen van het Melchizedekse priesterschap, welk priesterschap, naar hij zei, ons te bestemder tijd zou worden verleend”. (*History of the Church*, deel 1, blz. 40.)

In de Leer en Verbonden wordt op verschillende plaatsen bevestigd dat het hogere priesterschap daarna inderdaad werd hersteld. In afdeling 27 (augustus 1830), spreekt de Heer over de herstelling van het Melchizedeks priesterschap als iets dat reeds plaats had gevonden. Hij spreekt over „Petrus, Jakobus en Johannes, die Ik tot u heb gezonden, door wie Ik u heb geordend en bevestigd tot apostelen en tot bijzondere getuigen van Mijn naam, en om de sleutelen te houden van uw bediening en van dezelfde dingen, die Ik hun heb geopenbaard.” (Leer en Verbonden 27:12.)

In afdeling 20, die vier maanden daarvoor, in april 1830, was gegeven, spreekt de Heer over voorafgaande ordeningen tot het priesterschap van Joseph en Oliver, alsmede over geboden die aan „Joseph Smith jr. werden gegeven, die van Godswege werd geroepen en tot apostel van Jezus Christus werd geordend om de eerste ouderling van deze kerk te zijn; en

aan Oliver Cowdery — een apostel van Jezus Christus — die eveneens van Godswege werd geroepen, en die door hem (Joseph) werd geordend om de tweede ouderling van de kerk te zijn." (Leer en Verbonden 20:2-3.)

Afdeling 18, gedateerd een jaar eerder, juni 1829, bevat echter de eerste schriftuurlijke aanwijzing dat het hogere priesterschap was verleend. Als voorwoord op deze afdeling, schreef de profeet in zijn geschiedenis: „Het volgende gebod zal de aard duidelijk maken van *onze roeping tot dit priesterschap*, evenals die van anderen, die nog aangeduid moesten worden." (*History of the Church*, deel 1, blz. 61-62; cursivering toegevoegd.) Uit de verzen die daarop volgen, blijkt dat Joseph en Oliver het Melchizedekse priesterschap reeds hadden ontvangen, en dat ook David Whitmer een opdracht had ontvangen om als apostel te dienen. De Heer zei: „En nu, Oliver Cowdery, spreek Ik tot u, en eveneens tot David Whitmer, bij wijze van gebod; want ziet, Ik gebied alle mensen overal zich te bekeren, en Ik spreek tot u als Mijn apostel Paulus, *want gij zijt met dezelfde roeping geroepen, waarmede hij werd geroepen.*" (Leer en Verbonden 18:9.; cursivering toegevoegd.) President Brigham Young gaf de heiligen de volgende verklaring van deze ontwikkeling: „Joseph Smith, Oliver Cowdery en David Whitmer waren de eerste apostelen van deze bedeling, hoewel de laatstgenoemde in de begintijd van de kerk afvallig werd." (*Journal of Discourses*, deel 6, blz. 320.) David Whitmer beweerde dat hij in juni 1829 door de profeet Joseph reeds tot het priesterschap was geordend. (David Whitmer, *An Address to All Believers in Christ*, Richmond, Missouri: 1887, blz. 32.)

Hoewel er in de samenvatting voorafgaande aan afdeling 18 geen bepaalde datum in juni wordt genoemd, kan worden afgeleid dat de herstelling van het Melchizedekse priesterschap plaatsvond tussen de herstelling van het Aäronische priesterschap op 15 mei 1829 en de datum van deze openbaring in juni 1829. Er is een brief, gedateerd 14 juni 1829, die Oliver Cowdery vanuit Fayette (New York) schreef aan de broer van de profeet, Hyrum Smith, die op dat moment in Manchester Township, Ontario County (New York) woonde. Deze brief is belangrijk, daar de bewoordingen parallel lopen aan denkbeelden die ook voorkomen in afdeling 18; de datum van deze brief draagt er dus toe bij om de datum van de openbaring te bepalen. De onmiskenbare overeenkomsten tussen Olivers brief en de openbaring, vormen een sterke aanwijzing dat Oliver op de hoogte was van de inhoud van afdeling 18 toen hij op 14 juni deze brief aan Hyrum schreef:

„Geliefde broeder Hyrum,

Ik schrijf je deze paar regels daar ik mij zorgen maak over je standvastigheid in de grote zaak die je geroepen bent om voor te staan, en ook omdat ik het mijn plicht acht je zo vaak mogelijk te schrijven. Bedenk dat de waarde van zielen groot is in Gods ogen. *Want ziet, de Here uw God onderging de dood aan het kruis naar het vlees; aldus leed Hij de pijnen van alle mensen, opdat alle mensen zich mochten bekeren en tot Hem komen, en Hij is wederom uit de doden opgestaan, opdat Hij alle mensen tot zich mocht brengen op voorwaarde van bekering, en hoe groot is zijn vreugde over de ziel die zich bekeert;* en ziet, Hij gebiedt alle mensen overal om zich te bekeren en te worden gedoopt, en niet alleen mannen,

maar ook vrouwen en kinderen die de jaren van verantwoordelijkheid hebben bereikt. Schud onze vrienden wakker ter voorbereiding op het bezoek dat we je komen brengen, opdat zij bereid zullen zijn *de naam van Christus op zich te nemen, want dat is de naam waarmee zij ten laatsten dage geroepen zullen worden en als wij de naam niet weten, waarmee wij geroepen worden, vrees ik dat wij ter (linker?)hand gevonden zullen worden.* Ik heb vele dingen te schrijven, maar als de Heer het wil, zal ik je binnenkort bezoeken. Zeg tegen mevrouw (mijnheer?) Rockwell dat de schoenen uitstekend passen en dat ik ze heb aangenomen als van de Heer. Zeg hem dat wat hij ook doet voor de zaak van Zion, hij zijn beloning geenszins zal verliezen." (Cursivering toegevoegd.)

Oliver citeert kennelijk of spreekt over een bestaande openbaring. Als dit een geldig standpunt is, wordt de periode waarin de herstelling plaats moet hebben gevonden door de datum van deze brief, 14 juni 1829, verder beperkt tot die van slechts een maand; tussen 15 mei en 14 juni.

Er is bewijs waardoor deze periode nog verder kan worden ingekrompen. Wegens een uitgesproken toename van het verzet tegen hun vertaalwerk en andere activiteiten in de omgeving van Harmony, begonnen Joseph en Oliver te zoeken naar een veilige plaats waar zij de vertaling van het Boek van Mormon af konden maken. Bijgevolg schreef Oliver zijn vriend, David Whitmer om hulp.

David Whitmer vertelde later dat Oliver hem in deze brief „vertelde naar Pennsylvania te komen om hem en Joseph naar het huis van mijn vader te Fayette (New York) te brengen, waarbij hij als reden op-

gaf, dat zij in die zin een gebod van God hadden ontvangen. Ik reisde naar Harmony en trof alles daar aan precies zoals zij mij hadden geschreven." Volgens de aantekeningen van Joseph Smith, gingen zij „begin juni" naar de boerderij van de Whitmers (*History of the Church*, deel 1, blz. 48-49). Het verhaal van David Whitmer komt overeen met dat van de profeet: „Het vertaalwerk ten huize van mijn vader nam ongeveer een maand in beslag, dat wil zeggen, van 1 juni tot 1 juli 1829." Als de datum 1 juni letterlijk kan worden genomen, dan moeten Joseph en Oliver voordien reeds te Fayette zijn aangekomen.

Dit is een belangrijke aanwijzing, daar Petrus, Jakobus en Johannes aan Joseph verschenen ergens tussen Josephs huis in Harmony en Colesville (New York), plaatsen die allebei een heel eind ten zuiden van Fayette liggen. Bijgevolg lijkt het waarschijnlijk dat hun bezoek plaats had gevonden *voordat* Joseph, Oliver en David noordwaarts naar Fayette reisden, waar zij op 1 juni arriveerden.

Een voor de hand liggende vraag is nu of het priesterschap werd hersteld terwijl de groep op weg was van Harmony naar de boerderij van de Whitmers, misschien via hun vrienden in Colesville? David Whitmer antwoordde bij gevolgtrekking nee op deze vraag. Orson Pratt stelde hem namelijk de rechtstreekse vraag: „Weet u op welke datum Petrus, Jakobus en Johannes het apostelschap aan Joseph verleenden?" David antwoordde: „Ik weet het niet, want Joseph heeft me dat nooit verteld. Ik kan u alleen vertellen wat ik wél weet, daar ik niet bereid ben te getuigen van iets dat ik niet weet." („Report of Elders Orson Pratt and Joseph F. Smith," *Deseret Evening News*, deel XI, nr. 302, 16 november 1878.) Uit David

---

*Petrus, Jakobus en
Johannes verschenen aan
Joseph en Oliver op een
keer „toen zij door
hun vijanden achtervolgd
werden en de hele nacht moesten
doorreizen”.*

Whitmers antwoord blijkt dat de herstelling niet plaats had gevonden op een moment dat hij aanwezig was geweest, of zelfs maar in de onmiddellijke omgeving, hetgeen erop schijnt te wijzen dat de gebeurtenis plaats had gevonden voordat de drie broeders aan hun reis begonnen.

Davids tocht naar Harmony vanuit Fayette had ongeveer drie dagen in beslag genomen. Aangenomen dat de terugreis even lang duurde en dat zij inderdaad op 1 juni bij de Whitmers arriveerden, dan kunnen er wellicht minstens twee en misschien wel drie dagen van de maand mei 1829 afgehaald worden, waarmee de periode van de herstelling nog verder wordt teruggebracht; bijgevolg vond deze gebeurtenis vermoedelijk plaats tussen 15 mei en 29 mei 1829.

Er is nog een vraag die moet worden gesteld: Zijn Joseph Smith en Oliver Cowdery met David naar het huis van de Whitmers gereisd alleen maar om in de loop van de maand juni naar Harmony terug te reizen? Zo ja, dan vond de gebeurtenis misschien plaats tijdens een later bezoek.

In het licht van de eisen van de voortgaande vertaling van het Boek van Mormon, van het verkrijgen van de auteursrechten op 11 juni (hoewel dit mogelijkker-

wijs schriftelijk tot stand werd gebracht), van Olivers eerder genoemde brief aan Hyrum Smith op 14 juni vanuit Fayette, en hun vele zendingswerk in die omgeving, is het twijfelachtig of Joseph en Oliver die maand nog tijd hadden om terug te gaan naar de Susquehanna. Joseph Smith geeft in bijzonderheden aan hoe druk zij het te Fayette hadden in de maand juni:

„Wij vonden de mensen van Seneca County over het algemeen vriendelijk en geneigd de waarheid te onderzoeken van de vreemde zaken die onderdehand ruchtbaarheid hadden gekregen. Velen stelden hun huis voor ons open, opdat wij de gelegenheid zouden hebben om met onze vrienden te zamen te komen met het doel hen te instrueren en de zaken uit te leggen. Van tijd tot tijd kwamen wij met velen bijeen die bereid waren naar ons te luisteren en verlangden de waarheid te ontdekken zoals deze in Christus Jezus is, en die blijkbaar gewillig waren gehoorzaam te zijn aan het evangelie wanneer zij eenmaal overtuigd waren; en in deze zelfde maand juni werden mijn broer, Hyrum Smith, David Whitmer en Peter Whitmer jr. in het Seneca Meer gedoopt, de twee eerstgenoemden door mijzelf, en de laatstgenoemde door Oliver Cowdery. Vanaf dat moment kwamen er vele gelovigen bij en sommigen daarvan werden gedoopt, terwijl wij doorgingen met het onderwijzen en overreden van zovelen als verzochten om informatie.” (*History of the Church*, deel 1, blz. 51.)

Naar mijn mening werd het de profeet Joseph en Oliver Cowdery door de druk van deze zaken onmogelijk gemaakt om in juni 1829 terug te keren naar Harmony. Bijgevolg schijnen alle gegevens waar wij nu over beschikken erop te wijzen dat de datum van de herstelling van het Melchizedekse priesterschap tussen 15

en ongeveer 29 mei 1829 heeft gelegen. De vraag waar het priesterschap werd hersteld is eenvoudiger om te beantwoorden dan de vraag *wanneer*. Toen hij zich in zijn herinneringen aan deze periode verdiepte, schreef de profeet: „De stemmen van Petrus, Jakobus en Johannes, die in de wildernis tussen Harmony, Susquehanna County, en Colesville, Broome County, aan de Susquehanna rivier beuigden, dat zij de sleutelen van het koninkrijk en van de volheid der tijden bezaten!” (Leer en Verbonden 128:20.) Ik vermoed dat het bezoek plaatsvond terwijl Joseph Smith nog in Harmony woonde (alvorens te verhuizen naar de boerderij van de Whitmers) en tijdens een van zijn tochten naar Colesville om Joseph Knight en zijn gezin op te zoeken.

Terwijl Joseph Smith en Oliver Cowdery in de maanden april en mei 1829 in Harmony verdiept waren in het vertalen van het Boek van Mormon, liet de dwang die zij voelden om hun werk af te maken (dat wegens het verloren gaan van 116 bladzijden van het manuscript reeds vertraging had opgelopen), hen weinig of geen tijd om in hun eigen onderhoud te voorzien. Hoewel Isaac Hale in staat was om hen financieel te steunen, schrijft Joseph Knight sr.: „De vader van zijn vrouw en verdere schoonfamilie waren allen tegen hem en niet bereid hem te helpen.” Deze moeilijkheid werd grotendeels opgevangen door de buitengewone edelmoedigheid van de familie Knight, die bij meer dan één gelegenheid zorgde voor levensmiddelen en zelfs voor papier voor het manuscript.

Het is te begrijpen dat Joseph Smith een bijzondere verwantschap voelde met de familie Knight, en dat gevoel was wederzijds. Joseph Knight sr. had vanaf het begin oprechte belangstelling getoond

voor het werk van de profeet, daar hij op 22 september 1827 aanwezig was geweest in het huis van de familie Smith in Manchester, toen Joseph van de heuvel Cumorah thuiskwam met de gouden platen. De profeet maakte de reis van 45 kilometer van Harmony naar de boerderij van de Knights, die tegenover het dorpje Nineve lag aan de oostelijke oever van de Susquehanna in Colesville Township, Broome County (New York), een aantal keren. De gelegenheid waarbij het Melchizedekse priesterschap werd hersteld, vond waarschijnlijk zijn oorsprong in een van die bezoeken die door Joseph en Oliver werd afgelegd.

Een opgetekende ervaring van broeder Addison Everett kan ons misschien wat meer vertellen over de onmiddellijke omstandigheden van die bijzondere gebeurtenis. In een brief die hij in 1881 aan Oliver B. Huntington schreef, beweerde broeder Everett: „Een paar dagen voordat zij de marteldood stierven, was ik getuige van een gesprek tussen Joseph en Hyrum, waarin zij Oliver Cowdery noemden en Joseph vertelde, 'dat hij en Oliver in Coalville (Colesville) aangehouden waren met de telastlegging dat zij de mensen hadden misleid en voor de rechtbank had hij gezegd dat het eerste wonder der schepping van deze aarde was geweest. Ongeveer op dat moment zei zijn advocaat tegen de rechter dat hij even vertrouwelijk wilde spreken met de heer Smith. Toen zij alleen waren, vertelde de heer Reid (de advocaat), dat er een volksoplloop voor de deur was, waarna zij het raam omhoogschoven en Joseph en Oliver een aantal meter het bos in liepen, daar het nacht was, en zij reisden door totdat Oliver uitgeput was en Joseph hem zo goed als door de modder en het water moest dragen. Zij reisden de hele nacht

en net bij het aanbreken van de dag zakte Oliver in elkaar en hij riep: 'O, Heer. Hoe lang moeten we dit nog volhouden, broeder Joseph?'

Broeder Joseph zei dat dat het moment was waarop Petrus, Jakobus en Johannes aan hen verschenen en *hen ordenden tot het apostelschap*.

Zij moesten nog 16 of 17 mijl (ongeveer 25 kilometer) reizen naar het huis van de heer Hale, zijn schoonvader, en Oliver klaagde geen enkele keer meer over zijn vermoeidheid.

Welnu, broeder Huntington, ik heb u verteld wat broeder Joseph zei, de laatste keer dat ik hem in levende lijve zag.

Het is mij een bron van voldoening en vreugde dat ik een profeet van God heb mogen zien en horen." (Uit de brief van Addison Everett, gedateerd 17 februari 1881.)

Bepaalde gedeelten van deze brief kunnen alleen met enig voorbehoud worden aanvaard. John Reid, die in dit verhaal wordt genoemd, was betrokken bij Joseph Smiths verhoor van juni-juli 1830 — een jaar later. Het is niet zeker in hoeverre Addison Everett in staat was zijn feiten uit elkaar te houden en de gebeurtenissen van die twee zomers niet door elkaar te halen.

Met betrekking tot het vluchten voor zijn vijanden, gaf ouderling Erastus Snow, echter, een eensluidend verslag, toen hij in 1882 op een conferentie te Logan (Utah) sprak:

„Te bestemder tijd, zoals wij lezen in de geschiedenis die hij (Joseph) heeft achtergelaten, verschenen Petrus, Jakobus en Johannes aan hem — het was op een keer toen zij door hun vijanden achtervolgd werden en de hele nacht moesten doorreizen. Bij het aanbreken van de nieuwe dag, toen zij op waren van ver-

moeidheid, verschenen Petrus, Jakobus en Johannes ten einde hun het apostelschap te verlenen, waarvan zij de sleutels, die hun door de Heiland waren gegeven, destijds zelf hadden gedragen. Dit priesterschap, dat hun door die drie boodschappers werd verleend, omvat alle ambten van het priesterschap van het allerhoogste tot het allerlaagste." (*Journal of Discourses*, deel 23, blz. 183.)

Daar ouderling Snow en broeder Everett elkanders tijdgenoten waren in de omgeving van St. George (Utah), kunnen wij er niet zeker van zijn of dit een ervaring is die broeder Everett aan de apostel had doorgegeven, of dat deze beide broeders er een zelfstandige kennis van hadden. Hoe dan ook, het is duidelijk dat ouderling Snow overtuigd was van de waarheid ervan.

Sommige navorsers zijn van mening geweest dat een voorval waar Joseph in 1842 melding van maakte, en dat enige

overeenkomsten vertoont met het verhaal van broeder Everett, misschien op de periode van de herstelling slaat en wellicht bij kan dragen aan het classificeren van dat verhaal. De profeet schreef:

„Toen ik eerst met dit werk begon en twee of drie mensen had overreed om te geloven, maakte ik, samen met Oliver Cowdery, een reis van ongeveer dertig mijl (48 kilometer) om hen op te zoeken. Wij moesten het samen met één paard doen. Toen wij aankwamen werden wij, voordat wij zelfs maar tijd hadden gehad om te eten, door een bende van ongeveer honderd man aangevallen, die ons de hele nacht achtervolgde. Wij waren vlak na het aanbreken van de dag terug (in Harmony), na in totaal ongeveer zestig mijl (96 kilometer) te hebben afgelegd, en zonder eten. Ik heb vaak de hele nacht gereisd om broeders te bezoeken; en ben op mijn reizen om het evangelie onder vreemdelingen te verkondigen, herhaaldelijk zonder eten weggestuurd.” (*History of the Church*, deel 5, blz. 219.)

Naar mijn gevoel benadert dit verslag de ervaring van de profeet van een jaar later, 1830, en maakt het geen deel uit van de herstelling van het Melchizedekse priesterschap. Toen Joseph en Oliver in juli 1830 teruggingen naar Colesville om een aantal bevestigingen te verrichten, kwamen zij tegenover het gepeupel te staan. De twee mannen „achtten het raadzaam” te vluchten, schrijft Joseph, „zonder zelfs maar te wachten op enige vorm van verfrissing.” (*History of the Church*, deel 1, blz. 97.)

Hoe boeiend het ook moge zijn om te tachten de bijzonderheden te achterhalen, het belangrijkste is, natuurlijk, dat het priesterschap inderdaad werd hersteld. Bij latere meldingen van de herstelling van het Melchizedekse priesterschap

hield Oliver Cowdery zich meer bezig met de gevolgen van de gebeurtenis dan met het aanduiden van het tijdstip of de omstandigheden. Onder zijn uitspraken over deze aangelegenheid, bevindt zich een zeer positieve aan het adres van Phineas H. Young. In een brief die hij in 1846 vanuit Tiffin (Ohio) schreef, vertelde Oliver zijn vriend: „Ik heb de hoop gekoesterd, en deze bovenal, dat ik zo'n goede naam zou achterlaten, dat zij die later, nadat ik deze aarde heb verlaten, mijn getuigenis geloven, dat niet alleen terwille van de waarheid zullen doen, maar zich ook niet zullen *schamen* voor het karakter van de man die dat getuigenis heeft afgelegd.” Hij zei verder tegen Phineas: „Ik geef toe dat ik gevoelig ben geweest op dit terrein; maar dat behoort ik te zijn — en jij zou het onder diezelfde omstandigheden ook zijn, als jij je, samen met wijlen onze broeder Joseph, in de aanwezigheid had bevonden van Johannes om het lagere priesterschap te ontvangen — en in de aanwezigheid van Petrus om het hogere te ontvangen, en door de jaren heen had geblijkt en had gezien welke de gevolgen daarvan zouden zijn.” (Uit een brief gedateerd 23 maart 1846.)

Oliver sprak zich zelfs nog duidelijker uit in een verklaring die hij op 13 januari 1849 voor Samuel W. Richards schreef toen hij in diens huis te gast was. Oliver en zijn vrouw, Elizabeth Ann Whitmer, waren op weg van Council Bluffs naar Ray County (Missouri) om Elizabeths broers, David Whitmer, op te zoeken, toen zij door een sneeuwstorm werden gedwongen te schuilen bij de familie Richards. De Cowdery's bleven er een kleine twee weken en in die tijd schreef Oliver de volgende regels op verzoek van zijn gastheer:

„Terwijl de aarde door duisternis werd bedekt en de mensen door diepe duister-

nis; lang nadat het gezag om heilige zaken te bedienen was weggenomen, opende de Heer de hemelen en zond Hij zijn woord uit voor het heil van Israël. Ter vervulling van de Heilige Schrift, verkondigde de machtige engel (Moroni), bekleed met gezag van zijn zending, het evangelie en gaf hij eer aan God in den hoge. Dit evangelie is de 'steen, die zonder handen uit de berg is afgehouden'. Johannes de Doper, die de sleutels droeg van het Aäronische priesterschap; Petrus, Jakobus en Johannes, die de sleutels droegen van het Melchizedekse priesterschap, hebben eveneens het evangelie bediend ten behoeve van hen die erfgenamen van de zaligheid zullen zijn, en hebben daarbij mannen tot datzelfde priesterschap geordend. Deze priesterschappen, met hun gezag, bevinden zich nu in De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen en zullen daar ook blijven. Gezegend de ouderling die het ontvangen heeft en driemaal gezegend is hij die tot het einde toe volhardt. Aanvaard, geliefde broeder, de verzekering van ongeveinsd gebed van hem die, samen met Joseph de Ziener, met de bovengenoemde bedieningen werd gezegend, en die vurig en oprecht hoopt op een weerzien in de celestiale heerlijkheid." (Aangehaald in de *Deseret Evening News* van 22 maart 1884.)

Doordrongen als hij was van een persoonlijke kennis van het grote werk dat door de machten des hemels was ingehuldigd door middel van met macht beklede dienstknechten, greep Oliver de gelegenheid aan om een vurig getuigenis af te leggen van die ervaring in hetgeen door Samuel Richards werd beschreven als „het laatste levende getuigenis, hoewel vaak herhaald, van de heerlijke openbaringen waardoor Gods macht aan de

mensen op aarde werd gebracht." (Samuel W. Richards, „Oliver Cowdery”, *Improvement Era* II, van december 1898, blz. 95.)

De Schriften en de geschiedenis van de heiligen der laatste dagen getuigen dat de herstelling van het Melchizedekse priesterschap plaatsvond als een voorvereiste van de herstelling van de kerk van Christus op de aarde. Het priesterschap dat aldus door heilige apostelen — Petrus, Jakobus en Johannes — werd verleend, bevatte alle ambten van het priesterschap van hoog tot laag. De sleutels om te presideren die besloten liggen in het apostelschap dat bij die gelegenheid werd overgedragen, vertegenwoordigden het hoogste gezag dat de mens in het vlees kan worden verleend. Krachtens deze priesterschapsleutels, ging de profeet Joseph ertoe over de verschillende quorums, zoals wij die heden ten dage in de kerk kennen, te ordenen en te organiseren. Dit alles werd overeenkomstig het plan des Heren gedaan, opdat Hij, zoals ouderling Erastus Snow in 1882 zei: „zich een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap — een koninkrijk van priesters, mocht verwekken, dat heilanden zal zijn op de berg Zion, om niet alleen het evangelie te verkondigen aan de verstrooide overblijfselen van Israël, maar om ook de andere volken ganselijk te redden, inzoverre als zij bereid zijn te luisteren en behouden kunnen worden door het plan dat God heeft verschaft." (*Journal of Discourses*, blz. 23:183.) □

Larry C. Porter, hoogleraar kerkgeschiedenis, is hoofd van de afdeling kerkgeschiedenis in het centrum voor godsdienstonderwijs aan de Brigham Young University.

Belangrijke veranderingen bekendgemaakt op de algemene conferentie

De bekendmaking van twee nieuwe leden van het Quorum der Twaalf Apostelen, zes nieuwe leden van het Eerste Quorum der Zeventig, veranderingen in de algemene leiding van de zustershulpvereniging en de jonge-vrouwen, en van de bouw van vijf nieuwe tempels, was één van de hoogtepunten van de 154ste algemene conferentie, die op 7 en 8 april in Salt Lake City heeft plaatsgevonden.

Dr. Russell M. Nelson, een hartchirurg die internationale bekendheid geniet, en dr. Dallin H. Oaks, een van de rechters aan het hoogerechtshof van de staat Utah, zullen de open plaatsen innemen in het Quorum der Twaalf, die zijn ontstaan door het overlijden van ouderling LeGrand Richards en ouderling Mark E. Petersen.

Voor hij als algemene autoriteit werd geroepen, heeft ouderling Nelson vele posities in de kerk bekleed — waaronder acht jaar lang die van algemeen president van de zondagsschool — terwijl hij aanzien verwierf als hartchirurg, medisch onderzoeker en docent, niet alleen in de gehele Verenigde Staten, maar bovendien in nog 65 andere landen. (Hij gaat dit jaar nog een maand lang doceren in de Republiek China, hetgeen een van

zijn laatste taken als arts zal zijn, alvorens zich full-time te gaan wijden aan zijn plichten als algemene autoriteit.)

Ouderling Nelsons werk heeft wetenschappelijk onderzoek en chirurgie omvat aan de University of Utah, in het Massachusetts General Hospital in Boston en aan de University of Minnesota.

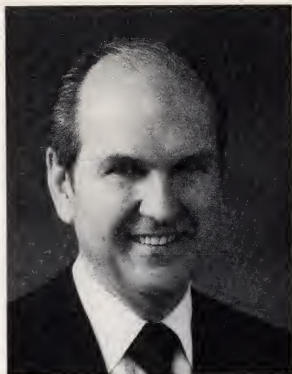
Ten tijde van deze roeping was hij hoogleraar chirurgie en hoofd van de afdeling borstchirurgie aan de University of Utah en tevens regionale vertegenwoordiger van het Quorum der Twaalf. Hij heeft talrijke medische onderscheidingen ontvangen en in verschillende beroeps- en burgerlijke organisaties leidende functies bekleed. (Zie „Een voorbeeld van gehoorzaamheid”, een artikel over ouderling Nelson in *De Ster* van januari 1983.)

Vijf nieuwe tempels

Het Eerste Presidium maakte tevens bekend dat er tempels zullen worden gebouwd in Bogota (Colombia); Toronto

(Canada); Las Vegas (Nevada); San Diego (Californië); en Portland (Oregon).

Met deze vijf nieuwe tempels heeft de kerk thans 47 tempels in bedrijf, in aanbouw of in de verschillende planningsfasen.

Dr. Russel M. Nelson

Dr. Dallin Oaks

Voormalig rechter

Ouderling Oaks begon in 1981 aan zijn carrière als rechter verbonden aan het hooggerechtshof van de staat Utah, na negen jaar lang de achtste president van de Brigham Young University te zijn geweest. Hij studeerde in 1954 cum laude af aan diezelfde universiteit, alvorens naar de University of Chicago Law School te gaan. Zijn carrière begon als rechtskundig medewerker van Earl Warren, opperrechter van het federale hooggerechthof. Vervolgens had hij drie jaar lang een eigen praktijk in Chicago, alvorens een benoeming te aanvaarden als assistent-hoogleraar rechten aan de University of Chicago. In 1970 werd hij directeur van

de American Bar Foundation, een organisatie voor rechtskundig onderzoek die is aangesloten bij de American Bar Association (de Amerikaanse orde der advocaten).

Zijn beroepsactiviteiten hebben ook gelegen op het terrein van verschillende bijzondere comités en het leiden van belangrijke rechtskundige studies ten behoeve van zowel federale als staatsinstellingen van de overheid. Hij heeft een aantal jaren gewerkt bij de niet-commerciële nationale omroep, Public Broadcasting Service, waarna hij in 1980 tot voorzitter werd benoemd. Toen hij als apostel werd geroepen, diende hij de kerk als regionale vertegenwoordiger van het Quorum der Twaalf.

Een volledig verslag van de toespraken en gang van zaken bij de algemene conferentie, alsmede biografische gegevens over hen die pas aangesteld zijn, zullen verschijnen in het oktobernummer van *De Ster*.

Quorum der Zeventig

De nieuwe leden van het Eerste Quorum der Zeventig zijn John K. Carmack uit Los Angeles (Californië), op dit moment president van het Zendingsgebied Boise Idaho; Spencer H. Osborn uit Salt Lake City, op dit moment raadgever in de tempel aldaar; Robert B. Harbertson uit Farmington (Utah), op dit moment regionale vertegenwoordiger; Devere Harris uit Idaho Falls (Idaho), op dit moment president van de tempel aldaar; Russell C. Taylor uit Denver (Colorado); en Phillip T. Sonntag uit Salt Lake City. Zowel ouderling Taylor als ouderling Sonntag zijn

werkzaam geweest als regionale vertegenwoordigers.

Het Eerste Presidium merkte op dat de zes nieuwe leden van het Eerste Quorum der Zeventig alle verantwoordelijkheid en al het gezag van hun mede-algemene autoriteiten zullen hebben, maar slechts drie à vijf jaar zullen dienen, hetgeen anderen in de gelegenheid stelt om ook in die capaciteiten werkzaam te zijn, hetgeen voor een toevloed van kracht en vitaliteit voor de bestuderende raden van de kerk zal zorgen. Het Eerste Quorum der Zeventig bestaat thans uit 46 leden.

John K. Carmack

Spencer H. Osborn

Robert B. Harbertson

Devere Harris

Russell C. Taylor

Phillip T. Sonntag

Algemeen presidente van de zustershulpvereniging

Zuster Barbara W. Winder uit Salt Lake City is als de nieuwe algemene presidente van de zustershulpvereniging gesteund, in opvolging van zuster Barbara B. Smith, die deze positie haast tien jaar lang heeft bekleed. De raadgeefsters van zuster Smith, zuster Marion R. Boyer en zuster Ann Stoddard Reese, zijn tegelijkertijd ontheven.

Ten tijde van haar nieuwe roeping diende zuster Winder samen met haar echtgenoot in Californië, waar hij president

was van het Zendingsgebied San Diego Californië. Zuster Winder was lid van het algemeen bestuur van de zustershulpvereniging vanaf 1977 totdat zij en haar man in 1982 hun zendingsopdracht ontvingen. Daarvóór had zij drie jaar lang deel uitgemaakt van het algemeen bestuur van de jonge-vrouwen en gediend als presidente van de jonge-vrouwen en het jeugdwerk in haar wijk. Zij is tevens lerares en muzikleidster geweest in de verschillende organisaties van de kerk.

Algemeen presidente jonge-vrouwen

De nieuwe algemeen presidente jonge-vrouwen, zuster Ardeth G. Kapp uit Bountiful (Utah), heeft van 1972 tot 1978 reeds gediend in het algemeen presidium van de jonge-vrouwen. Zij heeft zitting gehad in het comité jongerencorrelatie en het comité leerplan van de kerk en was zondagsschoollerares in haar wijk toen zij voor deze nieuwe functie werd geroepen. Zuster Kapp volgt zuster Elaine Can-

non op, die de afgelopen zes jaar algemeen presidente jonge-vrouwen is geweest. Zuster Cannons raadgeefsters, zuster Arlene B. Darger en zuster Norma B. Smith zijn tegelijk met hun presidente ontheven.

Het Eerste Presidium maakt bekend dat de raadgeefsters voor de nieuwe algemeen presidente nog geroepen moeten worden.

Barbara W. Winder

Ardeth G. Kapp

MORMOONSE HUMOR

Een onvergetelijke opdracht

De opdracht leek eenvoudig genoeg: Zuster Davis zou voor zondag een programmaatje voor de kinderen organiseren en had een muzikaal nummer nodig. Aangezien wij net op een gezinsavond hadden gesproken over het delen van onze talenten, namen wij haar uitnodiging aan en stelden een plan op: de zesjarige Mike zou „Een boos gezichtje” (*Zing maar mee*, D-5) op de piano spelen, terwijl de achtjarige David hem begeleidde op het klokkenspel en Kristin van drie zou zingen.

Toen moest het werk beginnen. Ik koesterde heus geen bovenmatige verwachtingen. Ik hoopte alleen maar dat ze alle drie op hetzelfde moment zouden beginnen en eindigen — met tussenin misschien enkele noten die samenvielen.

Wij oefenden vlijtig die week. Zondagochtend vroeg luisterde ik naar de laatste repetitie. Mike speelde de inleiding, David en Kristin begonnen tegelijk en iedereen eindigde min of meer op hetzelfde moment. Ik vond dat ze reële vorderingen hadden gemaakt — en zij hadden het stukje helemaal alleen, zonder mijn hulp, ten beste gegeven.

Het grote moment brak aan. Mike klom op de pianokruk. Kristin stelde zich op voor de microfoon (die zij moest gebruiken), en David worstelde met de grote doos waar het klokkenspel in zat, totdat iemand hem hielp het op het spreekgestoelte te zetten. Vader en moeder ke-

ken vanaf de achterste rij toe, blij te weten dat de kinderen in staat waren dit alleen af te handelen. En toen gebeurde het.

Mike vergat de hele inleiding en begon gelijk met het lied. David was hierdoor zo van zijn stuk gebracht, dat hij niet het klokkenspel, maar Mike met het houten hamertje bewerkte. Mike stond verontwaardigd op en sloeg David, die gelijk in tranen uitbarstte. Intussen stond Kristin geduldig met gevouwen armpjes achter het spreekgestoelte te wachten.

De kinderen onder de toehoorders gielden wat. Hun leerkrachten probeerden zich in te houden. Ik haalde Mike en David uit elkaar en zij begonnen opnieuw te spelen. Met een uitgestreken gezicht loeide Kristin de woorden in de microfoon: „Lach dan gauw, dat 't boze rimpeltje verdwijnt.”

Onderdehand zat iedereen breeduit, zo niet hysterisch, te lachen. Zelfs Mike, hierdoor aan de gang gebracht, lachte hardop — maar hij sloeg geen noot mis!

Zuster Davis en ik keken elkaar hulpeloos aan toen zij opstond om de orde te herstellen. En ik verzoende me met de gedachte dat het wel even zou duren voordat mijn kinderen nogeens werden gevraagd om hun talenten te delen — althans allemaal tegelijk.

Lauri Williams Sowby, American Fork (Utah)

De invloed van onze kerkgang op mijn zoonnetje van vier werd duidelijk toen hij mij begroette met „Hallo, Broeder Mama”.

Carolyn Campbell, Sandy (Utah)

JUN 03 1984

L.D.S. CHURCH
TRANSLATION DIVISION
LIBRARY

